ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχολή Επαγγελμάτων Υγείας & Πρόνοιας

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Στάσεις και απόψεις των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο, για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στα πλαίσια της έμφυλης βίας».

Των φοιτητριών Κοινωνικής Εργασίας

ΔΡΑΚΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΜΠΑΙΜΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΜΑΥΡΟΥΔΗ ΕΛΕΝΗ

Επιβλέπουσα καθηγήτρια

ΣΗΦΑΚΗ ΑΣΠΑΣΙΑ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του πτυχίου Κοινωνικής Εργασίας

Ηράκλειο, Νοέμβριος 2023

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Οι υπογράφουσες φοιτήτριες του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστήμιου

δηλώνουμε υπεύθυνα ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο:

«Στάσεις και απόψεις των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο, για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στα πλαίσια της έμφυλης βίας».

είναι στο σύνολό της προϊόν δικής μας δουλειάς και ότι όλες οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί αναφέρονται πλήρως. Επίσης δηλώνουμε ότι δεν αποτελεί προϊόν οποιασδήποτε εξωτερικής μη αδειοδοτημένης βοήθειας και ότι δεν έχει υποβληθεί σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή οργανισμό προς αξιολόγηση, ούτε έχει δημοσιευθεί στο παρελθόν μέρος αυτής ή στο σύνολό της.

Δράκου Μαρία	Μπάιμπου Δήμητρα	Μαυρουδή Ελένη
(υπογραφή)	(υπογραφή)	(υπογραφή)

ΔΗΛΩΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ Copyright@ 2023

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΣΕΥΠ, ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ. https://www.hmu.gr/sw/el

Το περιεχόμενο της συγκεκριμένης Π.Ε. αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία των συγγραφέων, του επιβλέποντα καθηγητή και του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας και προστατεύονται από τους νομούς περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, συγκεκριμένα στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Η ολοκλήρωση και η περάτωση αυτής της πτυχιακής δε θα ήταν δυνατή, χωρίς την πολύτιμη βοήθεια της καθηγήτριας μας κα Σηφάκη Ασπασίας, όπου την ευχαριστούμε βαθύτατα για τη βοήθεια και την καθοδήγηση της, που μας προσέφερε, καθ' όλη τη διάρκεια της προσπάθειας μας.

Ευχαριστούμε πολύ, τους φίλους μας, τους συναδέλφους μας, τους συμφοιτητές μας και τις οικογένειες μας, που μας στήριξαν και στάθηκαν δίπλα μας καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της συγγραφής της πτυχιακής μας εργασίας.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε η μία την άλλη, καθώς χωρίς να γνωριζόμαστε, καταφέραμε να συνεργαστούμε άψογα ως ομάδα με υπομονή, επιμονή και κατανόηση η μία προς την άλλη.

ΜΗ ΜΕ ΜΑΡΤΥΡΗΣΕΙΣ

Πες τους από μένα,
Πες τους από τα δάκρυα μου ,

ότι επιμένω ακόμη πως ο κόσμος

είναι όμορφος……!

Ν. Βρεττάκος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εξετάζει τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο σχετικά με το φαινόμενο της γυναικοκτονίας. Στόχος της εργασίας είναι να αναδείξει πόσο ευαισθητοποιημένοι είναι οι φοιτητές γι' αυτό το σημαντικό θέμα και να καταγράψει τις απόψεις τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αποκάλυψαν ότι ένα σημαντικό ποσοστό των φοιτητών και φοιτητριών είναι ενήμερο για το πρόβλημα της γυναικοκτονίας και εκφράζουν ανησυχία και ενδιαφέρον για αυτό. Επιπλέον, αναδείχθηκε ότι ένα σημαντικό ποσοστό από αυτούς τους φοιτητές και φοιτήτριες υπήρξαν οι ίδιοι θύματα βίας.

Η εργασία αυτή αναδεικνύει τη σημασία της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης σχετικά με το θέμα της γυναικοκτονίας και προτείνει τρόπους πρόληψης της έμφυλης βίας και την προστασία των θυμάτων. Τα ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι η ευαισθητοποίηση και η αλληλεγγύη αποτελούν σημαντικά βήματα προς την αντιμετώπιση αυτού του σοβαρού κοινωνικού προβλήματος.

Λέξεις κλειδιά: έμφυλη βία, γυναικοκτονία, ο ρόλος των δύο φύλων, ισότητα, ποινική δίωξη, ευαισθητοποίηση, ενημέρωση-πρόληψη

ABSTRACT

The present thesis examines the attitudes and opinions of students at the Hellenic Mediterranean University in Heraklion regarding the phenomenon of femicide. The aim of the study is to raise awareness among students about this important issue and to document their perspectives.

The results of the research revealed that a significant percentage of male and female students are informed about the issue of femicide and express concern and interest in it. Furthermore, it was highlighted that a substantial portion of these students themselves had been victims of violence.

This work underscores the importance of awareness and education on the topic of femicide and proposes potential initiatives for the prevention of gender-based violence and the protection of victims. The findings indicate that awareness and solidarity are significant steps towards addressing this serious societal problem.

Keywords: domestic violence, femicide, gender roles, equality, awareness, information-prevention

Περιεχόμενα

Πες τους από μένα, ... 5

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 6

ABSTRACT 7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 13

Κεφάλαιο 1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 14

1. 1. Ιστορική αναδρομή των ρόλων των δύο φύλων, η εξέλιξη τους μέσα στο χρόνο. 14

1.2. Τι εννοούμε έμφυλη βία – Ιστορία, αίτια, είδη και συνέπειες που συνδέεται με το φύλο. 23

i) Έμφυλη βία 23

ii) Οι ρίζες και οι μορφές της έμφυλης βίας 24

iii) Οι συνέπειες και οι επιπτώσεις της έμφυλης βίας 27

Κεφάλαιο 2 28

2.1 Ορισμός γυναικοκτονίας 28

2. 2. Αίτια γυναικοκτονίας 31

2.3. Είδη γυναικοκτονίας 34

2.4. Συνέπειες γυναικοκτονίας 38

Κεφάλαιο 3 40

3.1 Ελληνική νομοθεσία. Ποινικό σύστημα. 40

3.2 Συγκριτική αναφορά με το ευρύτερο παγκόσμιο σύστημα. 42

Κεφάλαιο 4. Ενημέρωση - Πρόληψη – Τρόποι αναγνώρισης των περιστατικών έμφυλης βίας, ορθή αντιμετώπιση των περιστατικών. 43

4.1 Ενημέρωση 43

4.2 Πρόληψη 45

4.3. Αναγνώριση των περιστατικών έμφυλης βίας, ορθή αντιμετώπιση και διεκπεραίωση των περιστατικών. 46

Κεφάλαιο 5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 48

5.1 Σκοπός -Διερευνητικά ερωτήματα 48

5.2. Μεθοδολογία έρευνας..... 48

5.3 Δείγμα 49

5.4 Δειγματοληψία……49

5.5 Εργαλείο έρευνας 50

5.6 Διαδικασία έρευνας 51

Κεφάλαιο 6. Περιγραφικά αποτελέσματα της έρευνας..... 52

Κεφάλαιο 7. Συζήτηση των αποτελεσμάτων- συμπεράσματα 94

Κεφάλαιο 8. Περιορισμοί έρευνας – μελλοντικές προτάσεις..... 98

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ..... 101

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ **Α**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΟ……..109

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Φύλο 49

Πίνακας 2: Ηλικία: 50

Πίνακας 3: Έτος σπουδών 51

Πίνακας 4: Σχολή Φοίτησης 52

Πίνακας 5: Θύματα βίας 53

Πίνακας 6: Θύματα βίας στο στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον 54

Πίνακας 7: Αριθμός συμμετεχόντων που έχουν γνωστούς θύματα βίας 55

Πίνακας 8: Ο κυριότερος παράγοντας που οδηγεί στη γυναικοκτονία 56

Πίνακας 9: Ερωτήσεις «Ποιες γυναίκες κατά τη γνώμη σας συνήθως πέφτουν θύματα γυναικοκτονίας» & «Ποιες περιπτώσεις ανδρών θεωρείτε ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τελέσουν γυναικοκτονία κατά της συντρόφου/συζύγου;» 57

Πίνακας 10: Στάσεις & απόψεις των φοιτητών/τριών για τη γυναικοκτονία 61

Πίνακας 11: Δράσεις για την πρόληψη & την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας 65

Πίνακας 12: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις & πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας 67

Πίνακας 13: Μέσος όρος, τυπική απόκλιση, μικρότερη και μεγαλύτερη τιμή για τις στάσεις & τις απόψεις των φοιτητών για τη γυναικοκτονία με τη διάκριση του φύλου 69

Πίνακας 14: T – test για τις στάσεις & τις απόψεις των φοιτητών για τη γυναικοκτονία με τη διάκριση του φύλου 71

Πίνακας 15: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση των απαντήσεων στις ερωτήσεις για τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών/τριων με τη διάκριση εάν ήταν θύματα βίας ή όχι 75

Πίνακας 16: Έλεγχος κανονικότητας του δείγματος για τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών/τριών με τη διάκριση εάν υπήρξαν θύματα βίας ή όχι 76

Πίνακας 17: Κριτήριο Kruskal Wallis 78

Πίνακας 18: Παράγοντες που οδηγούν στην γυναικοκτονία με τη διάκριση του φύλου 79

Πίνακας 19: Παράγοντες που οδηγούν στην γυναικοκτονία ανά έτος φοίτησης 80

Πίνακας 20: Παράγοντες που οδηγούν στην γυναικοκτονία ανά Σχολή φοίτησης 81

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Φύλο 49

Διάγραμμα 2: Ηλικία 50

Διάγραμμα 3: Έτος σπουδών 51

Διάγραμμα 4: Σχολή Φοίτησης 52

Διάγραμμα 5: Θύματα βίας 53

Διάγραμμα 6: Είδος βίας 54

Διάγραμμα 7: Θύματα βίας στο στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον 55

Διάγραμμα 8: Ο κυριότερος παράγοντας που οδηγεί στη γυναικοκτονία 56

Διάγραμμα 9: «Ποιες περιπτώσεις γυναικών κατά τη γνώμη σας συνήθως πέφτουν θύματα γυναικοκτονίας» 58

Διάγραμμα 10: «Ποιες περιπτώσεις ανδρών θεωρείτε ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τελέσουν γυναικοκτονία κατά της συντρόφου/συζύγου;» 58

Διάγραμμα 11: Στάσεις & απόψεις των φοιτητών/τριών για τη γυναικοκτονία 63

Διάγραμμα 12: Δράσεις για την πρόληψη & την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας 67

Διάγραμμα 13: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις & πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας 68

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έρευνα αυτή αναμένεται να προσφέρει σημαντική συμβολή στην κατανόηση αυτού του σοβαρού κοινωνικού προβλήματος και στην προώθηση πολιτικών δράσεων που θα οδηγήσουν στην εξάλειψή του. Τα ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας στην Κρήτη, σύμφωνα με τις τελευταίες μελέτες, παρουσιάζονται ιδιαιτέρως υψηλά, καθώς έχει μεσολαβήσει και η εποχή της πανδημίας. Επίσης, δεν έχουν πραγματοποιηθεί ενδελεχείς έρευνες στην Ελλάδα και ιδιαίτερα στην Κρήτη όπου επικεντρώνεται η έρευνά μας, που να φωτίζουν πλήρως τα ερευνητικά μας ερωτήματα.

Η νέα συγχρονική έρευνα που θα καταγραφεί μέσα από την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας μας, θα προσφέρει νέα γνώση ως προς τις στάσεις και τις αντιλήψεις των φοιτητών για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας. Θα αναλύσουμε εκτενέστερα την ιστορική αναδρομή των ρόλων των δύων φύλων και την εξέλιξη τους μέσα στο χρόνο. Τον ορισμό της έμφυλης βίας, οι ρίζες και οι μορφές της έμφυλης βίας καθώς και οι συνέπειες και οι επιπτώσεις που συνδέουν το φύλο. Θα εμβαθύνουμε την ευρύτερη εννοιολογική σημασία του όρου της γυναικοκτονίας , τα αίτια, τα είδη και τις συνέπειες που προκύπτουν στην κοινωνία. Επίσης τι ισχύει στη παρούσα νομοθεσία και τι σύγκριση με τη νομοθεσία εκτός της Ελλαδικού χώρου καθώς και μέρος της αναφοράς σε θέματα πρόληψης , ενημέρωσης και αντιμετώπισης των περιστατικών έμφυλης βίας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει τις απόψεις και τις στάσεις των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στα πλαίσια της έμφυλης βίας. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα αυτή εξετάζει με βάση τα δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών για τις διαφορές στις στάσεις και αντιλήψεις των φοιτητών και την συσχέτιση μεταξύ των εμπειριών κακοποίησης τους. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν ερωτήματα και θέματα τόσο για το ρόλο της έμφυλης ιεραρχίας στη σημερινή ελληνική κοινωνία, όσο και για το ρόλο της εκπαίδευσης στη γαλούχηση της ελληνικής κοινωνίας. Η σημαντικότητα της έρευνας που θα πραγματοποιήσουμε έγκειται στο γεγονός πως υπάρχουν κενά στο ποιες είναι οι

στάσεις και οι αντιλήψεις των νέων ανθρώπων για το συγκεκριμένο θέμα. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να προβληματίσει την κοινωνία, λόγω του ότι οι τωρινοί φοιτητές θα έρθουν μελλοντικά αντιμέτωποι με κάποιο περιστατικό έμφυλης βίας. Συνεπώς, θα πρέπει να αντιληφθούν με ορθό τρόπο την αντιμετώπιση και τη διαχείριση των περιστατικών της έμφυλης βίας. Να μπορούν να προσφέρουν άμεσα βοήθεια με οποιοδήποτε τρόπο μπορούν, είτε ενημερώνοντας τις αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες είτε μέσω της πρόληψης, για να αποφεύγονται τέτοιου είδους περιστατικά. Η ευαισθητοποίηση του νεανικού πληθυσμού σε θέματα έμφυλης βίας, είναι αναγκαία, καθώς τα ποσοστά γυναικοκτονιών δείχνουν να έχουν αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια.

Κεφάλαιο 1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Ιστορική αναδρομή των ρόλων των δύο φύλων, η εξέλιξη τους μέσα στο χρόνο.

Το φύλο έχει διαδραματίσει εγγενή ρόλο στη διαμόρφωση των κοινωνιών, με τις δομές του βαθιά ενσωματωμένες τόσο σε ιστορικά όσο και σε σύγχρονα πλαίσια. Η περίπλοκη σχέση μεταξύ φύλου και κοινωνίας έχει διαμορφώσει τη ζωή, τους κανόνες και τις αξίες των ατόμων, με τις αλλαγές σε αυτούς τους ρόλους να αντικατοπτρίζουν μεγαλύτερους κοινωνικούς μετασχηματισμούς (Nicholson, 1986).

Ιστορικά, οι ρόλοι των φύλων ήταν σε μεγάλο βαθμό προϊόν βιολογικού ντετερμινισμού, με πολιτισμικά και κοινωνικά πρότυπα να ενισχύουν τέτοιες διακρίσεις (Wood & Eagly, 2012). Οι άνδρες και οι γυναίκες εξετάστηκαν μέσα από το πρίσμα των φυσικών τους ικανοτήτων και των πιθανών συνεισφορών τους στην επιβίωση και την

πρόοδο των κοινοτήτων. Αυτή η βιολογικά καθοδηγούμενη προοπτική ενθάρρυνε μια διαφοροποίηση των καθηκόντων, με τους άνδρες να υιοθετούν συνήθως ρόλους που απαιτούν σωματική ανδρεία, ενώ οι γυναίκες συχνά υποβιβάζονταν σε ρόλους φροντίδας (Wood & Eagly, 2012). Ωστόσο, το ιστορικό πανόραμα του φύλου δεν έχει τις ρίζες του αποκλειστικά στη βιολογία. Καθώς οι κοινωνίες εξελίσσονταν, το ίδιο έκαναν και οι δομές και οι προσδοκίες γύρω από το φύλο. Η διχοτόμηση της δημόσιας και της ιδιωτικής σφαίρας στη βρετανική ιστορία του φύλου αποτελεί παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικοπολιτικές επιρροές έχουν οριοθετήσει τους ρόλους των φύλων με την πάροδο του χρόνου (Davidoff, 2003). Οι άνδρες κυριαρχούσαν στη δημόσια σφαίρα - επιχειρήσεις, πολιτική και κοινωνική ηγεσία - ενώ οι γυναίκες υποβιβάζονταν στην ιδιωτική σφαίρα, που συνεπαγόταν οικιακά καθήκοντα και καθήκοντα φροντίδας. Αυτή η διαίρεση δεν ήταν ένα απλό αποτέλεσμα του βιολογικού ντετερμινισμού, αλλά μια εκδήλωση κοινωνικών και πολιτιστικών κανόνων που σχεδιάστηκαν για να διατηρήσουν την υπάρχουσα δυναμική εξουσίας (Davidoff, 2003).

Ο 20ός αιώνας σηματοδότησε μια μετασχηματιστική περίοδο για τις νόρμες και τους ρόλους των φύλων. Τροφοδοτούμενη από φεμινιστικά κινήματα, υπήρξε ένα κύμα αμφισβήτησης των παραδοσιακών δομών φύλου και των σχετικών στερεοτύπων τους (Lorber, 2005). Οι υποστηρικτές υπογράμμισαν ότι οι κοινωνικοί ρόλοι δεν πρέπει να προκαθορίζονται από το φύλο, αλλά πρέπει να είναι προσβάσιμοι με βάση τις ατομικές ικανότητες και προτιμήσεις (Lorber, 2005).

Ο φεμινιστικός λόγος, σε συνδυασμό με κοινωνιολογικές και φιλοσοφικές εξετάσεις του φύλου, μετατόπισε την αφήγηση από μια ιστορία δύο προκαθορισμένων φύλων σε μια ιστορία όπου αναγνωρίστηκε η ρευστότητα των φύλων και η ατομικότητα (Godman, 2018). Αυτή η εξελισσόμενη αντίληψη του φύλου άρχισε να αμφισβητεί και να αναδιαμορφώνει τους κοινωνικούς κανόνες, από τη δυναμική του χώρου εργασίας έως τις διαπροσωπικές σχέσεις (Pessin, 2017). Παράλληλα, η παγκόσμια προοπτική για το φύλο άρχισε να υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο διαφορετικές κοινωνίες αντιλαμβάνονταν και προσαρμόζονταν στους μεταβαλλόμενους ρόλους των φύλων. Για παράδειγμα, ο Connell (2012) ασχολείται με τη διασταύρωση του φύλου και της υγείας, διερευνώντας πώς οι κοινωνικές προοπτικές για την αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα επηρέασαν τα αποτελέσματα της υγείας. Τέτοιες προσεγγίσεις υπογράμμισαν ότι οι

ρόλοι και οι προσδοκίες των φύλων, αν και ιστορικά ριζωμένοι, ήταν συνεχώς ρευστοί, επηρεασμένοι τόσο από την τοπική όσο και από την παγκόσμια δυναμική.

Η πολυπλοκότητα των ρόλων των φύλων βάθυνε καθώς οι κοινωνίες μετακινήθηκαν στη σύγχρονη εποχή. Η τεχνολογική επανάσταση, η παγκόσμια συνδεσιμότητα και η άνοδος νέων κοινωνικών δομών αμφισβήτησαν και συχνά διατάραξαν τα παραδοσιακά πρότυπα φύλου (Croft, Schmader, & Block, 2015). Με τον εκδημοκρατισμό της πληροφορίας, τα άτομα εκτέθηκαν περισσότερο σε διαφορετικές κοσμοθεωρίες, προωθώντας συζητήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων, την ταυτότητα και τα δικαιώματα. Οι οικονομικές εξελίξεις ώθησαν περαιτέρω την επαναξιολόγηση των ρόλων των φύλων. Καθώς όλο και περισσότερες γυναίκες εισήλθαν στο εργατικό δυναμικό, προέκυψε μια ένταση μεταξύ των παραδοσιακά καθιερωμένων ρόλων και της σύγχρονης πραγματικότητας (Tilly, 1989). Ο χώρος εργασίας έγινε πεδίο μάχης για την ισότητα των φύλων, καθώς άρχισε να αναδεικνύει τις διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέσεις εξουσίας, μισθολογικές διαφορές και ευκαιρίες σταδιοδρομίας. Αυτή η προσπάθεια προς ένα πιο δίκαιο εργασιακό περιβάλλον δεν ήταν μόνο μια οικονομική αναγκαιότητα, αλλά και μια ώθηση για κοινωνική αλλαγή (Croft, Schmader, & Block, 2015).

Το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα γνώρισε αξιοσημείωτα βήματα στην υπεράσπιση της ισότητας των φύλων. Οι νόμοι και οι κανονισμοί διατυπώθηκαν για να εξασφαλίσουν ίσα δικαιώματα για όλα τα φύλα σε πολλές χώρες. Παρ 'όλα αυτά, η «υποτιμημένη ανισότητα» παρέμεινε, συχνά κρυμμένη στις λεπτές αποχρώσεις των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, των προκαταλήψεων και των βαθιά ριζωμένων πολιτιστικών πεποιθήσεων (Croft, Schmader, & Block, 2015). Καθώς οι κοινωνίες συνεχίζουν να εξελίσσονται, το ίδιο συμβαίνει και με την εννοιολόγηση του φύλου. Η κατανόηση των ρόλων των φύλων στον 21ο αιώνα βρίσκεται σε μια συγκυρία όπου οι παραδοσιακοί κανόνες συναντούν τις σύγχρονες προοπτικές, με αποτέλεσμα μια δυναμική αλληλεπίδραση προσδοκιών και πραγματικοτήτων (Godman, 2018). Το φύλο, κάποτε μια σταθερή έννοια, έχει γίνει μια ρευστή κατασκευή που τα άτομα μπορούν να διαμορφώσουν και να ορίσουν σύμφωνα με τις εμπειρίες και τις πεποιθήσεις τους. Η πολλαπλότητα των φύλων και οι σχετικοί ρόλοι τους αναγνωρίζονται όλο και

περισσότερο, υπερβαίνοντας τις δυαδικές αντιλήψεις και αγκαλιάζοντας ένα φάσμα ταυτοτήτων (Godman, 2018).

Σε όλη την ιστορία, οι μεγάλες θρησκείες έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων. Ο Χριστιανισμός, το Ισλάμ, ο Ινδουισμός, ο Βουδισμός και άλλες θρησκείες έχουν τις δικές τους ερμηνείες για τους ρόλους των ανδρών και των γυναικών, συχνά βαθιά ριζωμένες σε ιερά κείμενα και διδασκαλίες. Αυτές οι ερμηνείες έχουν επηρεάσει τους κοινωνικούς κανόνες και τα νομικά συστήματα σε πολλούς πολιτισμούς (Nicholson, 1986). Οι θρησκείες, με τις μακραίωνες παραδόσεις και διδασκαλίες τους, έχουν ασκήσει σημαντική επιρροή στις κοινωνίες και στους ρόλους και τις προσδοκίες των μελών τους.

Ο χριστιανισμός όντας ριζωμένος στις ιουδαιοχριστιανικές παραδόσεις, έχει διδασκαλίες που τοποθετούν τους ανθρώπους ως αρχηγούς νοικοκυριών και πνευματικούς ηγέτες. Ενώ η Αγία Γραφή περιέχει εδάφια που τονίζουν την ισότητα, η Εκκλησία, για μεγάλο μέρος της ιστορίας της, έχει διατηρήσει ξεχωριστούς ρόλους για άνδρες και γυναίκες. Η επίδραση των χριστιανικών διδασκαλιών στους ρόλους των φύλων μπορεί να φανεί πιο εμφανής στον δυτικό κόσμο, ειδικά στην οικιακή σφαίρα και την εκκλησιαστική ιεραρχία (Nicholson, 1986).

Οι ισλαμικές διδασκαλίες, όπως προέρχονται από το Κοράνι και τη Χαντίθ, έχουν συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους ρόλους και τις συμπεριφορές ανδρών και γυναικών. Ενώ πολλά εδάφια τονίζουν τον αμοιβαίο σεβασμό, τα δικαιώματα και τις ευθύνες και των δύο φύλων, ορισμένες πολιτιστικές ερμηνείες και πρακτικές έχουν μερικές φορές επισκιάσει αυτές τις διδασκαλίες. Μάλιστα, σε ορισμένες ισλαμικές κοινωνίες, οι γυναίκες έχουν ιστορικά περιοριστεί στη συμμετοχή τους στη δημόσια ζωή, αν και έχουν ασκήσει σημαντική επιρροή στην οικιακή σφαίρα (Connell, 2012). Ο Ινδουισμός και Βουδισμός, δύο θρησκείες που προέρχονται από την ινδική υποήπειρο, έχουν ποικίλες ερμηνείες σχετικά με τους ρόλους των φύλων με βάση τις γραφές, τα έπη και τις διδασκαλίες. Ενώ και οι δύο θρησκείες λατρεύουν τις θεές και έχουν σεβαστεί τις γυναίκες πνευματικούς ηγέτες, οι παραδοσιακοί κοινωνικοί ρόλοι σε πολλές περιοχές έχουν επηρεαστεί από πατριαρχικούς κανόνες, τοποθετώντας συχνά τις γυναίκες σε υποτακτικούς ή οικιακούς ρόλους (Lorber, 2005).

Όσον αφορά τη Βιομηχανική Επανάσταση, επήλθε μια στροφή από τις αγροτικές οικονομίες στις βιομηχανικές. Οι άνδρες ήταν πιο πιθανό να εργάζονται σε εργοστάσια, ενώ οι γυναίκες συχνά έμεναν στο σπίτι ή εργάζονταν σε χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, οι δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι είδαν μια μαζική είσοδο γυναικών στο εργατικό δυναμικό, ειδικά σε τομείς που προηγουμένως κυριαρχούνταν από άνδρες. Οι μεταπολεμικές περίοδοι έγιναν σημεία καμπής, δίνοντας έμφαση στις δυνατότητες των γυναικών εκτός της οικιακής σφαίρας (Tilly, 1989). Η Βιομηχανική Επανάσταση, που εκτείνεται από τα τέλη του 18ου αιώνα έως τις αρχές του 20ού αιώνα, εισήγαγε σημαντικές αλλαγές στις οικονομίες και τις κοινωνίες, αλλάζοντας τον ιστό των οικογενειακών δομών και των ρόλων των φύλων.

Πριν από την εκβιομηχάνιση, οι οικογένειες λειτουργούσαν συνήθως ως μονάδα στις αγροτικές κοινωνίες. Τα μέλη της οικογένειας, ανεξάρτητα από το φύλο, είχαν καθορισμένους ρόλους που συνέβαλαν στη συντήρηση του νοικοκυριού, είτε μέσω της γεωργίας, της βιοτεχνίας ή του εμπορίου. Ωστόσο, η έλευση των εργοστασίων και η αστικοποίηση άλλαξαν δραστικά αυτή τη δυναμική (Tilly, 1989). Οι άνδρες ήταν συχνά αυτοί που μετακινούνταν πρώτοι στις πόλεις αναζητώντας εργασία σε εργοστάσια, ενώ οι γυναίκες και τα παιδιά παρέμεναν σε αγροτικές περιοχές ή, αν μετανάστευαν, περιορίζονταν σε οικιακές εργασίες ή χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Η βιομηχανική οργάνωση εδραίωσε τον ρόλο του οικογενειάρχη για τους άνδρες, ενώ οι ρόλοι των γυναικών επικεντρώθηκαν περισσότερο γύρω από τις οικιακές δουλειές και την ανατροφή των παιδιών (Davidoff, 2003).

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι Παγκόσμιοι Πόλεμοι κατέστησαν αναγκαία την εισροή γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Οι γυναίκες όχι μόνο ανέλαβαν ρόλους που έμειναν κενοί από τους άνδρες στον πόλεμο, αλλά και αποτόλμησαν επαγγέλματα όπως η νοσηλευτική, η διδασκαλία και η εργασία στο εργοστάσιο. Ενώ οι μεταπολεμικές περίοδοι έγιναν μάρτυρες μιας προσπάθειας επιστροφής στις προπολεμικές έμφυλες νόρμες, οι σπόροι της αλλαγής είχαν σπαρθεί. Η συμμετοχή των γυναικών κατά τη διάρκεια των πολέμων είχε αμφισβητήσει τις παραδοσιακές έννοιες για το τι ήταν ικανές να κάνουν οι γυναίκες, ανοίγοντας το δρόμο για περισσότερη ισότητα των φύλων τις επόμενες δεκαετίες (Pessin, 2017).

Με τη πρόοδο και βαδίζοντας στη σύγχρονη κοινωνία, τα φεμινιστικά κινήματα του 20ού αιώνα αμφισβήτησαν σημαντικά και άλλαξαν τις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων. Τα κινήματα τόνισαν τις συστημικές ανισότητες και υποστήριξαν τα δικαιώματα των γυναικών σε όλους τους τομείς - πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό. Η ώθηση για αναπαραγωγικά δικαιώματα, ίση αμοιβή και κατά της έμφυλης βίας αναδιαμόρφωσε τα κοινωνικά πρότυπα (Lorber, 2005). Ο φεμινισμός, ως οργανωμένο και συλλογικό κίνημα, εμφανίστηκε κατά κύματα, καθένα από τα οποία αντιμετώπισε συγκεκριμένα κοινωνικά ζητήματα, αντικατοπτρίζοντας συχνά τα ευρύτερα κοινωνικοπολιτικά πλαίσια των αντίστοιχων εποχών τους (Wood & Eagly, 2012).

Το πρώτο κύμα (τέλη 19ου έως αρχές 20ου αιώνα), περιστράφηκε σε μεγάλο βαθμό γύρω από τα νομικά δικαιώματα, ειδικά το δικαίωμα ψήφου των γυναικών. Ήταν μια εποχή που σημαδεύτηκε από σουφραζέτες που απαιτούσαν δικαίωμα ψήφου, η οποία κορυφώθηκε με την εξασφάλιση του δικαιώματος ψήφου των γυναικών σε πολλές δυτικές χώρες. Γυναίκες όπως η Susan B. Anthony και η Elizabeth Cady Stanton ήταν στην πρώτη γραμμή αυτών των αλλαγών (Nicholson, 1986).

Το δεύτερο κύμα (1960-1980) αντιμετώπισε ένα φάσμα θεμάτων από τη σεξουαλικότητα, την οικογένεια και τα εργασιακά δικαιώματα έως τα αναπαραγωγικά δικαιώματα. Ήταν κατά τη διάρκεια αυτού του κύματος που εμφανίστηκε η φράση "Το προσωπικό είναι πολιτικό". Σημαντικά έργα, όπως το "The Feminine Mystique" της Betty Friedan, τόνισαν τη δυσαρέσκεια και την περιθωριοποίηση που ένιωθαν οι γυναίκες στη μεταπολεμική κοινωνία. Αυτά τα συναισθήματα κινητοποίησαν τις γυναίκες να αμφισβητήσουν τις υπάρχουσες κοινωνικές νόρμες και να απαιτήσουν ίσα δικαιώματα σε διάφορες πτυχές της ζωής (Lorber, 2005).

Το τρίτο κύμα (1990-2000) αποτέλεσε μία περαιτέρω διεύρυνση του φεμινιστικού λόγου, ενσωματώνοντας διαφορετικές φωνές και προοπτικές. Δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στη διαθεματικότητα, αναγνωρίζοντας ότι οι εμπειρίες των γυναικών ποικίλλουν ανάλογα με τη φυλή, την τάξη, τη σεξουαλικότητα και άλλους παράγοντες. Επιπλέον, υπήρξε μια ώθηση κατά του ορισμού μιας μοναδικής «γυναικείας εμπειρίας», προωθώντας αντ 'αυτού την ιδέα ότι οι γυναίκες έχουν πολύπλευρες ταυτότητες (Godman, 2018).

Το τέταρτο κύμα (δεκαετία 2010-σήμερα) με ρίζες στον ψηφιακό ακτιβισμό, έχει χρησιμοποιήσει την τεχνολογία, ιδιαίτερα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, για να επισημάνει ζητήματα όπως η σεξουαλική παρενόχληση, το body shaming και άλλες μορφές διακρίσεων λόγω φύλου. Κινήματα όπως το #MeToo υπογράμμισαν τη διάχυτη φύση της σεξουαλικής παρενόχλησης και προκάλεσαν παγκόσμιες συζητήσεις γύρω από τη δυναμική των φύλων, ειδικά σε επαγγελματικά περιβάλλοντα (Croft et al., 2015). Σε όλα αυτά τα κύματα, η ουσία του φεμινισμού παρέμεινε σταθερή – μια έκκληση για ισότητα μεταξύ των φύλων. Ωστόσο, τα συγκεκριμένα ζητήματα, οι στρατηγικές και οι συζητήσεις έχουν εξελιχθεί παράλληλα με ευρύτερες κοινωνικο-πολιτισμικές αλλαγές (Connell, 2012).

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όλα αυτά τα χρόνια, υπήρξαν τόσο καθρέφτης όσο και κινητήρια δύναμη των κοινωνικών αξιών. Η απεικόνιση των ρόλων των φύλων έχει διαμορφώσει σημαντικά τις αντιλήψεις, τις αξίες και τις συμπεριφορές του κοινού. Οι ταινίες, τα βιβλία, η μουσική και άλλες μορφές μέσων ενημέρωσης αντανακλούσαν και επηρέαζαν τους ρόλους των φύλων σε όλη την ιστορία. Από την ενίσχυση των στερεοτύπων έως την αμφισβήτησή τους, τα μέσα ενημέρωσης έχουν διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση αντιλήψεων και στην παροχή πλατφορμών για διάλογο (Connell, 2012).

Κατά τη Χρυσή εποχή της τηλεόρασης (1950-1960) οι τηλεοπτικές εκπομπές συχνά απεικόνιζαν μια εξιδανικευμένη εκδοχή της οικογενειακής ζωής. Οι άνδρες ήταν οι κύριοι οικογενειάρχες και οι γυναίκες συνήθως περιορίζονταν σε οικιακούς ρόλους. Εκπομπές όπως το "Leave It to Beaver" και το "Father Knows Best" υπογράμμισαν τα παραδοσιακά πρότυπα φύλου (Davidoff, 2003).

Καθώς η κοινωνία προόδευε, προέκυψε η εμφάνιση ισχυρών γυναικείων χαρακτήρων (δεκαετία 1980-σήμερα) στα μέσα ενημέρωσης, καθώς άρχισαν να παρουσιάζουν πιο λεπτούς και ενδυναμωμένους γυναικείους χαρακτήρες. Η τηλεόραση άρχισε να αντικατοπτρίζει τη μεταβαλλόμενη δυναμική του πραγματικού κόσμου. Αυτοί οι χαρακτήρες όχι μόνο αμφισβήτησαν τους παραδοσιακούς κανόνες, αλλά παρουσίασαν επίσης την πολυπλοκότητα της σύγχρονης γυναικείας φύσης (Pessin, 2017). Με την άνοδο των ψηφιακών πλατφορμών, τα μέσα ενημέρωσης έγιναν πιο

εκδημοκρατισμένα, προσφέροντας μια πλατφόρμα για διαφορετικές φωνές. Ενώ τα παραδοσιακά στερεότυπα φύλου εξακολουθούν να υπάρχουν σε πολλούς θύλακες των μέσων ενημέρωσης, υπάρχει μια εμφανής στροφή προς πιο περιεκτικές και ποικίλες απεικονίσεις, αναγνωρίζοντας το φάσμα των εμπειριών φύλου (Croft et al., 2015).

Σημαντικός τομέας είναι και αυτός της εκπαίδευσης. Καθώς οι κοινωνίες αναγνώρισαν τη σημασία της εκπαίδευσης, άνοιξαν πόρτες για τις γυναίκες να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ένας μορφωμένος γυναικείος πληθυσμός άρχισε να αμφισβητεί τους παραδοσιακούς ρόλους και αναζήτησε έναν πιο ενεργό ρόλο στη δημόσια ζωή, την πολιτική και τους επαγγελματικούς τομείς (Pessin, 2017). Η εκπαίδευση ανέκαθεν διαδραμάτιζε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση αντιλήψεων και στάσεων σχετικά με το φύλο. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων αιώνων, πολλές μεταρρυθμίσεις προσπάθησαν να προωθήσουν την ισότητα των φύλων σε αυτόν τον τομέα.

Ιστορικά, πολλές κοινωνίες πίστευαν ότι η εκπαίδευση για τις γυναίκες δεν ήταν τόσο κρίσιμη όσο για τους άνδρες. Αυτό οφειλόταν κυρίως στο γεγονός ότι οι γυναίκες αναμενόταν να αναλάβουν οικιακούς ρόλους. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, οι υποστηρικτές άρχισαν να πιέζουν για το δικαίωμα των γυναικών στην εκπαίδευση, αμφισβητώντας αυτούς τους κανόνες (Nicholson, 1986). Με την έναρξη του 20ου αιώνα, περισσότερες γυναίκες άρχισαν να φοιτούν σε σχολεία και πανεπιστήμια. Αυτό δεν ήταν μόνο αποτέλεσμα πολιτικών μεταρρυθμίσεων, αλλά και κοινωνικής αναγνώρισης των δικαιωμάτων των γυναικών. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση έγινε χώρος φεμινιστικού ακτιβισμού, συζήτησης και υπεράσπισης (Tilly, 1989). Σήμερα, σε πολλά μέρη του κόσμου, οι φοιτήτριες ξεπερνούν αριθμητικά τους άνδρες ομολόγους τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, ιδίως στους τομείς των STEM, όπου οι ανισότητες μεταξύ των φύλων παραμένουν έντονες. Ωστόσο, οι προσπάθειες για τη γεφύρωση αυτού του χάσματος συνεχίζονται, αναδεικνύοντας την εξελισσόμενη φύση των ρόλων των φύλων στην εκπαίδευση (Wood & Eagly, 2012).

Στα τέλη του 20ου και στις αρχές του 21ου αιώνα σημειώθηκε η άνοδος του κινήματος LGBTQ+, το οποίο αμφισβήτησε τη δυαδική έννοια του φύλου. Αυτό το

κίνημα οδήγησε σε ευρύτερη αποδοχή των μη δυαδικών, τρανσέξουαλ και άλλων ταυτοτήτων φύλου, περιπλέκοντας και εμπλουτίζοντας την κατανόησή μας για το φύλο πέρα από ένα δυαδικό σύστημα (Godman, 2018). Ο αγώνας για τα δικαιώματα των LGBTQ+ έχει επηρεάσει σημαντικά και διευρύνει την κατανόησή μας για τους ρόλους και την ταυτότητα των φύλων.

Η έλευση του διαδικτύου και της παγκοσμιοποίησης έχει κάνει τον κόσμο πιο διασυνδεδεμένο. Αυτό επέτρεψε διαπολιτισμικές ανταλλαγές, όπου τα άτομα εκτίθενται σε διαφορετικές προοπτικές σχετικά με το φύλο, οδηγώντας τόσο σε προκλήσεις όσο και σε αφομοιώσεις διαφορετικών προτύπων φύλου (Wood & Eagly, 2012). Η παγκοσμιοποίηση διευκόλυνε την ανταλλαγή ιδεών πέρα από τα σύνορα. Οι φεμινιστικές ιδεολογίες και οι ιδεολογίες ισότητας των φύλων δεν περιορίστηκαν στις γενέτειρές τους, αλλά εξαπλώθηκαν, αμφισβητώντας και αλλάζοντας τις παραδοσιακές νόρμες σε διαφορετικές κοινωνίες (Connell, 2012). Η έλευση του διαδικτύου και των πλατφορμών κοινωνικών μέσων δημιούργησε τον ψηφιακό φεμινισμό. Κινήματα όπως το #HeForShe ή το #TimesUp έχουν αξιοποιήσει το ψηφιακό μέσο για να συγκεντρώσουν παγκόσμια υποστήριξη και ευαισθητοποίηση σε θέματα φύλου (Croft et al., 2015). Ενώ η ψηφιακή εποχή έχει ενδυναμώσει πολλούς, έχει επίσης δει αύξηση του διαδικτυακού εκφοβισμού, της διαδικτυακής παρενόχλησης και των ψηφιακών χασμάτων με βάση το φύλο. Αυτές οι προκλήσεις υπογραμμίζουν ότι, ακόμη και στην ψηφιακή εποχή, οι μάχες μεταξύ των φύλων συνεχίζονται, αν και σε νέα μέτωπα (Davidoff, 2003).

1.2. Τι εννοούμε έμφυλη βία – Ιστορία, αίτια, είδη και συνέπειες που συνδέεται με το φύλο.

i) Έμφυλη βία

Η έμφυλη βία αναφέρεται σε πράξεις που προκαλούν σωματική, ψυχική ή σεξουαλική βλάβη ή πόνο, απειλές τέτοιων πράξεων, εξαναγκασμό και άλλες στερήσεις ελευθερίας που στρέφονται εναντίον ενός ατόμου λόγω του φύλου του ή που

επηρεάζουν δυσανάλογα άτομα συγκεκριμένου φύλου (True, 2012). Σύμφωνα με τον Οδηγό Συμβουλευτικής για τη βία της Γ.Γ.Ι.Φ. (2018) ο όρος της έμφυλης βίας περιλαμβάνει τη βία μέσα στην οικογένεια (ενδοοικογενειακή βία) και τη βία μέσα στην κοινωνία με τη μορφή του βιασμού, τη σεξουαλική κακοποίηση, τη σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία και την σωματεμπορία.

Οι ρίζες της έμφυλης βίας βρίσκονται βαθιά μέσα στις ιστορικές και δομικές ανισότητες στις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών και εξακολουθούν να υπάρχουν σε κάθε χώρα του κόσμου ως διαδεδομένη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η έμφυλη βία είναι τόσο καταλύτης, όσο και συνέπεια της ανισότητας των φύλων, λειτουργώντας ως μηχανισμός για την ενίσχυση της υποδεέστερης θέσης των γυναικών παγκοσμίως (Decker et al., 2015).

Ωστόσο, η φύση, ο επιπολασμός και οι παράγοντες της έμφυλης βίας μπορεί να διαφέρουν μεταξύ πολιτισμών, περιοχών και χωρών, επηρεαζόμενοι από μια πολύπλοκη αλληλεπίδραση ατομικών, σχεσιακών, κοινωνικών και διαρθρωτικών παραγόντων.

Μια πτυχή της έμφυλης βίας, ιδιαίτερα διαδεδομένη στις χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος, είναι η βία κατά των εφήβων και των νεαρών ενήλικων γυναικών (Decker et al., 2015). Παρουσιάζεται αυξημένος κίνδυνος λόγω παραγόντων, όπως η νεότερη ηλικία γάμου, οι κοινωνικοί κανόνες που ανέχονται ή ακόμη και ενθαρρύνουν τη βία και η έλλειψη ενδυνάμωσης ή αυτενέργειας (Decker et al., 2015).

Ακόμη, η ενδοσυντροφική βία, μια σοβαρή μορφή έμφυλης βίας, αναγνωρίζεται παγκοσμίως ότι έχει σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία πέρα από τη σωματική βλάβη. Υπάρχουν αδιάσειστα στοιχεία που συνδέουν την ενδοσυντροφική βία με την κατάθλιψη, τις απόπειρες αυτοκτονίας και άλλες ψυχολογικές επιπτώσεις (Devries et al., 2013). Σε μια συστηματική ανασκόπηση, διαπιστώθηκε ότι η έκθεση σε ενδοσυντροφική βία αύξησε τον κίνδυνο επακόλουθων καταθλιπτικών συμπτωμάτων και αποπειρών αυτοκτονίας μεταξύ των γυναικών (Devries et al., 2013).

ii) Οι ρίζες και οι μορφές της έμφυλης βίας

Η ιστορική επικράτηση της έμφυλης βίας σηματοδοτεί ένα εδραιωμένο πατριαρχικό σύστημα όπου οι γυναίκες ιστορικά θεωρούνται κατώτερες, τα δικαιώματα και η αυτονομία τους καταστέλλονται. Οι Hearn και McKie (2009), μέσω της συγκριτικής ανάλυσης για το πώς η «ενδοοικογενειακή βία» εμφανίζεται στη Φινλανδία και τη Σκωτία, τονίζουν ότι οι διαδικασίες πολιτικής και η εκπροσώπηση των προβλημάτων είναι τόσο έντονα έμφυλες όσο και κοινωνικά ιεραρχικές, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι παγιωμένες κοινωνικές απόψεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων έχουν διαδραματίσει ρόλο στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται αυτή η βία σε επίπεδο πολιτικής.

Το φαινόμενο της βίας όπως αυτό μπορεί να εκφραστεί στη συμπεριφορά εκείνου του οποίου την ασκεί (θύτη) περιέχει τέσσερις μορφές. Οι κυριότερες βίαιες συμπεριφορές είναι: ι) η σωματική, ii) η σεξουαλική, iii) η ψυχολογική και iv) η οικονομική, όπως αναφέρονται στον Οδηγό Συμβουλευτικής για τη βία της Γ.Γ.Ι.Φ (2018) .

Επιγραμματικά αναλύοντάς τες, ο όρος σωματική βία ταυτίζεται συνήθως με τον όρο κακοποίηση. Η συγκεκριμένη μορφή βίας προσδιορίζεται από τις διακυμάνσεις ενός χαστουκιού στο πρόσωπο, έως και σοβαρή σωματική βλάβη.

> Η σωματική βία αφορά στις πράξεις που γίνονται με την πρόθεση πρόκλησης σωματικού πόνου ή τραυματισμού σε ένα άλλο πρόσωπο και μπορεί να εξελιχθεί σε συχνούς βίαιους ξυλοδαρμούς και σε ένα φαύλο κύκλο βίας που μπορεί να φτάσει σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και στο θάνατο του θύματος (Gelles, 1997). Στη σωματική βία περιλαμβάνονται η γελοιοποίηση του σώματος του άλλου, σπρωξιές, πετάγματα στο πάτωμα, γροθιές, κλωτσιές, χτυπήματα σε άλλα σημεία του σώματος με τα χέρια ή άλλα αντικείμενα, τσιμπήματα, δαγκωματιές, σπασίματα μελών ή πλευρών, καταναγκαστική ακινησία, απόπειρα πνιξίματος, επιθέσεις με όπλο και μαχαίρι, καψίματα, συστηματικά βασανιστήρια, φόνος (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων [Γ.Γ.Ι.Φ], 2014-2018).

> Η ψυχολογική βία μπορεί να θεωρηθεί η ταπείνωση του θύματος έως και η σοβαρή ψυχολογική βία που προκαλεί κοινωνική δυσλειτουργία σε διαπροσωπικές σχέσεις και επαγγελματικές υποχρεώσεις.

Η σεξουαλική βία, όπου οι βίαιες συμπεριφορές εναντίον των γυναικών δεν περιορίζονται μόνο στην άσκηση σωματικής ή ψυχολογικής βίας, αλλά ενδέχεται να έχουν και τη μορφή σεξουαλικής κακοποίησης (Τσιγκρής, 2002).

Η οικονομική βία όταν λαμβάνει χώρα στην οικογένεια, αφορά στη στέρηση οικονομικών πόρων όπου η σύζυγος έχει δικαίωμα, απόκρυψης ή υπεξαίρεσης εισοδημάτων και ιδιοκτησιών, εκμετάλλευση οικονομικών πόρων του θύματος για προσωπικούς σκοπούς του συζύγου, στέρηση βασικών φυσικών αγαθών όπως τροφή, ρούχα, φάρμακα και στέγη παρά τις υπάρχουσες δυνατότητες, εμποδισμό της συζύγου να εργαστεί ή να διαλέξει ελεύθερα απασχόληση, πίεση για σύναψη δανείων στο όνομά της. Όταν συμβαίνει στον χώρο εργασίας αφορά ενίοτε σε σεξουαλική παρενόχληση και απειλές για απόλυση (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων {(Γ.Γ.Ι.Φ}, 2014-2018), (Σταύρακα, 2019).

Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι η έμφυλη βία περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα παραβιάσεων, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής παρενόχλησης, της εμπορίας ανθρώπων, της καταναγκαστικής πορνείας και διαφόρων επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, όπως ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων και οι αναγκαστικοί γάμοι. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, η έμφυλη βία εξακολουθεί να μην καταγγέλλεται, αντιπροσωπεύοντας μόνο την κορυφή του παγόβουνου (Palermo et al., 2013). Οι λόγοι για αυτή την ελλιπή καταγγελία είναι πολύπλευροι: κοινωνικό στίγμα, φόβος αντιποίνων, έλλειψη πίστης στα συστήματα δικαιοσύνης και ακόμη, σε ορισμένες περιπτώσεις, αποδοχή της έμφυλης βίας ως κανονιστικής συμπεριφοράς.

Μια άλλη ανησυχητική τάση είναι ο επιπολασμός της έμφυλης βίας σε περιβάλλοντα συγκρούσεων. Η συστηματική χρήση σεξουαλικής βίας σε περιόδους πολέμου και εμφύλιων αναταραχών έχει τεκμηριωθεί, στοχεύοντας τις γυναίκες και τα κορίτσια ως πολεμική στρατηγική. Τέτοιες πράξεις, βαθιά ριζωμένες στη δυναμική της εξουσίας, στοχεύουν στην ταπείνωση, την κυριαρχία και την ενστάλαξη φόβου στις κοινότητες. Υπογραμμίζεται ο αυξημένος κίνδυνος που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε πολύπλοκες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, υποδηλώνοντας ότι οι συγκρούσεις συχνά επιδεινώνουν τα προϋπάρχοντα πρότυπα ανισότητας και βίας των φύλων (Stark & Ager, 2011). Για να κατανοήσουμε πλήρως την έμφυλη βία, είναι σημαντικό να την

αναλύσουμε όχι απλώς ως μεμονωμένα περιστατικά αλλά ως εκδηλώσεις συστημικών, ιστορικά ριζωμένων ανισοτήτων μεταξύ των φύλων. Αυτή η βία δεν είναι μόνο ένα υποπροϊόν της ανισότητας των φύλων, αλλά και εργαλείο για τη διατήρηση τέτοιων ανισοτήτων, διαιωνίζοντας έναν φαύλο κύκλο (True, 2012).

iii) Οι συνέπειες και οι επιπτώσεις της έμφυλης βίας

Οι επιπτώσεις της έμφυλης βίας είναι βαθιές και πολύπλευρες, επηρεάζοντας όχι μόνο τα άμεσα θύματα, αλλά ολόκληρες κοινότητες και κοινωνίες γενικότερα. Οι ψυχολογικές, σωματικές και κοινωνικές συνέπειες είναι εκτεταμένες. Οι Devries et al. (2013) πραγματοποίησαν μια συστηματική ανασκόπηση διαχρονικών μελετών που συνδέουν τη βία μεταξύ συντρόφων με καταθλιπτικά συμπτώματα και απόπειρες αυτοκτονίας. Τα ευρήματά τους υπογράμμισαν μια ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της έκθεσης για τη βία μεταξύ των συντρόφων και της εμφάνισης καταθλιπτικών συμπτωμάτων και αποπειρών αυτοκτονίας, αποδεικνύοντας το σοβαρό ψυχολογικό τίμημα αυτής της βίας.

Εκτός από τις επιπτώσεις στην ψυχική υγεία, η έμφυλη βία έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις στη σωματική υγεία. Για παράδειγμα, οι γυναίκες που βιώνουν βία διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να προσβληθούν από σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, συμπεριλαμβανομένου του HIV. Μπορεί επίσης να εμφανίσουν ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες, να αντιμετωπίσουν επιπλοκές κατά τη διάρκεια του τοκετού ή να υποφέρουν από σύνδρομα χρόνιου πόνου. Τα σωματικά επακόλουθα μιας τέτοιας βίας συχνά υπερβαίνουν τους άμεσους τραυματισμούς, οδηγώντας σε μακροπρόθεσμες επιπλοκές στην υγεία που μπορεί να παραμείνουν καθ 'όλη τη διάρκεια της ζωής (Devries et al., 2013).

Κοινωνικοοικονομικά, η έμφυλη βία μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια εισοδήματος, αυξημένα ιατρικά έξοδα, ακόμη και έλλειψη στέγης για τους επιζώντες. Αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, ενισχύοντας τις ανισότητες μεταξύ των φύλων και διαιωνίζοντας κύκλους φτώχειας. Η βία λόγω φύλου

είναι τόσο αιτία όσο και συνέπεια της οικονομικής ανισότητας, διαμορφώνοντας τις οικονομικές δομές με τρόπους που θέτουν σε μειονεκτική θέση τις γυναίκες (True, 2012)

Εκτός από τις ατομικές επιπτώσεις, η έμφυλη βία συμβάλλει στη διαιώνιση της ανισότητας των φύλων, στην εδραίωση επιβλαβών στερεοτύπων και στην κανονικοποίηση της βίας. Η ελλιπής αναφορά της έμφυλης βίας στις αναπτυσσόμενες χώρες περιθωριοποιεί περαιτέρω τα θύματα, καθιστώντας τα αόρατα στα μάτια του νόμου και της κοινωνίας. Αυτή η συστημική σιωπή οδηγεί συχνά σε έλλειψη κατάλληλων μέτρων πολιτικής, αφήνοντας αμέτρητα θύματα χωρίς επανόρθωση ή υποστήριξη (Palermo et al., 2013).

Για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, δεν αρκεί απλώς να προσφέρουμε παρεμβάσεις για τα θύματα μετά τη βία. Απαιτείται μια πιο ολιστική προσέγγιση, η οποία επιδιώκει να αλλάξει τους κοινωνικούς κανόνες, να αμφισβητήσει τις εδραιωμένες πατριαρχικές δομές και αγωνίζεται για την ισότητα των φύλων σε κάθε επίπεδο. Η αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών, όπως οι επιβλαβείς κανόνες αρρενωπότητας και η συστημική υποτίμηση των γυναικών, είναι ζωτικής σημασίας. Μόνο αντιμετωπίζοντας αυτά τα βαθιά ριζωμένα ζητήματα οι κοινωνίες μπορούν να ελπίζουν στην εξάλειψη της έμφυλης βίας και στην οικοδόμηση ενός πιο δίκαιου και ισότιμου μέλλοντος για όλους.

Κεφάλαιο 2

2.1 Ορισμός γυναικοκτονίας

Στο βιβλίο "Against Our Will: Men, Women, and Rape," (1975) η Susan Brownmiller διερευνά την ιστορία του βιασμού και της σεξουαλικής βίας εναντίον των γυναικών. Παρατηρεί τον τρόπο με τον οποίο η βία σεξουαλικού χαρακτήρα χρησιμοποιείται ως μέσο εξουσίας, καταπίεσης και ελέγχου επί των γυναικών. Ενώ δεν παρέχεται ένας ακριβής ορισμός της γυναικοκτονίας στο βιβλίο, οι ιδέες που προκύπτουν αφορούν τη συστηματική χρήση της βίας για την υποταγή, την ταπείνωση και την εξουσία επί των γυναικών.

Οι ορισμοί της γυναικοκτονίας έχουν εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου, αλλά κανένας ορισμός δεν έχει γίνει αποδεκτός μεταξύ των ερευνητών (Corradi et al., 2016; Weil, 2016). Η φεμινίστρια πρωτοπόρος Νταϊάνα Ράσελ χρησιμοποίησε για πρώτη φορά τον όρο το 1976, αλλά δεν παρείχε έναν σαφή ορισμό μέχρι το 1990. Εκείνη την εποχή, η γυναικοκτονία ορίστηκε ως η δολοφονία γυναικών από άνδρες με κίνητρο το μίσος, την περιφρόνηση, την ευχαρίστηση ή την αίσθηση ιδιοκτησίας των γυναικών (Dawson & Carrigan, 2021). Αρκετά χρόνια αργότερα, οι Radford και Russell (1992) όρισαν τη γυναικοκτονία ως μισογυνικές δολοφονίες από άνδρες. Οι στόχοι ήταν να επιστήσουν την προσοχή στη διάχυτη βία που βιώνουν οι γυναίκες από άνδρες, για να φέρει κοντά τους ανθρώπους για την αντιμετώπιση του προβλήματος και να παροτρύνει τις κυβερνήσεις να νομοθετήσουν κατά των γυναικοκτονιών και να καταδικάσουν κατάλληλα τις δολοφονίες (Dawson & Carrigan, 2021). Μέχρι το 2001, ο ορισμός εξελίχθηκε στη δολοφονία των θηλυκών από άντρες επειδή είναι γυναίκες, περιλαμβάνοντας όλες τις μορφές ανδρικού σεξισμού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος, της ευχαρίστησης ή της προσδοκίας συμμόρφωσης και διαφέρει από προηγούμενους ορισμούς που εστιάζουν στον μισογυνισμό (Russell, 2001). Αναγνωρίστηκε επίσης ότι τα βρέφη, τα νεαρά κορίτσια και οι έφηβοι σκοτώνονται επίσης για λόγους που σχετίζονται με το φύλο (Russell, 2001). Αξίζει να σημειωθεί ο ορισμός που δίνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO, 2012), ο οποίος ορίζει τη γυναικοκτονία ως την εμπρόθετη δολοφονία γυναικών και νεαρών κοριτσιών από άρρενες, λόγω του ότι, τα θύματα είναι γυναίκες ή νεαρά κορίτσια (Βουργαζοπούλου, 2022).

Ορισμένοι συγγραφείς έχουν συμπεριλάβει σκόπιμες δολοφονίες θηλυκών στον ορισμό τους Το στοιχείο της «πρόθεσης» είναι κοινό σε νομικές και εγκληματολογικές προοπτικές, αλλά είναι προβληματικό επειδή αποκλείει πράξεις που προκύπτουν από επαναλαμβανόμενη ενδοοικογενειακή βία που μπορεί ακούσια να προκαλέσει θάνατο (Russell, 2001). Σύμφωνα με τον ορισμό του Russell, δεν απαιτείται πρόθεση. Ο θάνατος μιας γυναίκας από τον άνδρα σύντροφό της θεωρείται γυναικοκτονία ακόμα κι αν δεν ήθελε να τη σκοτώσει, και αναφέρεται ως «κρυφή γυναικοκτονία» (Russell, 2001).

Η γυναικοκτονία είναι κάτι περισσότερο από νεολογισμός, σημαίνει θάνατο και βία. Ο όρος υποδηλώνει ένα βίαιο φαινόμενο. Επιπλέον, δηλώνει φόνο από πρόθεση. Όλες οι γυναικοκτονίες είναι εκφράσεις ακραίας βίας, θάνατος στα χέρια ενός άλλου ανθρώπου. Η γυναικοκτονία είναι, πάνω απ' όλα, ένα θανατηφόρο έγκλημα που διαπράττεται εναντίον μιας γυναίκας ή ενός κοριτσιού. Διαφορετικοί θεσμοί σε όλο τον κόσμο (όπως για παράδειγμα τα Ηνωμένα Έθνη, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα) προσπαθούν τώρα να καταπολεμήσουν αυτό το τρομερό φαινόμενο, στην τοπική και παγκόσμια διάστασή του. Αρκετοί συγγραφείς καθώς και ιδρύματα, έχουν ζητήσει να διακριθεί αυτός ο συγκεκριμένος τύπος φόνου από την ανθρωποκτονία (Marcuello-Servós, 2016).

Το Συμβούλιο της Ευρώπης, στη γνωστή «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης» (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2011), αναγνώρισε ότι η βία κατά των γυναικών είναι ένας από τους κρίσιμους κοινωνικούς μηχανισμούς, μέσω του οποίου οι γυναίκες εξαναγκάζονται σε μια υποδεέστερη θέση σε σύγκριση με τους άνδρες. Ειδικότερα, η Σύμβαση ορίζει ως βία με βάση το φύλο των γυναικών, τη βία που καταφέρεται εναντίον μιας γυναίκας επειδή είναι γυναίκα, ή τη βία που επηρεάζει δυσανάλογα το γυναικείο φύλο συγκριτικά με το ανδρικό (Kourou. & Athanasiades, 2022).

Υπάρχει σημαντική συζήτηση σχετικά με τον όρο γυναικοκτονία (Fitz-Gibbon & Walklate, 2023). Οι Corradi et al. (2016) (όπως αναφέρεται στο European Institute for Gender Equality, 2021, σελ. 8) συζητούν τις διαφορετικές προσεγγίσεις στην έρευνα για τη γυναικοκτονία που αναπτύχθηκαν από τότε που επινοήθηκε ο όρος το 1976 και κατηγοριοποιούν τις διάφορες προσεγγίσεις ως εξής:

1. Μια φεμινιστική προσέγγιση, η οποία αντιμετωπίζει την πατριαρχική κυριαρχία την ίδια στιγμή που ερευνά τη δολοφονία γυναικών.

2. Μια κοινωνιολογική προσέγγιση, η οποία επικεντρώνεται στην εξέταση των χαρακτηριστικών που είναι ειδικά για τη δολοφονία γυναικών που την καθιστούν φαινόμενο, per se.

3. Μια εγκληματολογική προσέγγιση, η οποία διακρίνει τη γυναικοκτονία ως μοναδικό τομέα στις μελέτες «ανθρωποκτονιών».

4. Μια προσέγγιση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία επεκτείνει τη γυναικοκτονία πέρα από τη θανατηφόρα και σε ακραίες μορφές βίας κατά των γυναικών και

5. Μια αποαποικιακή προσέγγιση, η οποία εξετάζει περιπτώσεις γυναικοκτονίας στο πλαίσιο της αποικιακής κυριαρχίας, συμπεριλαμβανομένων των λεγόμενων «εγκλημάτων τιμής».

Καθένας από αυτούς τους όρους δίνει μια ελαφρώς διαφορετική έμφαση στους διαφορετικούς μηχανισμούς που συμβάλλουν στη γυναικοκτονία, αλλά όλοι συμφωνούν σχετικά με τη φύση του φύλου. Ωστόσο, αυτοί οι διαφορετικοί ορισμοί έχουν επίσης συνέπειες για το πώς η γυναικοκτονία γίνεται κατανοητή, (Corradi et al., 2016).

2.1 Αίτια γυναικοκτονίας

Οι δολοφονίες γυναικών με βάση το φύλο, αντικατοπτρίζουν έναν σοβαρό και επίμονο κίνδυνο για τις γυναίκες σε παγκόσμιο επίπεδο. Αν και οι αιτίες αυτών των βίαιων πράξεων είναι πολυποίκιλες, ορισμένοι κύριοι δείκτες έχουν αναγνωριστεί ως κοινά σημεία προσοχής και μελέτης. Σύμφωνα με τους Liem et al (2007) η ζήλια, ο φόβος της εγκατάλειψης, ο ξυλοδαρμός γυναικών και τα ακραία προβλήματα ψυχικής υγείας έχουν αναγνωριστεί ως οι κύριοι δείκτες για τις δολοφονίες γυναικών με βάση το φύλο. Αναλυτικότερα:

Η ζήλια αποτελεί έναν παράγοντα που συχνά προηγείται της γυναικοκτονίας. Η χαμηλή αυτοπεποίθηση, η επιθυμία για έλεγχο και η αντιδραστική συμπεριφορά μπορούν να εξελιχθούν σε επικίνδυνες καταστάσεις. Ο φόβος της εγκατάλειψης, ενίοτε συνδυασμένος με την ανασφάλεια, μπορεί να οδηγήσει ορισμένους ανδρικούς συντρόφους σε ακραίες ενέργειες για τη διατήρηση του «ελέγχου» επί των γυναικών συντρόφων τους (Liem et al., 2007).

Ο ξυλοδαρμός γυναικών και η ψυχολογική καταπίεση αποτελεί προβληματική συμπεριφορά που συνδέεται στενά με τη γυναικοκτονία. Η συνεχής βία μπορεί να επιδεινώσει την ψυχολογική κατάσταση των γυναικών και να τις αφήσει σε αδυναμία να αναζητήσουν βοήθεια. Ακόμη, η βία αυτή μπορεί να είναι ένα προαπαιτούμενο για τις πιο ακραίες πράξεις, όπως οι δολοφονίες (Liem et al., 2007).

Ενδεχομένως, οι πιο ακραίες περιπτώσεις γυναικοκτονίας συνδέονται με προβλήματα ψυχικής υγείας. Οι δράστες μπορεί να παρουσιάζουν ψυχοπαθολογικές τάσεις ή να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αντιμετώπιση των συναισθημάτων τους. Η έλλειψη κατανόησης και υποστήριξης για την ψυχική υγεία μπορεί να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη συμπεριφορά (Liem et al., 2007).

Εκτός από τα ατομικά ψυχολογικά στοιχεία και θέματα συμπεριφοράς, υπάρχουν και κοινωνικοί παράγοντες που μπορούν να συμβάλλουν στην εξήγηση αυτής της επιθετικότητας. Έρευνα από το Κέντρο Έρευνας Κοινής Γνώμης στο Καζακστάν δείχνει ότι η επιθετικότητα που οδηγεί σε φόνο μπορεί επίσης να εξηγηθεί από κοινωνικούς παράγοντες όπως οικονομικά προβλήματα, αστάθεια, αδυναμία επίλυσης οικογενειακών συγκρούσεων και εξαντλητικές θέσεις εργασίας (CIOM 2018). Πιο συγκεκριμένα:

Οικονομική ανασφάλεια και δυσκολίες μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον έντασης και στρες, που μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις σχέσεις και να αυξήσει την πιθανότητα εκδήλωσης βίας (CIOM 2018).

Η αστάθεια στην οικογενειακή ζωή είναι ένας άλλος παράγοντας που μπορεί να συμβάλει στην επιθετικότητα. Οι συγκρούσεις και οι δυσκολίες στις σχέσεις μπορούν να αυξήσουν την ένταση και τον κίνδυνο εκδήλωσης βίας. Επιπλέον, η αδυναμία επίλυσης αυτών των συγκρούσεων μπορεί να ενισχύσει τον κύκλο της βίας (CIOM 2018).

Η εξαντλητική εργασία είναι ένας ακόμα παράγοντας που μπορεί να συνδέεται με τη γυναικοκτονία. Η πίεση από τον εργασιακό χώρο μπορεί να δημιουργήσει ένα αίσθημα απελπισίας και αδυναμίας ελέγχου, που μπορεί να εκδηλωθεί με βίαιες ενέργειες (CIOM 2018).

Συνολικά, οι κοινωνικοί παράγοντες όπως τα οικονομικά προβλήματα, η αστάθεια, η αδυναμία επίλυσης οικογενειακών συγκρούσεων και οι εξαντλητικές θέσεις εργασίας μπορούν να συντείνουν στην αύξηση της επιθετικότητας που οδηγεί σε γυναικοκτονία. Η κατανόηση και αντιμετώπιση αυτών των παραγόντων μπορεί να βοηθήσει στην πρόληψη και μείωση των τραγικών αυτών γεγονότων. Μια σε βάθος μελέτη 105 ανδρών δραστών διαπίστωσε ότι περισσότεροι από τους μισούς από αυτούς εμπλέκονταν σε συνεχείς συγκρούσεις με τα θύματά τους, χρησιμοποιούσαν συχνά σωματική κακοποίηση (Dobash & Dobash 2015). Επίσης, παρατηρήθηκε ότι αυτοί οι δράστες χρησιμοποιούσαν συχνά σωματική κακοποίηση ως μέσο για να ασκήσουν έλεγχο και εξουσία επί των γυναικών τους. Οι ερευνητές εστίασαν επίσης στον ρόλο των συνθηκών όπως οικονομική ανασφάλεια, αδυναμία επίλυσης οικογενειακών συγκρούσεων και συναισθηματική ανάγκη για έλεγχο, καθώς και της κοινωνικής πίεσης, στη διαμόρφωση αυτών των συμπεριφορών. Η μελέτη αναδεικνύει την ανάγκη για συντονισμένες προσεγγίσεις που θα απευθύνονται σε αυτούς τους παράγοντες, με στόχο την πρόληψη της γυναικοκτονίας και της βίας κατά των γυναικών.

Η Karen Ingala-Smith (2020) αναλύει το φαινόμενο των γυναικοκτονιών ως "υπερβολικές" περιπτώσεις, δηλαδή περισσότερο από την απαιτούμενη βία για την αφαίρεση μιας ζωής. Σύμφωνα με την ερευνήτρια, η γυναικοκτονία συνδέεται με την ανατροφή των παιδιών, με τα κορίτσια να ωθούνται να παραμένουν ελκυστικά για τα αγόρια, προωθώντας έτσι τη θεώρηση του γυναικείου φύλου ως αντικείμενο (Ingala-Smith 2020). Η διαρκής πίεση για την επίτευξη της "τέλειας" εικόνας μπορεί να οδηγήσει σε επιβλαβή δυναμική και στην ενίσχυση επιβλαβών στερεοτύπων.

Επιπλέον, η ερευνήτρια επισημαίνει ότι η υπερβολική σκληρότητα στις γυναικοκτονίες αντανακλά την παρορμητική εκδήλωση εξουσίας και ελέγχου που συχνά συνοδεύει τέτοιες πράξεις. Οι προσπάθειες να αποδυναμωθεί η αυτονομία των γυναικών μπορεί να οδηγήσουν σε επιβλαβείς καταστάσεις, παρακινώντας την αποκαλούμενη "υπερβολική" βία. (Ingala-Smith 2020).

Η κατανόηση των πτυχών της γυναικοκτονίας είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση αυτού του σοβαρού κοινωνικού φαινομένου. Προϋποθέτει την εξέταση των βαθύτερων κινήτρων, όπως η εξουσία, η ανισότητα φύλων και τα στερεότυπα. Η

ανάλυση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών παραγόντων που συμβάλλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για τη βία είναι αναγκαία. Η ευαισθητοποίηση και η προαγωγή της εκπαίδευσης για την ισότητα των φύλων μπορούν να συμβάλουν στη μείωση των περιστατικών γυναικοκτονίας και στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης κοινωνίας.

2.3. Είδη γυναικοκτονίας

Σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Γυναικοκτονίας για απόδοση Δικαιοσύνης και Ευθυνών του Καναδά (CFOJA) σε παγκόσμιο επίπεδο, πολλές μορφές γυναικοκτονίας αναδύονται καθώς εξελίσσονται οι αξίες, οι πεποιθήσεις, οι στάσεις και οι συμπεριφορές των ανθρώπων. Καθώς η τεχνολογία συνεχίζει να σημειώνει μεγάλες προόδους για τη δημιουργία διαφορετικών, εύκολων και γρήγορων τρόπων πρόσβασης σε πληροφορίες μέσω διαδικτύου, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και άλλων μέσων, περισσότεροι εγκληματίες εκμεταλλεύονται αυτόν τον χώρο για να κυριαρχήσουν στις πράξεις τους χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθόδους και μέσα (CFOJA, n.d.). Σύμφωνα με το παρατηρητήριο η γυναικοκτονία διακρίνεται στους ακόλουθους τύπους:

Οικεία γυναικοκτονία. Η οικεία γυναικοκτονία αποτυπώνει τη δολοφονία γυναικών από νυν ή πρώην συντρόφους. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι γυναίκες είναι πολύ πιο πιθανό από τους άνδρες να δεχτούν επίθεση, βιασμό ή δολοφονία από νυν ή πρώην σύντροφο και αυτό συμβαίνει συχνότερα σε σχέσεις όπου υπάρχει ιστορικό βίας από στενό σύντροφο (CFOJA, n.d.).

Μη Οικεία γυναικοκτονία. Η μη οικεία γυναικοκτονία περιλαμβάνει τη δολοφονία γυναικών από κάποιον με τον οποίο δεν μοιράζονταν στενή σχέση συντρόφου, που περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα υποτύπων γυναικοκτονίας όπως η οικογενειακή γυναικοκτονία, η γυναικοκτονία «άλλου γνωστού δράστη» και η γυναικοκτονία ξένων (CFOJA, n.d.).

Γυναικοκτονία ένοπλων συγκρούσεων. Η γυναικοκτονία ένοπλων συγκρούσεων αναφέρεται στη φρικτή πραγματικότητα όπου οι γυναίκες συχνά γίνονται θύματα βίαιων πράξεων κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων (CFOJA, n.d.). Κατά τη διάρκεια πολέμων και συγκρούσεων, οι γυναίκες βρίσκονται σε σημείο εξαιρετικής ευάλωτης θέσης. Η σεξουαλική βία είναι διαδεδομένη, με αναφορές για βιασμούς και κακοποίηση να αποτελούν τμήμα της ανθρώπινης τραγωδίας. Οι απαγωγές και εκδιώξεις των γυναικών από τις κοινότητες τους αφήνουν βαθιές πληγές, ενώ η εξαναγκαστική πορνεία προσθέτει έναν ακόμα βαθμό απελπισίας στην τραγωδία (Marszałkowska, 2022).

Συνδεδεμένη γυναικοκτονία. Αυτό αναφέρεται στη δολοφονία μιας γυναίκας που δεν ήταν το επιδιωκόμενο θύμα σε απόπειρα ή ολοκληρωμένη γυναικοκτονία άλλης γυναίκας. Μερικές φορές αναφέρεται ως «παράπλευρο» θύμα και μπορεί να είναι ένα θηλυκό μέλος της οικογένειας, μια φίλη ή άγνωστη που προσπαθούσε να σταματήσει τη δολοφονία, κάποιος που βρισκόταν κοντά σε μια γυναίκα με υψηλό κίνδυνο βίας ή ένα άτομο που απλώς βρισκόταν στο λάθος μέρος τη λάθος στιγμή (CFOJA, n.d.).

Γυναικοκτονία με πολιτισμικό πλαίσιο. Αναφέρεται στη δολοφονία γυναικών ή κοριτσιών που πλαισιώνονται σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο, όπως η γυναικοκτονία που βασίζεται στην «τιμή» ή η γυναικοκτονία που σχετίζεται με την προίκα. Πιο συγκεκριμένα: Η γυναικοκτονία που σχετίζεται με την τιμή διαπράττεται για συμπεριφορές, οι οποίες συχνά είναι αντιληπτές ως φυσιολογικές συμπεριφορές. Οι εν λόγω συμπεριφορές μπορεί να περιλαμβάνουν την επιλογή συντρόφου που δεν θεωρείται κατάλληλος, επιδίωξη εκπαίδευσης ή/και απασχόλησης, ακατάλληλη ενδυμασία ή προγαμιαίο σεξ ή την πεποίθηση ότι είχε συμβεί προγαμιαίο σεξ. Εκείνοι που πλαισιώνουν αυτές τις δολοφονίες μέσα σε ένα πολιτιστικό πλαίσιο υποστηρίζουν ότι η τιμή, από την οπτική γωνία του δράστη, πιστεύεται ότι αποκαθίσταται στην οικογένεια όταν η γυναίκα ή το κορίτσι σκοτώνεται. Αυτές οι δολοφονίες διαπράττονται συνήθως από άνδρες μέλη της οικογένειας, αν και μπορεί να εμπλέκονται και γυναίκες δράστες. Σε ορισμένες χώρες, αυτές οι δολοφονίες γίνονται συχνά δημόσια για να επηρεάσουν άλλες γυναίκες στην κοινότητα.

Γυναικοκτονία που σχετίζεται με την προίκα αποτελεί μια ανήθικη και βίαιη πρακτική που εξακολουθεί να υφίσταται σε ορισμένες κοινωνίες. Σε αυτό το φρικτό σενάριο, οι γυναίκες δολοφονούνται από τους συντρόφους τους ή τις οικογένειές τους, λόγω απαιτήσεων για υψηλή προίκα. Αυτή η πρακτική αντικατοπτρίζει την ανισότητα των φύλων, την κοινωνική πίεση και τον αποπροσανατολισμό από τις πραγματικές αξίες της ζωής.

Γυναικοκτονία από γυναίκες. Σε αυτό το είδος γυναικοκτονίας μια γυναίκα ενεργεί ως πράκτορας της πατριαρχίας, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει δολοφονίες που σχετίζονται με την προίκα, βρεφοκτονία γυναικών και θανάτους που σχετίζονται με ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων. Επίσης, περιλαμβάνει γυναίκες που μπορεί να ενεργούν ως πράκτορες ανδρών δραστών, όπως συμμετοχή σε γυναικοκτονίες που σχετίζονται με συμμορίες και ό,τι αναφέρεται ως «τιμή» ή γυναικοκτονία που σχετίζεται με την προίκα. Και τέλος περιλαμβάνει γυναίκες που ενεργούν για λογαριασμό τους, όπως εκείνες που οδηγήθηκαν από ζήλια ή υποκινήθηκαν από οικονομικές δραστηριότητες, δραστηριότητες που σχετίζονται με το έγκλημα ή ιδεολογικές δραστηριότητες (CFOJA, n.d.).

Γυναικοκτονία στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων. Αυτός ο τύπος αναφέρεται στην δολοφονία μιας γυναίκας κατά τη διαδικασία της παραλαβής, μεταφοράς και αφίξεως ανθρώπων μέσω απειλής, βίας και άλλων τακτικών αναγκασμού. Επίσης, περιλαμβάνει την απαγωγή, την απάτη ή/και την καταχρηστική χρήση εξουσίας με στόχο την εκμετάλλευση. Πρόσωπα, ειδικά γυναίκες και παιδιά, συχνά μεταφέρονται προς την πορνεία ή την βιομηχανία σεξουαλικού εμπορίου, την καταναγκαστική εργασία, τη δουλεία καθώς και άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (Carrigan & Dawson, 2020).
Γυναικοκτονία στο πλαίσιο σεξουαλικής εργασίας ή πορνείας. Η γυναικοκτονία στο πλαίσιο της σεξουαλικής εργασίας ή πορνείας αποτελεί μια σκοτεινή πτυχή της βίας κατά των γυναικών. Οι γυναίκες που εκτελούν αυτές τις εργασίες είναι ευάλωτες σε ανθρωποκυνηγητό, εκμετάλλευση και κατάχρηση. Οι απειλές, η βία και οι σωματικές κακοποιήσεις είναι συχνά παρούσες, με ορισμένες περιπτώσεις να οδηγούν σε τραγικά αποτελέσματα (Carrigan & Dawson, 2020). Η πατριαρχία, ο ρατσισμός, ο αποικισμός και ο στιγματισμός από την κοινωνία είναι μερικές βασικές πτυχές που μπορούν να

χρησιμοποιηθούν για την κατανόηση της ευπάθειας των γυναικών στη γυναικοκτονία σε αυτό το πλαίσιο (CFOJA, n.d.).

Γυναικοκτονία που σχετίζεται με ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων. Αυτή η μορφή γυναικοκτονίας περιλαμβάνει τη δολοφονία κοριτσιού ή γυναίκας μέσω της πρακτικής του ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων. Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων περιλαμβάνει την εν μέρει ή πλήρη αφαίρεση και/ή τραυματισμό των γεννητικών οργάνων για μη ιατρικούς λόγους. Συνήθως πραγματοποιείται σε κορίτσια από βρεφική ηλικία έως 15 ετών. Οι λοιμώξεις από ανθυγιεινές πρακτικές συχνά έχουν ως αποτέλεσμα απώλεια ζωής (CFOJA, n.d.).

Λεσβοφοβική γυναικοκτονία. Αυτό το είδος γυναικοκτονίας περιλαμβάνει τη δολοφονία μιας γυναίκας από έναν δράστη ή ομάδα δραστών με κίνητρο το μίσος ή την απόρριψη του σεξουαλικού προσανατολισμού της γυναίκας. (CFOJA, n.d.). Οι επιθέσεις αυτές είναι αποτέλεσμα της αντικοινωνικής στάσης προς την σεξουαλική ποικιλομορφία και απαιτούν αποφασιστική αντίδραση και νομικές ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων και της ασφάλειας των λεσβιών γυναικών (Marszałkowska, 2022). Η σεξουαλική βία μπορεί επίσης να είναι εμφανής σε αυτές τις γυναικοκτονίες επειδή οι δράστες πιστεύουν ότι το θύμα παραβίασε την παραδοσιακή σεξουαλικότητα ή το φύλο.

2.4. Συνέπειες γυναικοκτονίας

Η γυναικοκτονία αντιπροσωπεύει ένα από τα πιο σοβαρά και συγκλονιστικά προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας μας. Οι συνέπειες αυτού του είδους βίας είναι βαθιές, εκτείνονται σε πολλά επίπεδα και επηρεάζουν τόσο τα θύματα όσο και την κοινωνία συνολικά.

Καταρχάς, η πιο συγκεκριμένη και τραγική συνέπεια είναι η απώλεια ανθρώπινων ζωών. Γυναίκες χάνουν τη ζωή τους με άδικο και βίαιο τρόπο, αφήνοντας πίσω τους οικογένειες, φίλους και αγαπημένους που πλήττονται από την αδικαιολόγητη

απώλεια. Οι συνέπειες σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνουν την εκδήλωση τραύματος και της απώλειας της αίσθησης ασφάλειας στον δημόσιο χώρο για τις γυναίκες (Christianson et al., 2013).

Εντούτοις, οι συνέπειες δεν περιορίζονται μόνο στην φρικτή απώλεια ζωών. Η γυναικοκτονία έχει βαθιές ψυχολογικές επιπτώσεις στους επιζώντες. Οι οικογένειες των θυμάτων βιώνουν τον πόνο και τη θλίψη της απώλειας, ενώ συχνά αντιμετωπίζουν και οι ίδιοι τη δυσκολία της προσαρμογής στη νέα τους πραγματικότητα (Christianson et al., 2013). Η έρευνα δείχνει επίσης ότι τα παιδιά που εκτίθενται σε απειλές θανάτου ή απόπειρες ανθρωποκτονίας προς σημαντικούς άλλους, που τις περισσότερες φορές είναι οι μητέρες τους, παρουσιάζουν δείκτες ταλαιπωρίας και δυσλειτουργίας, που βλάπτει τη βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους. Τα παιδιά που γίνονται μάρτυρες επεισοδίων σοβαρής, δυνητικά θανατηφόρας, σωματικής βίας διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο, τόσο από την άποψη της ψυχικής τους υγείας όσο και από την άποψη της κοινωνικής τους ένταξης (Alisic et al. 2017). Οι Lewandowski et al. (2004) επισημαίνουν ότι περίπου το 60% των δολοφονημένων γυναικών έχουν δύο ή τρία παιδιά στη φροντίδα τους και ως εκ τούτου πρέπει να τύχουν κλινικής, κοινωνικής και ακαδημαϊκής προσοχής και προτεραιότητας

Η γυναικοκτονία αποτελεί σοβαρή απειλή για το κοινωνικό υπόβαθρο και την κοινωνική συνοχή. Οι συνέπειές της εκτείνονται πέρα από το ατομικό επίπεδο και επηρεάζουν την ίδια την κοινωνία. Καταρχάς, η γυναικοκτονία ενισχύει τα στερεότυπα των δύο φύλων και τις ανισότητες μεταξύ των φύλων. Η αδικαιολόγητη βία εναντίον των γυναικών υπονομεύει την πρόοδο προς την ισότητα και ενθαρρύνει την αντίληψη ότι οι γυναίκες είναι ευάλωτες και ανίσχυρες (Alisic et al. 2017).

Επιπλέον, η γυναικοκτονία δημιουργεί ένα κλίμα φόβου και ανασφάλειας για τις γυναίκες. Οι γυναίκες αρχίζουν να αισθάνονται ανασφαλείς στον δημόσιο χώρο, αποφεύγοντας καταστάσεις που θεωρούν επικίνδυνες. Αυτή η κατάσταση δύναται να επιφέρει περιορισμένες κοινωνικές δυνατότητες και περιορισμένες ελευθερίες για τις γυναίκες, αναδεικνύοντας το αρνητικό αποτέλεσμα της βίας αυτής στην καθημερινή τους ζωή. Η σύνθετη αλληλεπίδραση του φόβου και της περιορισμένης ελευθερίας παρεμποδίζει την πλήρη συμμετοχή των γυναικών στο δημόσιο, επαγγελματικό και

κοινωνικό περιβάλλον, αποτρέποντας τες από το να αναπτύξουν το πλήρες δυναμικό τους και την αυτοπεποίθησή τους (Alisic et al. 2017).

Επίσης, η γυναικοκτονία έχει αρνητικές συνέπειες στην κοινωνική εμπιστοσύνη και την αλληλεγγύη. Η ανάδυση περιστάσεων όπου η βία είναι αποδεκτή ή ανεκτή απομακρύνει την κοινωνία από τις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της συμπαράστασης (Alisic et al. 2017).

Κεφάλαιο 3

3.1 Ελληνική νομοθεσία. Ποινικό σύστημα.

Η Ελλάδα σέβεται πλήρως και ευθυγραμμίζεται με τις νομικές απαιτήσεις που προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών, τη βία κατά των γυναικών, καθώς και τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία. Ως εκ τούτου, το ελληνικό κράτος έχει προβεί σε νομικές ενέργειες για να διασφαλίσει ότι οι γυναίκες απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους με ασφάλεια. Η Ελλάδα επικύρωσε το CEDAW το 1983 (OHCHR) και ήταν επίσης μεταξύ των πρώτων χωρών που υπέγραψαν τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η οποία επικυρώθηκε με τον κρατικό νόμο 4531/2018. Επιπρόσθετα, το ελληνικό κράτος έθεσε πρόσφατα σε ισχύ το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 μέσω της Γενικής Γραμματείας Δημογραφίας και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (Niraki, 2023). Πιο συγκεκριμένα:

Ο Νόμος 3500/2006 αφορά την πρόληψη και καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία για να προστατεύσει τα μέλη μιας οικογένειας από κάθε μορφή βίας, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής, ψυχολογικής, σεξουαλικής, και οικονομικής βίας. Οι κύριες πτυχές του νόμου περί ενδοοικογενειακής βίας (Ν. 3500/2006) περιλαμβάνουν:

Ορισμό της ενδοοικογενειακής βίας: Ο νόμος ορίζει τις διάφορες μορφές ενδοοικογενειακής βίας και παρέχει ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπισή τους.
Προστασία των θυμάτων: Ο νόμος προβλέπει προσωρινά μέτρα προστασίας για τα θύματα, συμπεριλαμβανομένης της εκδίωξης του δράστη από το κοινό σπίτι, την απαγόρευση να πλησιάσει και να επικοινωνήσει ο δράστης με το θύμα, και άλλα μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία του θύματος.
Δικαιοδοσία: Ο νόμος καθορίζει τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων για την επίλυση υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας.

Ποινές: Οι ποινές για την ενδοοικογενειακή βία ποικίλουν ανάλογα με τον τύπο της βίας και τη σοβαρότητά της. Οι ποινές μπορεί να είναι φυλάκιση, πρόστιμα ή και τα δύο.

Επίσης η Ελλάδα με το νόμο 4531/2018 της Ελληνικής Δημοκρατίας ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Πρόληψη και τη Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Οικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης). Αυτή η σύμβαση είναι ένα διεθνές νομικό κείμενο που προάγει τα δικαιώματα των γυναικών και προσπαθεί να αντιμετωπίσει τη βία κατά των γυναικών και την οικογενειακή βία. Περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με την πρόληψη της βίας, την προστασία των θυμάτων, τη δίωξη των δραστών, την παροχή στήριξης στα θύματα, καθώς και άλλες συναφείς ζητήματα (Αποστολάκη, 2021).

Ακόμη, θα πρέπει να επισημανθεί και η τροποποίηση του άρθρου 336 του ΠΚ όπως τροποποιήθηκε με Ν. 4637/2019, με την ενσωμάτωση του ορισμού του εγκλήματος του βιασμού βασισμένου στην έλλειψη συναίνεσης. Η έμπρακτη αναγνώριση της απουσίας συναίνεσης ως ουσιώδους στοιχείου του εγκλήματος αντικατοπτρίζει την προοδευτική στάση προς την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας. Αυτό ενισχύει την αίσθηση δικαιοσύνης για τα θύματα και προάγει την πρόληψη και την τιμωρία των παραβατών (Αποστολάκη, 2021).

Η Ελλάδα διαθέτει μια επαρκή νομοθετική δομή που μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό μέσο καταπολέμησης και πρόληψης του φαινομένου της γυναικοκτονίας. Αυτό το νομικό πλαίσιο μπορεί να ενεργοποιηθεί με τρόπο που να

ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας. Είναι προφανές ότι, με την ορθή εφαρμογή, μπορεί να επιτύχει τη διπλή λειτουργία του: αφενός, να αποτρέπει την εμφάνιση του προβλήματος και, αφετέρου, να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τυχόν περιπτώσεις που προκύπτουν (Αποστολάκη, 2021).

3.2 Συγκριτική αναφορά με το ευρύτερο παγκόσμιο σύστημα.

Η νομοθεσία για τη γυναικοκτονία είναι ένα ζωτικής σημασίας θέμα σε παγκόσμιο επίπεδο, προκειμένου να προαχθεί η ασφάλεια των γυναικών και να καταπολεμηθεί η βία που συχνά συνδέεται με διακρίσεις βάσει του φύλου. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό να συγκρίνουμε την ελληνική νομοθεσία για τη γυναικοκτονία με το ευρύτερο παγκόσμιο σύστημα.

Στην Ελλάδα, ο νόμος θεσπίζει αυστηρότερες ποινές για τη γυναικοκτονία, αναγνωρίζοντας την ειδική φύση του εγκλήματος. Η ανώτατη ποινή για τέτοια εγκλήματα μπορεί να φτάσει την ισόβια κάθειρξη, ανάλογα με τις συνθήκες του εγκλήματος. Επίσης, υπάρχουν ειδικά μέτρα προστασίας για τα θύματα και τα παιδιά που προκύπτουν από τέτοιες συγκρούσεις (Αποστολάκη, 2021).

Παγκοσμίως, πολλές χώρες έχουν ενισχύσει τη νομοθεσία τους για να αντιμετωπίσουν τη γυναικοκτονία. Πολλές από αυτές τις χώρες έχουν θεσπίσει ειδικές νομοθεσίες που επιβάλλουν αυστηρές ποινές για τέτοιου είδους εγκλήματα. Επιπλέον, οι περισσότερες χώρες επιδιώκουν να προστατεύσουν τα θύματα μέσω ειδικών μέτρων, όπως απαγόρευση εγγύησης για τους δράστες, παροχή καταφυγίου σε κέντρα προστασίας και ενίσχυση σε ψυχολογικό και νομικό επίπεδο (Αποστολάκη, 2021).

Παρότι υπάρχει πρόοδος, τα προβλήματα παραμένουν. Οι νόμοι μόνοι τους δεν επαρκούν για την εξάλειψη της γυναικοκτονίας. Η εφαρμογή της νομοθεσίας, η εκπαίδευση, η ευαισθητοποίηση του κοινού και η δημιουργία ενός περιβάλλοντος που δεν ανέχεται τη βία είναι εξίσου σημαντικές. Η παγκόσμια κοινότητα πρέπει να

συνεργαστεί για να αντιμετωπίσει αυτήν την κοινωνική μάστιγα, προσφέροντας ασφάλεια, υποστήριξη και δικαιοσύνη σε όλες τις γυναίκες που αντιμετωπίζουν τη φρίκη της γυναικοκτονίας (Αποστολάκη, 2021).

Κεφάλαιο 4. Ενημέρωση - Πρόληψη – Τρόποι αναγνώρισης των περιστατικών έμφυλης βίας, ορθή αντιμετώπιση των περιστατικών.

4.1 Ενημέρωση

Η ενημέρωση σχετικά με τη γυναικοκτονία και την έμφυλη βία αναδεικνύει την επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπίσουμε ένα παγκόσμιο πρόβλημα. Οι αριθμοί των γυναικοκτονιών αυξάνονται εκθετικά, αποδεικνύοντας την ανάγκη για ευαισθητοποίηση, ενεργό συμμετοχή και αλλαγή στη συνείδηση της κοινωνίας (Wood et al., 2017).

Πιθανότατα λόγω της πανδημίας Covid 19, το 2019-2021 δεν έχουμε σαφή αριθμό καταγεγραμμένων περιστατικών, λόγω μη καταγραφής των δηλωθέντων περιστατικών. Σύμφωνα όμως με τα στατιστικά στοιχεία 2015-2019, το 23ο και το 27ο Ενημερωτικό Σημείωμα για την έμφυλη βία του Παρατηρητηρίου της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ, 2019α, 2019β) για τις γυναικοκτονίες στην Ελλάδα, προκύπτουν κάποια βασικά στοιχεία, τα οποία ωστόσο είναι αποσπασματικά. Ο δείκτης του ευρωβαρόμετρου που μετρά το βαθμό εμπιστοσύνης των πολιτών προς την αστυνομία για το 2019 για την Ελλάδα, ανήλθε στο 66% (ΓΓΔΟΠΙΦ, 2019α), κάτι που επιβεβαιώνει ότι πολλά περιστατικά βίας μένουν στην αφάνεια, αφού οι πολίτες διστάζουν να τα καταγγείλουν. Από τα στοιχεία όμως της Ελληνικής Αστυνομίας προκύπτει ότι (Κοντοχρήστου, 2020) :

Κάθε μήνα μία γυναίκα δολοφονείται από κάποιο μέλος της οικογένειάς της.

Τα έτη 2013-2018 δολοφονήθηκαν συνολικά 69 γυναίκες με αιτία την ενδο - οικογενειακή βία ή 30-50% ετησίως των συνολικών γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονιών.

Συνεπώς, το εργαλείο προσπέλασής της είναι και η καταμέτρηση της ενδοοικογενειακής βίας και προκύπτει για το 2019 ότι:

Δολοφονήθηκαν στην Ελλάδα 8 γυναίκες από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους,

Στο σύνολο 19 ανθρωποκτονιών με θύματα γυναίκες, οι 8 ήταν γυναικοκτονίες δηλαδή ποσοστό 42,1%.

Το ποσοστό των γυναικοκτονιών από μέλος της οικογένειας του θύματος ήταν 42,1% (ΓΓΔΟΠΙΦ, 2019β).

Από στοιχεία της Κοντοχρήστου (2020), αναφορικά με τη σχέση θύματος/δράστη προκύπτουν τα εξής:

Την περίοδο από τις αρχές του 2018 έως το Μάρτιο του 2020 διαπράχθηκαν 41 γυναικοκτονίες.

32 γυναικοκτονίες είναι ενδο-οικογενειακές: 25 διαπράχτηκαν από το νυν ή τέως σύζυγο/σύντροφο και οι 7 από άλλο μέλος της οικογένεια.

Το διάστημα από τις αρχές του 2018 έως το Μάρτιο 2020, επιχειρείται μια πληρέστερη απόδοση του αριθμού των γυναικοκτονιών καθ' όλη τη διάρκεια του 2020.

Η επισκόπηση της ειδησεογραφίας οδηγεί στη διαπίστωση ότι από τον Ιούλιο 2020 έως και το Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, δημοσιεύτηκαν 7 περιπτώσεις γυναικοκτονιών. Επιπλέον, η επισκόπηση της βιβλιογραφίας δείχνει ότι στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021 σημειώθηκαν 3 ακόμη περιπτώσεις γυναικοκτονίας (Κακαρούνα, 2021).

4.2 Πρόληψη

Ο Pieczywok (2012) (όπως αναφέρεται στους Mofokeng & Tlou, 2022) δηλώνει ότι η εκπαίδευση για την ασφάλεια είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη δημιουργία κατάλληλων στάσεων και αξιών, την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων στον τομέα της αντιμετώπισης διαφόρων απειλών. Αποτελεί σημαντικό μέρος της διδακτικής και εκπαιδευτικής διαδικασίας καθώς και των προληπτικών δραστηριοτήτων, που στοχεύουν κυρίως στην αγωγή του πολίτη, στην επικοινωνία, καθώς και στην προληπτική και περιβαλλοντική εκπαίδευση. Θεωρείται επίσης απαραίτητο στοιχείο

εκπαίδευσης και προετοιμασίας για διαβίωση και εργασία σε σύγχρονες συνθήκες. Σύμφωνα με ton Dranzoa (2018), η εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας συνδέεται στενά με την πολιτική, το εκπαιδευτικό σύστημα, το κράτος, την εξουσία και ολόκληρο το σύστημα άσκησής της και, επομένως, τα ζητήματά της είναι σημαντικά για άτομα και κοινωνικές ομάδες. Οι Wood et al. (2017), ενημερώνουν επίσης ότι η πρόληψη της βίας κατά των γυναικών θα απαιτήσει κοινοτική κινητοποίηση, όπου γίνεται κατανοητή η αλλαγή των κοινωνικών κανόνων και τις νοοτροπίας.

Τα μέσα ενημέρωσης έχουν τη μοναδική δύναμη να τραβούν την προσοχή των καταναλωτών ειδήσεων και να διαμορφώνουν την κοινή γνώμη σχετικά με σημαντικά κοινωνικά προβλήματα, όπως το έγκλημα και τη βία, καθώς και τον ρόλο της κοινωνίας στις προσπάθειες πρόληψης και παρέμβασης. Αναγνωρίζοντας τη δύναμη των μέσων ενημέρωσης ως προς αυτό, έχουν συμμορφωθεί και διανεμηθεί προτάσεις για υπεύθυνη αναφορά ορισμένων θεμάτων. Μέσα από αφηγήσεις, αναφορές και συνεντεύξεις με θύματα και ειδικούς, δίνεται φωνή σε αυτούς που επηρεάζονται από τη βία και αναδεικνύεται η σοβαρότητα του προβλήματος. Στόχος είναι να καταπολεμηθεί η εικόνα της βίας κατά των γυναικών ως κάτι "φυσιολογικό" ή "αδιάφορο" (Richards et al., 2014).

Ο σωστός χειρισμός των περιστατικών είναι απαραίτητος για την προστασία των θυμάτων και την πρόληψη της επανάληψης. Τα νομικά συστήματα πρέπει να είναι σαφή και αυστηρά, με διαδικασίες που προστατεύουν τα θύματα και ποινές που αντικατοπτρίζουν τον βαρύ χαρακτήρα του εγκλήματος. Επιπλέον, πρέπει να υπάρχουν πλήρεις υπηρεσίες υποστήριξης για τα θύματα, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής, κοινωνικής και νομικής βοήθειας (Bas et al., 2022).

4.3. Αναγνώριση των περιστατικών έμφυλης βίας, ορθή αντιμετώπιση και διεκπεραίωση των περιστατικών.

Η αναγνώριση, η ορθή αντιμετώπιση και η διεκπεραίωση των περιστατικών έμφυλης βίας αποτελούν ζωτικά στάδια στον αγώνα για την προστασία των γυναικών και την εξάλειψη αυτής της κοινωνικής μάστιγας. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί

αποτελεσματικά η έμφυλη βία, είναι απαραίτητο να υπάρχει ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και συνεργασία σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

Η αναγνώριση των περιστατικών ξεκινά με τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος όπου οι γυναίκες θα μπορούν να αναφέρουν τα περιστατικά χωρίς φόβο εκδίκησης. Ενημερωτικές εκστρατείες και παιδαγωγικά προγράμματα μπορούν να αυξήσουν την ευαισθησία του κοινού και να ενθαρρύνουν τις γυναίκες να αναφέρουν περιστατικά έμφυλης βίας. Επιπλέον, η διευκόλυνση της πρόσβασης σε υποστηρικτικές υπηρεσίες και κέντρα καταφυγής είναι απαραίτητη για τις γυναίκες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο (Violin & Yvonne Kezia, 2022).

Ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή την έλλειψη ενός ευρύτερου δικτύου υπηρεσιών που περιλαμβάνει τη συμμετοχή πολλών επιστημόνων, είναι καθήκον η ανταπόκριση της πολιτείας στις άμεσες και μακροπρόθεσμες ανάγκες υγείας των θυμάτων. Οι άμεσες ανάγκες υγείας περιλαμβάνουν μια εξειδικευμένη, περιποιητική προσέγγιση, προκειμένου να υποστηριχθεί το θύμα, να τεκμηριωθούν οι τραυματισμοί και να συλλεχθούν δείγματα ως απόδειξη της βίας. Κατά συνέπεια, περιλαμβάνει μια συνδυασμένη προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένης της ιατροδικαστικής, της γυναικολογίας, των λοιμωδών νοσημάτων και της ψυχολογίας (Tavara, 2006). Η φροντίδα δεν πρέπει να περιορίζεται στην περίοδο έκτακτης ανάγκης, καθώς η σεξουαλική βία μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες συνέπειες και συνέπειες που θα πρέπει να προληφθούν και να αντιμετωπιστούν. Η παρακολούθηση θα πρέπει να διαρκέσει τουλάχιστον 6 μήνες (Tavara, 2006). Οι Lewis-O'Connor & Chadwick (2015) προτείνουν οι ασθενείς να τυγχάνουν φροντίδας από ενημερωμένους και μορφωμένους κλινικούς γιατρούς με βασικά πρότυπα περίθαλψης. Τα πρωτόκολλα που σχετίζονται με θύματα έμφυλης βίας πρέπει να εφαρμόζονται με αξιόπιστο και συνεπή τρόπο (Lewis-O'Connor & Chadwick, 2015)

Η ορθή αντιμετώπιση των περιστατικών περιλαμβάνει την άμεση αντίδραση από τις αρχές. Οι αστυνομικοί και οι δικαστικοί λειτουργοί πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι να αντιμετωπίζουν με ευαισθησία τα θύματα και να ενεργούν με στόχο τη δικαιοσύνη. Η επιβολή αυστηρών ποινών για τους δράστες και η εξασφάλιση ότι δεν θα έχουν ανεφοδιασμό σε νέα θύματα είναι ουσιώδες. Οι γυναίκες θα πρέπει να ενημερώνονται για τα νόμιμα δικαιώματά τους να ασκούν κατηγορίες και τη διαδικασία που απαιτείται

όταν λαμβάνεται μια τέτοια απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της διαθέσιμης βοήθειας και των πιθανών αποτελεσμάτων νομικών διαδικασιών. Σε χώρες όπου η άμβλωση της εγκυμοσύνης που προκύπτει από βιασμό επιτρέπεται από το νόμο, οι γυναίκες θα πρέπει να ενημερώνονται για το δικαίωμά τους σε τέτοιες υπηρεσίες (Violin & Yvonne Kezia, 2022).

Η αναγνώριση, η ορθή αντιμετώπιση και η διεκπεραίωση των περιστατικών έμφυλης βίας απαιτούν συντονισμένες προσπάθειες από τις αρχές, την κοινωνία και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να προοδεύσουμε προς μια κοινωνία όπου η έμφυλη βία είναι απαράδεκτη και ανυπέρβλητη.

Κεφάλαιο 5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

5.1 Σκοπός

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως σκοπό τη διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Ηρακλείου, για το φαινόμενο των γυναικοκτονιών ως αποτέλεσμα της έμφυλης βίας.

5.1 Διερευνητικά ερωτήματα

Ποιες είναι οι στάσεις και απόψεις των φοιτητών για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας;

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στις απόψεις μεταξύ των αντρών και γυναικών του δείγματος;

Ποια είναι η σχέση της απόδοσης της ευθύνης για τις περιπτώσεις κακοποίησης γυναικών με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών, όπως το φύλο, το έτος και η σχολή φοίτησης;

Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των εμπειριών κακοποίησης και των στάσεων και απόψεων των φοιτητών;

5.2. Μεθοδολογία έρευνας

Η ποσοτική έρευνα αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στον κόσμο της επιστημονικής έρευνας και της κατανόησης της κοινωνίας. Ο σκοπός της ποσοτικής έρευνας είναι να αξιολογήσει, να μετρήσει και να αναλύσει φαινόμενα με τρόπο

αντικειμενικό και ποσοτικό. Στοχεύει στο να παρέχει ακριβείς και ποσοτικές πληροφορίες που μπορούν να ερμηνευτούν και εφόσον το επιτρέπει ο σχεδιασμός της έρευνας να γενικευθούν σε μεγαλύτερες ομάδες ή πληθυσμούς (Babones, 2016).

Στόχοι της ποσοτικής έρευνας είναι η εξήγηση, η πρόβλεψη και η σύγκριση.

Πιο συγκεκριμένα επιλέχθηκε να διανεμηθεί ως δείγμα οι φοιτητές του Ηρακλείου, καθώς τα ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας στη Κρήτη, σύμφωνα με μελέτες παρουσιάζονται ιδιαιτέρως υψηλά, καθώς έχει μεσολαβήσει και η εποχή της πανδημίας και δεδομένου αυτού,στο παρελθόν δεν έχουν πραγματοποιηθεί ενδελεχείς έρευνες που να φωτίζουν πλήρως τα ερευνητικά μας ερωτήματα. Επίσης επιλέχθηκε η ποσοτική έρευνα γιατί μας ενδιέφερε η αναγωγή των αποτελεσμάτων σε ποσοστιαίες μονάδες σ' αυτό το σημαντικό μέρος του πληθυσμού.

5.3 Δείγμα

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 205 φοιτητές/τριές του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Ηρακλείου από όλα τα τμήματα ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, και εθνικότητας.

5.4 Δειγματοληψία

Η δειγματοληψία που επιλέχθηκε ήταν η δειγματοληψία ευκολίας και η τεχνική της χιονόμπαλας. Πρόκειται για μη τυχαίες δειγματοληψίες. Η χρήση της δειγματοληψίας ευκολίας και της τεχνικής της χιονόμπαλας αποτελεί έναν αποτελεσματικό τρόπο για τη συγκέντρωση δεδομένων σε έρευνες και μελέτες και χρησιμοποιείται συχνά στην κοινωνιολογία, τη ψυχολογία και σε άλλους επιστημονικούς τομείς (Emerson, 2015).

Η δειγματοληψία ευκολίας επιτρέπει τη γρήγορη και οικονομική συλλογή δεδομένων. Οι ερευνητές επιλέγουν αρχικά ένα μικρό αριθμό ατόμων ή μονάδων για να συμμετάσχουν στη μελέτη, και στη συνέχεια χρησιμοποιούν την τεχνική της χιονόμπαλας για να επεκτείνουν το δείγμα τους. Κατά αυτόν τον τρόπο, τα δείγματα μπορούν να αυξηθούν γρήγορα και να περιλαμβάνουν διαφορετικές ομάδες ανθρώπων που μπορεί να είναι δύσκολο να βρει κανείς με άλλους τρόπους (Emerson, 2015).

5.5 Εργαλείο έρευνας

Οι ενότητες του ερωτηματολογίου που δημιουργήθηκαν για τη συλλογή των δεδομένων της έρευνας περιείχαν την εξής δομή α) τα δημογραφικά στοιχεία, β) τα γενικά στοιχεία, δ) τις ερωτήσεις για τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών σχετικά με τους παράγοντες που σχετίζονται με την γυναικοκτονία, ε) για τη πρόληψη και την αντιμετώπιση των γυναικοκτονιών καθώς και τη συμμετοχή τους σε δράσεις και εκδηλώσεις για τη ευαισθητοποίηση του κοινού για τη πρόληψη της γυναικοκτονίας ώστε να διαφωτίσουν τα ερευνητικά ερωτήματα που είχαν τεθεί. Η κλίμακα που χρησιμοποιήθηκε ήταν η Likert η οποία αξιολογεί και εκτιμάει απόψεις και συμπεριφορές με προτάσεις (καταφατικές ή ερωτηματικές) ο αριθμός των οποίων κυμαίνεται από έξι έως τριάντα (Arnold et al,1967). Στη διαβάθμιση της κλίμακας χρησιμοποιείται συνήθως η ομάδα επιλογών «Διαφωνώ», «Μάλλον Διαφωνώ», «Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ», «Μάλλον Συμφωνώ», «Συμφωνώ». Ο εκάστοτε συμμετέχων καλείται να σημειώσει το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας στην εκάστοτε πρόταση (Παπαδημητρίου κ,α., 2001). Επίσης θα υπάρχουν κλειστές ερωτήσεις με απαντήσεις «Ναι», «Όχι» για να εξετάσει τις εμπειρίες του δείγματος πάνω σε θέματα έμφυλης βίας με σκοπό να μπορέσουμε ευκολότερα να εξάγουμε συμπεράσματα αντιλήψεων/συμπεριφορών στις ηλικίες αυτές. Αλλά και ανοιχτές ερωτήσεις για να διαπιστώσουμε τις συμπεριφορές και τα συναισθήματα τους για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στα πλαίσια της έμφυλης βίας Στην αρχή του ερωτηματολογίου υπήρχε ένα μικρό κείμενο το οποίο ενημέρωνε τους συμμετέχοντες για το σκοπό της έρευνας και το χρόνο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν επίσης ότι μπορούσαν να εγκαταλείψουν την έρευνα οποιαδήποτε στιγμή ήθελαν. Επίσης, υπήρχε η παρότρυνση στους συμμετέχοντες να προωθηθεί το ερωτηματολόγιο και σε άλλους φοιτητές του πανεπιστημίου.

5.6 Διαδικασία έρευνας

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στο google forms και διανεμήθηκε διαδικτυακά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε ιστοσελίδες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όπως του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Μέρος του ερωτηματολογίου διανεμήθηκε πιλοτικά και στη σχολή του ΕΛΜΕΠΑ στους φοιτητές ώστε να διαπιστώσουμε εάν οι ερωτήσεις είναι κατανοητές στους φοιτητές ή να αντιμετωπίσουμε πιθανές δυσκολίες στη συμπλήρωσή του. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε το διάστημα Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2023. Μετά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού συμμετεχόντων τα δεδομένα κωδικοποιήθηκαν και εισήχθησαν στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS και πραγματοποιήθηκε η ανάλυσή τους τόσο περιγραφικά (συχνότητες, ποσοστά, μέσοι όροι κλπ.) όσο και με στοιχεία επαγωγικής στατιστικής (κριτήριο t-test κλπ). Επίσης, χρησιμοποιήθηκε και το excel για τη δημιουργία κάποιων διαγραμμάτων.

Κεφάλαιο 6. Περιγραφικά αποτελέσματα της έρευνας

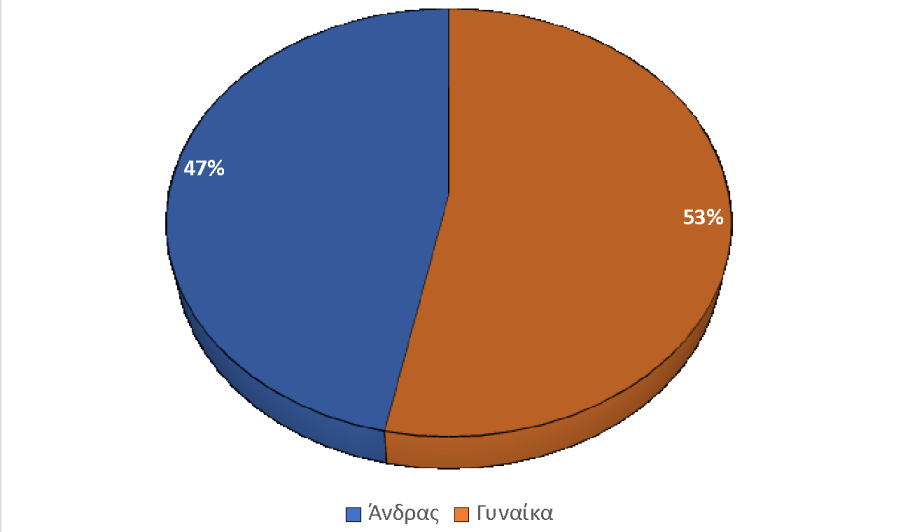
Δημογραφικά στοιχεία

Χαρακτηριστικά του δείγματος

Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 205 φοιτητές και φοιτήτριες του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο. Συγκεκριμένα συμμετείχαν 96 (46,8%) φοιτητές και 109 (53,2%) φοιτήτριες (Πίνακας 1, Διάγραμμα 1).

Πίνακας 1: Φύλο

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
Άνδρας	96	46,8	46,8
Γυναίκα	109	53,2	100,0
Σύνολο	205	100,0	

Διάγραμμα 1: Φύλο

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες ανήκαν στην ηλικιακή κατηγορία 20 με 22 ετών (N=115, 56,1%). Στην ηλικιακή κατηγορία «23+» συμμετείχαν 59 άτομα (28,8%) και μεταξύ 17 και 19 ετών 31 άτομα (15,1%) (Πίνακας 2, Διάγραμμα 2).

Πίνακας 2: Ηλικία:

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
17-19	31	15,1	15,1
20-22	115	56,1	71,2
23+	59	28,8	100,0
Total	205	100,0	

Διάγραμμα 2: Ηλικία

Όσον αφορά στα έτη σπουδών των συμμετεχόντων το 18% (N=37) ήταν σπουδαστές του 1ου έτους, το 24,9% (N=51), σπουδαστές του 2ου έτους, το 27,8%

(N=57), σπουδαστές του 3ου έτους, το 12,2% (N=25), σπουδαστές του 4ου έτους και το 17,1% (N=35) ήταν στο πτυχίο. Στο μεταπτυχιακό δε δήλωσε κανένας συμμετέχοντας (Πίνακας 3, Διάγραμμα 3).

Πίνακας 3: Έτος σπουδών

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
1,00	37	18,0	18,0
2,00	51	24,9	42,9
3,00	57	27,8	70,7
4,00	25	12,2	82,9
5,00	35	17,1	100,0
Total	205	100,0	

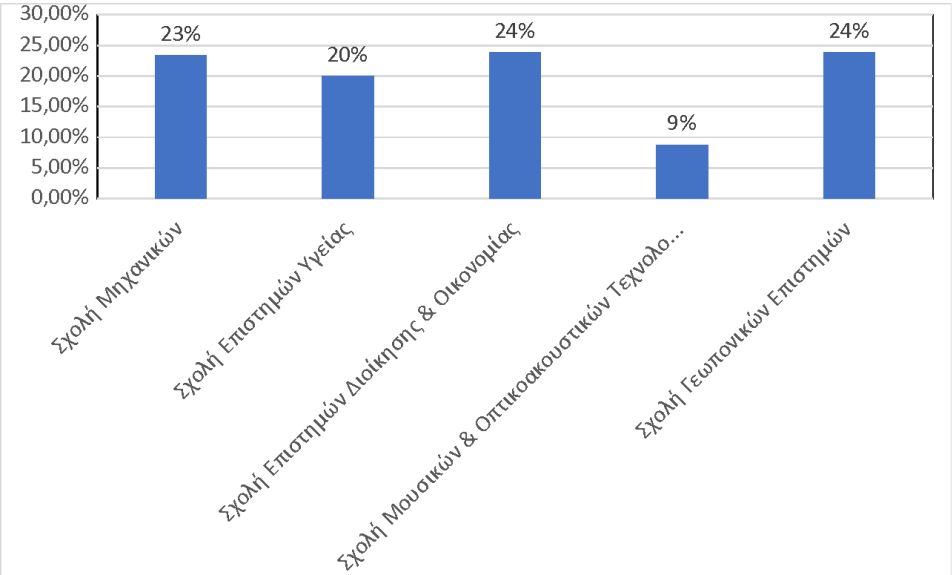
Διάγραμμα 3: Έτος σπουδών

Η συμμετοχή των φοιτητών ήταν ομοιόμορφη από όλες σχεδόν τις σχολές του Πανεπιστημίου εκτός από τη Σχολή Μουσικής & Οπτικοακουστικής Τεχνολογίας η οποία είχε σχετικά χαμηλή εκπροσώπηση (Πίνακας 4, Διάγραμμα 4).

Πίνακας 4: Σχολή Φοίτησης

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
Σχολή Μηχανικών	48	23,4	23,4
Σχολή Επιστημών Υγείας	41	20,0	43,4

Σχολή Επιστημών Διοίκησης & Οικονομίας	49	23,9	67,3
Σχολή Μουσικών & Οπτικοακουστικών Τεχνολογιών	18	8,8	76,1
Σχολή Γεωπονικών Επιστημών	49	23,9	100,0
Σύνολο	205	100,0	

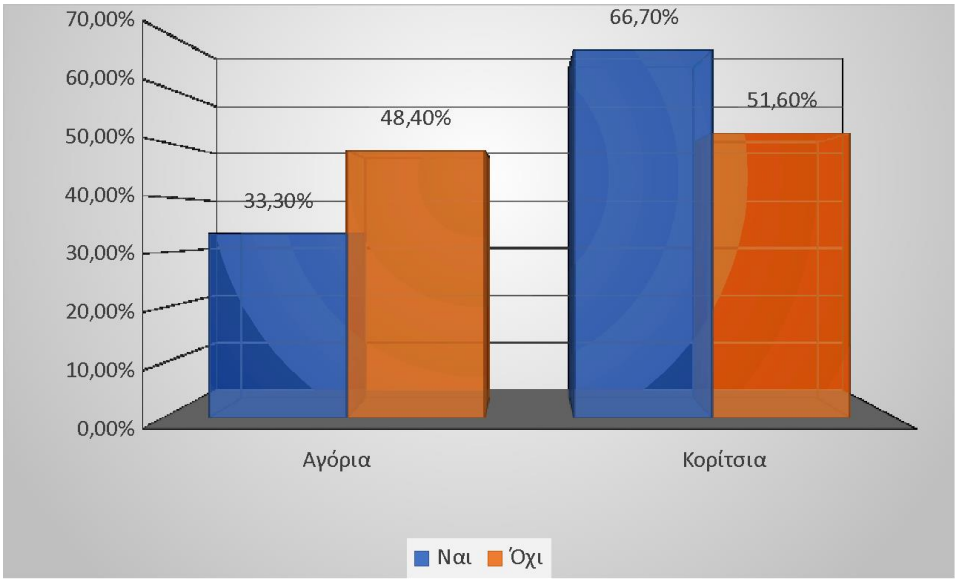
Διάγραμμα 4: Σχολή Φοίτησης

Από τους ερωτηθέντες ένα σημαντικό ποσοστό 10,2% (N = 21) ανέφερε ότι έχει υπάρξει θύμα βίας. Από αυτούς το 33,3% (N=7) ήταν αγόρια και το υπόλοιπο 66,7% (N=14) ήταν κορίτσια (Πίνακας 5, Διάγραμμα. 5).

6.1 ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΑΣ

Πίνακας 5: Θύματα βίας

Θύμα βίας		Φύλο			
		Άνδρες		Γυναίκες	
		N	%	N	%
	Ναι	7	33,3%	14	66,7%
	Όχι	89	48,4%	95	51,6%

Διάγραμμα 5: Θύματα βίας

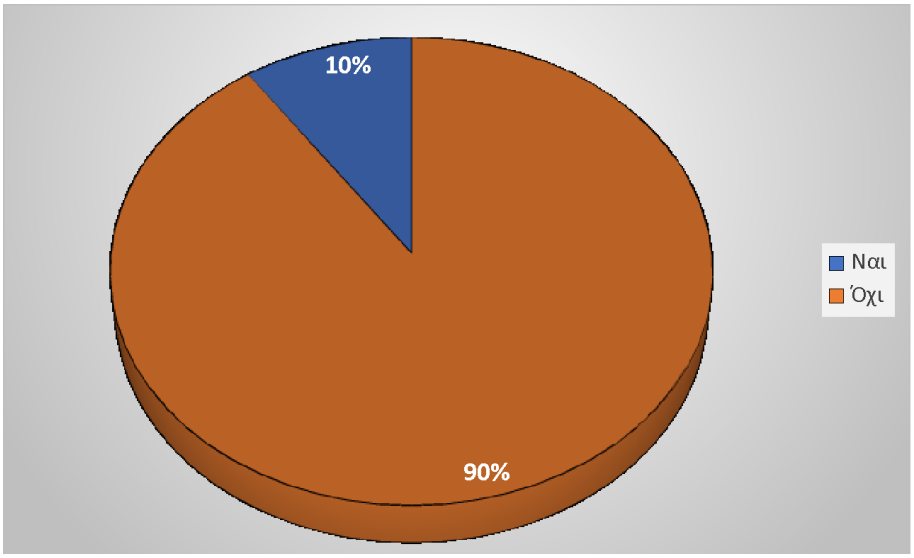
Από τους 21 συμμετέχοντες που δήλωσαν ότι έχουν δεχθεί βία οι 10 δήλωσαν λεκτική βία οι 8 ψυχολογική, οι 3 σωματική και ένας δήλωσε ότι έχει δεχθεί και λεκτική και σωματική βία (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Είδος βίας

Επίσης, 20 συμμετέχοντες, δηλαδή ποσοστό 9,8%, δήλωσαν ότι γνωρίζουν κάποιο άτομο στο στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον το οποίο είναι θύμα βίας (Πίνακας 6, Διάγραμμα 7).

Πίνακας 6: Θύματα βίας στο στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
Ναι	20	9,8	9,8
Όχι	185	90,2	100,0
Σύνολο	205	100,0	

Διάγραμμα 7: Θύματα βίας στο στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον

Από τον πίνακα 7 παρατηρούμε ότι τα άτομα που ήταν τα ίδια θύματα βίας δήλωσαν σε αρκετά μεγάλο ποσοστό (85%, N=17) ότι έχουν γνωστούς στο συγγενικό και φιλικό περιβάλλον που είναι επίσης θύματα βίας

Πίνακας 7: Αριθμός συμμετεχόντων που έχουν γνωστούς θύματα βίας

		Θύμα βίας			
		Ναι		Όχι	
		N	%	N	%
Συγγενείς	Ναι	17	85,0%	3	15,0%
	Όχι	4	2,2%	181	97,8%

6.2 ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.

Στην ερώτηση για ποιον θεωρούν ως κυριότερο παράγοντα που οδηγεί στη γυναικοκτονία οι περισσότεροι θεώρησαν την οικογενειακή βία (N= 60, 29,3%). Ακολουθούν η Οικονομική Ανεπάρκεια (N = 36, 17,6%), οι Αποτυχημένες Σχέσεις/Διαζύγιο (N = 35, 17,1%), οι Παραδοσιακές Πρακτικές και Έθιμα (N = 32, 15,6%) και οι παράγοντες Σεξισμός και Κοινωνικές Ανισότητες, Αλκοόλ και Ναρκωτικά και Αδυναμία Πρόσβασης σε Βοήθεια και Υποστήριξη έλαβαν το ίδιο ποσοστό (N = 14, 6,8%) (Πίνακας 8, Διάγραμμα 8).

Πίνακας 8: Ο κυριότερος παράγοντας που οδηγεί στη γυναικοκτονία

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
Σεξισμός και Κοινωνικές Ανισότητες	14	6,8	6,8
Οικογενειακή Βία	60	29,3	36,1
Αποτυχημένες Σχέσεις/Διαζύγιο	35	17,1	53,2
Αλκοόλ και Ναρκωτικά	14	6,8	60,0
Οικονομική Ανεπάρκεια	36	17,6	77,6
Παραδοσιακές Πρακτικές και Έθιμα	32	15,6	93,2
Αδυναμία πρόσβασης σε Βοήθεια και Υποστήριξη	14	6,8	100,0
Σύνολο	205	100,0	

Διάγραμμα 8: Ο κυριότερος παράγοντας που οδηγεί στη γυναικοκτονία

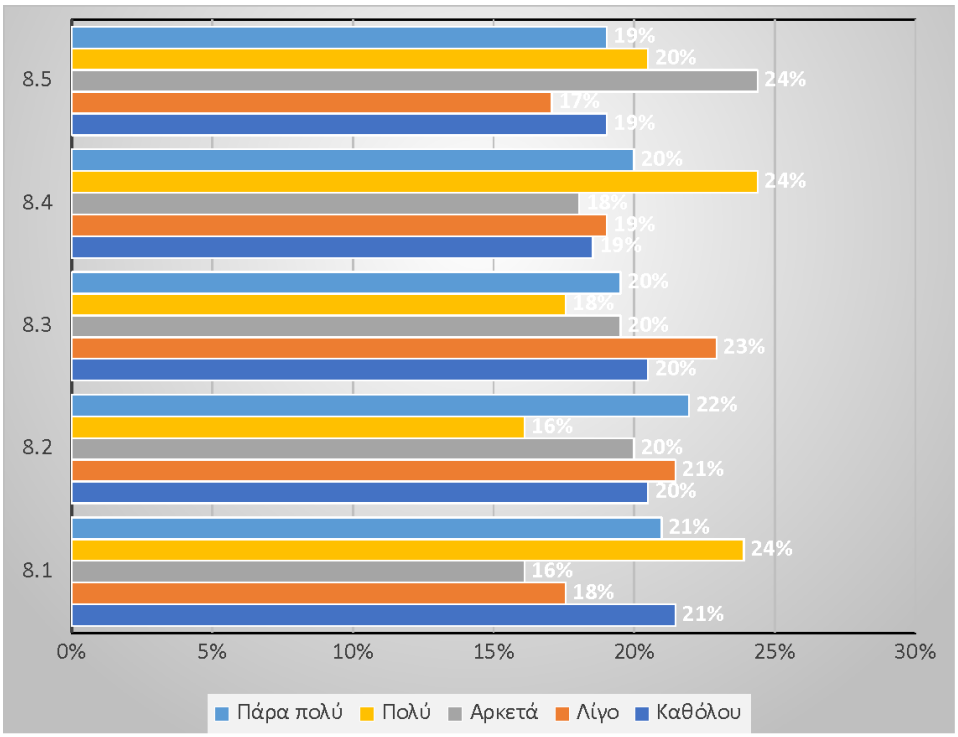
Σχετικά με τις ερωτήσεις για ποιες περιπτώσεις γυναικών έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να πέσουν θύματα γυναικοκτονίας και σε ποιες περιπτώσεις οι άνδρες μπορεί να τελέσουν γυναικοκτονία οι απαντήσεις των συμμετεχόντων μοιράστηκαν σχεδόν ομοιόμορφα μεταξύ των πιθανών επιλογών της κλίμακας likert. Αναλυτικά παρουσιάζονται οι απαντήσεις στον Πίνακα 9 (Διάγραμμα 9 & 10):

Πίνακας 9: Ερωτήσεις «Ποιες γυναίκες κατά τη γνώμη σας συνήθως πέφτουν θύματα γυναικοκτονίας» & «Ποιες περιπτώσεις ανδρών θεωρείτε ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τελέσουν γυναικοκτονία κατά της συντρόφου/συζύγου;»

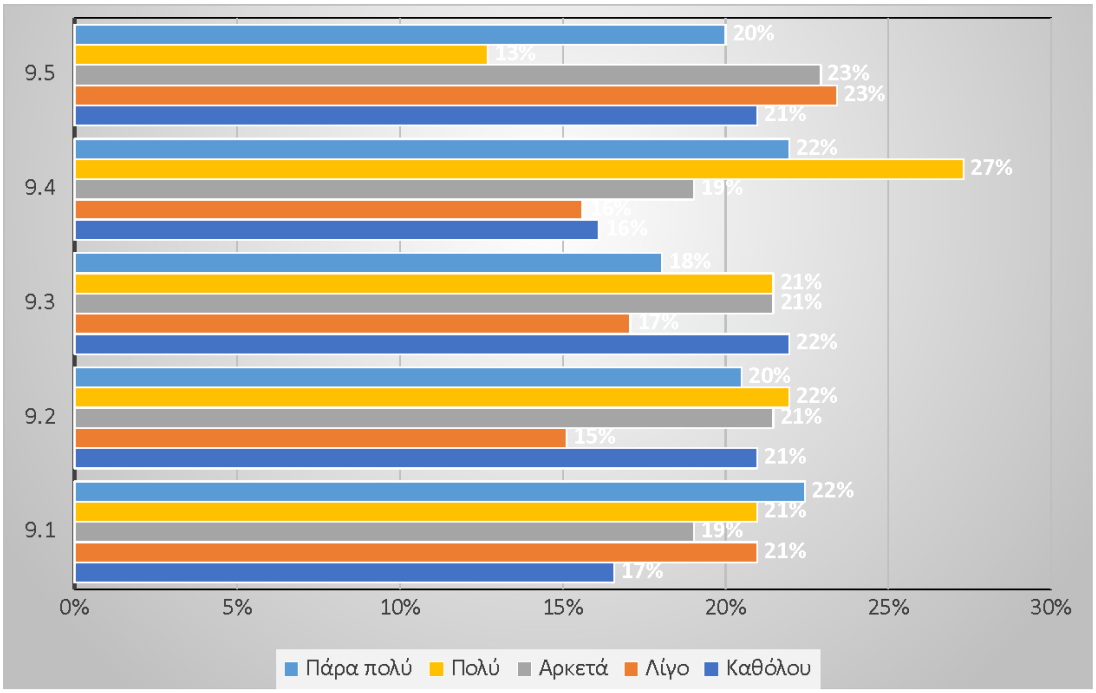
		Καθόλου		Λίγο		Αρκετά		Πολύ		Πάρα πολύ	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
8.1	Οι γυναίκες που έχουν χαμηλό δείκτη αυτοεκτίμησης.	44	21,5%	36	17,6%	33	16,1%	49	23,9%	43	21,0%

2	Περισσότερο οι γυναίκες νεαρής ηλικίας.	42	20,5%	44	21,5%	41	20,0%	33	16,1%	45	22,0%
3	Συχνότερα οι γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας	42	20,5%	47	22,9%	40	19,5%	36	17,6%	40	19,5%
4	Οι γυναίκες που έχουν ήδη βιώσει στο παρελθόν ενδοοικογενειακή βία.	38	18,5%	39	19,0%	37	18,0%	50	24,4%	41	20,0%
5	Συχνότερα οι γυναίκες που δεν εργάζονται και εξαρτώνται οικονομικά από τον σύζυγο/σύντροφο	39	19,0%	35	17,1%	50	24,4%	42	20,5%	39	19,0%
9.1	Στους άνδρες που έχουν χαμηλό οικονομικό επίπεδο ή είναι άνεργοι	34	16,6%	43	21,0%	39	19,0%	43	21,0%	46	22,4%
2	Περισσότερο στους άνδρες που έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο	43	21,0%	31	15,1%	44	21,5%	45	22,0%	42	20,5%
3	Συχνότερα στους άνδρες που είναι χρήστες ναρκωτικών ουσιών ή αλκοόλ	45	22,0%	35	17,1%	44	21,5%	44	21,5%	37	18,0%
4	Στους άνδρες που έχουν οι ίδιοι βιώσει στο παρελθόν ενδοοικογενειακή βία	33	16,1%	32	15,6%	39	19,0%	56	27,3%	45	22,0%
5	Συχνότερα στους άνδρες που έχουν ξανά στο	43	21,0%	48	23,4%	47	22,9%	26	12,7%	41	20,0%

παρελθόν ασκήσει βία κατά της συζύγου/συντρόφου τους.

Διάγραμμα 9: «Ποιες περιπτώσεις γυναικών κατά τη γνώμη σας συνήθως πέφτουν θύματα γυναικοκτονίας»

Διάγραμμα 10: «Ποιες περιπτώσεις ανδρών θεωρείτε ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τελέσουν γυναικοκτονία κατά της συντρόφου/συζύγου;»

Όσον αφορά στην ερώτηση εάν γνωρίζουν κάποιο θύμα γυναικοκτονίας ή αν έχουν έλθει σε επαφή με περιπτώσεις τέτοιου είδους βίας όλοι απάντησαν αρνητικά.

Σχετικά με τις ερωτήσεις για τις στάσεις και τις απόψεις των συμμετεχόντων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας οι απαντήσεις έχουν ως εξής (Πίνακας 10, Διάγραμμα 11):

> Στην ερώτηση «Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να προβληματίζει την κοινωνία» ότι διαφωνεί δήλωσε το 2,4% (N=5) ότι μάλλον διαφωνεί το 1,5% (N=3) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 8,3% (N = 17) ότι μάλλον συμφωνεί το 24,4% (N=50) και ότι συμφωνεί το 63,4% (N = 130).
>
> Στην ερώτηση «Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.» ότι διαφωνεί δήλωσε το 1% (N=2) ότι μάλλον διαφωνεί το 3,9% (N=8) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 22,9% (N

=47) ότι μάλλον συμφωνεί το 20,5% (N=42) και ότι συμφωνεί το 51,7% (N = 106).

Στην ερώτηση «Η νομοθεσία επαρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας» ότι διαφωνεί δήλωσε το 19,5% (N=40) ότι μάλλον διαφωνεί το 26,8% (N=55) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 39,5% (N = 81) ότι μάλλον συμφωνεί το 7,8% (N=16) και ότι συμφωνεί το 6,3% (N = 13).

Στην ερώτηση «Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία» ότι διαφωνεί δήλωσε το 16,6% (N=34) ότι μάλλον διαφωνεί το 23,9% (N=49) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 43,4% (N = 89) ότι μάλλον συμφωνεί το 6,3% (N=13) και ότι συμφωνεί το 9,8% (N = 20).

Στην ερώτηση «Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση μπορεί να συμβάλλουν στη μείωση της γυναικοκτονίας» ότι διαφωνεί δήλωσε το 0,5% (N=1) ότι μάλλον διαφωνεί το 1,5% (N=3) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί 21% (N = 43) ότι μάλλον συμφωνεί το 24,9% (N=51) και ότι συμφωνεί το 52,2% (N = 107).

Στην ερώτηση «Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά τις περιπτώσεις γυναικοκτονίας ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων» ότι διαφωνεί δήλωσε το 2% (N=4) ότι μάλλον διαφωνεί το 12,7% (N=26) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 45,4% (N = 93) ότι μάλλον συμφωνεί το 23,9% (N=49) και ότι συμφωνεί το 16,1% (N = 33).

Στην ερώτηση «Οι ρόλοι των δυο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία.» ότι διαφωνεί δήλωσε το 9,3% (N=19) ότι μάλλον διαφωνεί το 27,3% (N=56) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 37,1% (N = 76) ότι μάλλον συμφωνεί το 21% (N=43) και ότι συμφωνεί το 5,4% (N = 11).

Στην ερώτηση «Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας» ότι διαφωνεί δήλωσε το 2,4% (N=5) ότι μάλλον διαφωνεί το 11,7% (N=24) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 48,3% (N = 99) ότι μάλλον συμφωνεί το 29,8% (N=61) και ότι συμφωνεί το 7,8% (N = 16).

Στην ερώτηση «Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς» ότι διαφωνεί δήλωσε το 7,3% (N=15) ότι μάλλον διαφωνεί το 15,6% (N=32) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 35,1% (N = 72) ότι μάλλον συμφωνεί το 22% (N=45) και ότι συμφωνεί το 20% (N = 41).

Στην ερώτηση «Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών. Κάτι που δυσχεραίνει την πρόληψη.» ότι διαφωνεί δήλωσε το 1% (N=2) ότι μάλλον διαφωνεί το 3,9% (N=8) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 22,9% (N =47) ότι μάλλον συμφωνεί το 20,5% (N=42) και ότι συμφωνεί το 51,7% (N = 106).

Στην ερώτηση «Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών» ότι διαφωνεί δήλωσε το 2,4% (N=5) ότι μάλλον διαφωνεί το 11,7% (N=24) ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί το 48,3% (N = 99) ότι μάλλον συμφωνεί το 29,8% (N=61) και ότι συμφωνεί το 7,8% (N = 16).

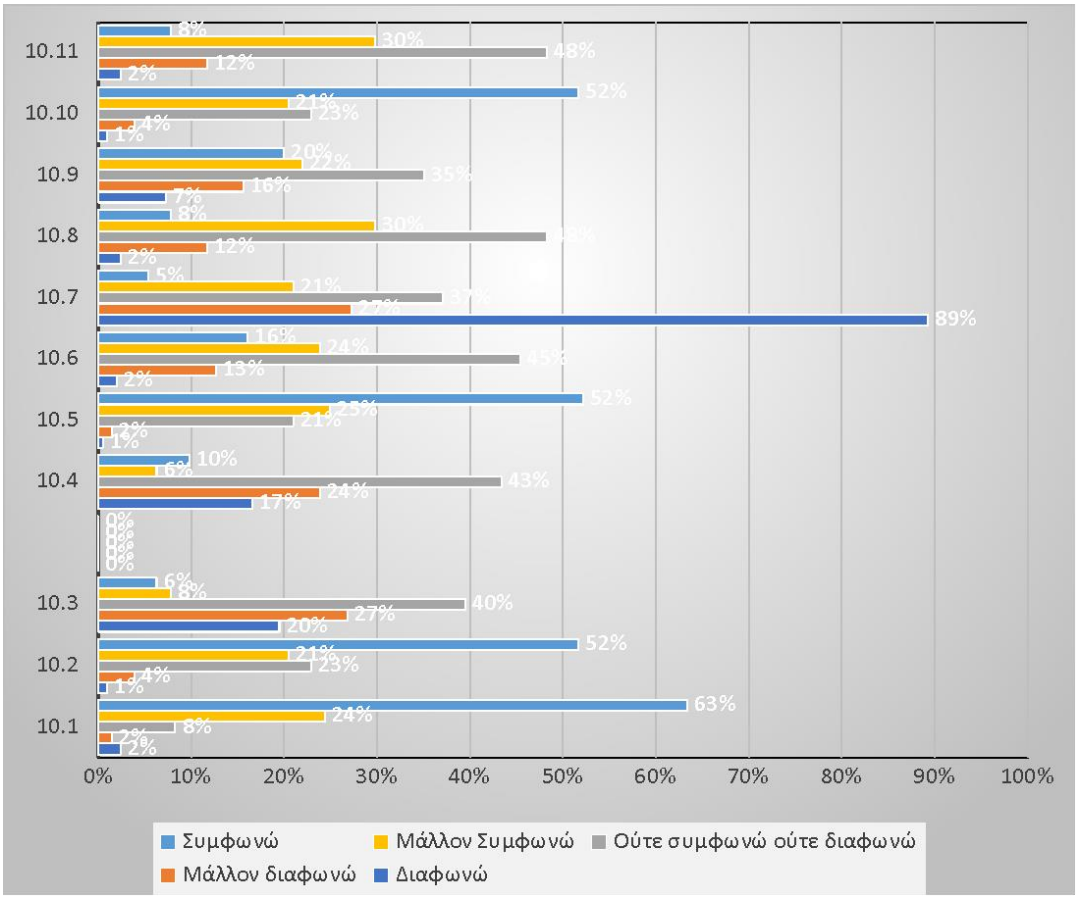
Πίνακας 10: Στάσεις & απόψεις των φοιτητών/τριών για τη γυναικοκτονία

		Διαφωνώ		Μάλλον διαφωνώ		Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ		Μάλλον Συμφωνώ		Συμφωνώ	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
10.1	Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να	%	2,4%	3	1,5%	17	8,3%	50	24,4%	130	63,4%

	προβληματίζει την κοινωνία.										
2	Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.	2	1,0%	8	3,9%	47	22,9%	42	20,5%	106	51,7%
3	Η νομοθεσία επαρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας	40	19,5%	55	26,8%	81	39,5%	16	7,8%	13	6,3%
4	Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία	34	16,6%	49	23,9%	89	43,4%	13	6,3%	20	9,8%
5	Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση μπορεί να συμβάλλουν στη μείωση της γυναικοκτονίας	1	,5%	3	1,5%	43	21,0%	51	24,9%	107	52,2%
6	Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά τις περιπτώσεις γυναικοκτονίας ανάλογα με το	4	2,0%	26	12,7%	93	45,4%	49	23,9%	33	16,1%

	κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων										
7	Οι ρόλοι των δύο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία	19	89,3%	56	27,3%	76	37,1%	43	21,0%	11	5,4%
8	Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας.	5	2,4%	24	11,7%	99	48,3%	61	29,8%	16	7,8%
9	Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς.	15	7,3%	32	15,6%	72	35,1%	45	22,0%	41	20,0%
10	Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που μπορεί	2	1,0%	8	3,9%	47	22,9%	42	20,5%	106	51,7%

	να δυσχεραίνει την πρόληψη.										
1	Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών	5	2,4%	24	11,7%	99	48,3%	61	29,8%	16	7,8%

Διάγραμμα 11: Στάσεις & απόψεις των φοιτητών/τριών για τη γυναικοκτονία

Σχετικά με τις δράσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπισης της γυναικοκτονίας (Πίνακας 11, Διάγραμμα 12):

> Στην ερώτηση «Η εκπαίδευση στο ζήτημα της ισότητας των φύλων μπορεί να συμβάλει στη μείωση της γυναικοκτονίας» δεν σημείωσε κανένας ότι διαφωνεί, το 4,4% (N=9) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 13,7% (N = 28) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 24,9% (N = 51) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 57,1% (N = 117) δήλωσε ότι συμφωνεί.
>
> «Οι δομές ψυχολογικής υποστήριξης για άτομα με προβλήματα ελέγχου του θυμού πληρούν τις προϋποθέσεις με σκοπό να βοηθήσει στην πρόληψη της έμφυλης βίας.» το 0,5% (N = 1) δήλωσε ότι διαφωνεί, το 1,5% (N = 3) δήλωσαν

ότι μάλλον διαφωνούν, το 7,8% (N = 16) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 27,3% (N = 56) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 62,9% (N = 129) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Η ενδυνάμωση και η υποστήριξη των ευάλωτων οικογενειών μπορεί να συμβάλουν στην μείωση των περιστατικών έμφυλης βίας.» δε σημείωσε κανένας ότι διαφωνεί, το 2,4% (N = 5) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 4,4% (N = 9) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 35,1% (N = 72) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 58% (N = 119) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Η δημιουργία εφαρμογών από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να λειτουργήσουν ως μέτρο πρόληψης των περιστατικών βίας.» το 0,5% (N = 1) δήλωσε ότι διαφωνεί, το 7,3% (N = 15) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 28,3% (N = 58) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 41% (N = 8) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 22,9% (N = 47) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Η χρήση αυστηρότερων ποινικών μέτρων για περιπτώσεις βίας εναντίον των γυναικών μπορεί να είναι αποτελεσματικότερο μέσο πρόληψης για τη μείωση των περιστατικών.» το 2% (N = 4) δήλωσε ότι διαφωνεί, το 4,9% (N = 10) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 36,1% (N = 74) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 35,6% (N = 73) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 21,5% (N = 44) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Συστηματική διαπαιδαγώγηση με την ενσωμάτωση μαθημάτων για τη πρόληψη της βίας και την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση.» κανένας δε σημείωσε ότι διαφωνεί, το 2,4% (N = 5) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 26,3% (N = 54) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 35,6% (N = 73) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 21,5% (N = 44) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Μεγαλύτερη συμμετοχή του ανδρικού πληθυσμού σε προγράμματα πρόληψης κατά της βίας μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική νοοτροπία» το 0,5% (N = 1) δήλωσε ότι διαφωνεί, το 4,9% (N = 10) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 26,8% (N = 55) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε

συμφωνεί, το 44,4% (N = 91) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 23,4% (N = 48) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Η ενίσχυση των νομικών μέτρων για την προστασία των θυμάτων μπορεί να ενθαρρύνει τις γυναίκες να αναφέρουν περιπτώσεις βίας» το 1% (N = 2) δήλωσε ότι διαφωνεί, το 2,9% (N = 6) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 25,4% (N = 52) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 40,5% (N = 83) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 30,2% (N = 62) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Στην ερώτηση «Η ανάπτυξη οικονομικών ευκαιριών για τις γυναίκες μπορεί να συμβάλει στην μείωση της επιρροής της βίας»» το 0,5% (N = 1) δήλωσε ότι διαφωνεί, το 2,4% (N = 5) δήλωσαν ότι μάλλον διαφωνούν, το 22% (N = 45) δήλωσε ότι ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί, το 48,3% (N = 99) δήλωσε ότι μάλλον συμφωνεί και το 26,8% (N = 55) δήλωσε ότι συμφωνεί.

Πίνακας 11: Δράσεις για την πρόληψη & την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας

	Διαφωνώ		Μάλλον διαφωνώ		Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ		Μάλλον συμφωνώ		Συμφωνών	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Η εκπαίδευση στο ζήτημα της ισότητας των φύλων μπορεί να συμβάλει στη μείωση της γυναικοκτονίας	0	,0%	9	4,4%	28	13,7 %	51	24,9 %	117	57,1%
Οι δομές ψυχολογικής υποστήριξης για άτομα με προβλήματα	1	,5%	3	1,5%	16	7,8%	56	27,3 %	129	62,9%

ελέγχου του θυμού πληρούν τις προϋποθέσεις με σκοπό να βοηθήσει στην πρόληψη της έμφυλης βίας.										
Η ενδυνάμωση και η υποστήριξη των ευάλωτων οικογενειών μπορεί να συμβάλουν στην μείωση των περιστατικών έμφυλης βίας	0	,0%	5	2,4%	9	4,4%	72	35,1 %	119	58,0%
Η δημιουργία εφαρμογών από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να λειτουργήσουν ως μέτρο πρόληψης των περιστατικών βίας.	1	,5%	15	7,3%	58	28,3 %	84	41,0 %	47	22,9%
Η χρήση αυστηρότερων ποινικών μέτρων για περιπτώσεις βίας εναντίον των γυναικών μπορεί να είναι αποτελεσματικότερο μέσο πρόληψης για τη μείωση των περιστατικών.	4	2,0%	10	4,9%	74	36,1 %	73	35,6 %	44	21,5%

Συστηματική διαπαιδαγώγηση με την ενσωμάτωση μαθημάτων για τη πρόληψη της βίας και την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση.	0	,0%	5	2,4%	54	26,3 %	73	35,6 %	73	35,6%
Μεγαλύτερη συμμετοχή του ανδρικού πληθυσμού σε προγράμματα πρόληψης κατά της βίας μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική νοοτροπία.	1	,5%	10	4,9%	55	26,8 %	91	44,4 %	48	23,4%
Η ενίσχυση των νομικών μέτρων για την προστασία των θυμάτων μπορεί να ενθαρρύνει τις γυναίκες να αναφέρουν περιπτώσεις βίας	2	1,0%	6	2,9%	52	25,4 %	83	40,5 %	62	30,2%
Περισσότερες παροχές /κίνητρα μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση της έμφυλης βίας.	1	,5%	5	2,4%	45	22,0 %	99	48,3 %	55	26,8%

Διάγραμμα 12: Δράσεις για την πρόληψη & την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας

Και τέλος στο ερώτημα εάν θα συμμετείχαν σε εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την πρόληψη της γυναικοκτονίας η συντριπτική πλειοψηφία (96,1%, N=205) δήλωσε ότι θα συμμετείχε (Πίνακας 12).

Πίνακας 12: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις & πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας

	Συχνότητα	Ποσοστιαία συχνότητα	Αθροιστική ποσοστιαία συχνότητα
Ναι	197	96,1	96,1
Όχι	8	3,9	100,0
Σύνολο	205	100,0	

Διάγραμμα 13: Συμμετοχή σε εκδηλώσεις & πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας

6.3 ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕ ΤΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΟΠΩΣ ΦΥΛΟ- ΕΤΟΣ- ΣΧΟΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Ένα ερώτημα που ενδιαφέρει είναι αν υπάρχουν διαφορές στις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών και φοιτητριών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας μεταξύ των δύο φύλων. Στον πίνακα 12 παρουσιάζεται ο μέσος όρος των απαντήσεων των συμμετεχόντων. Για να ελέγξουμε εάν υπάρχουν όμως στατιστικά σημαντικές διαφορές στις απόψεις των συμμετεχόντων θα πρέπει να εφαρμοστεί το κριτήριο t-test.

Πίνακας 13: Μέσος όρος, τυπική απόκλιση, μικρότερη και μεγαλύτερη τιμή για τις στάσεις & τις απόψεις των φοιτητών για τη γυναικοκτονία με τη διάκριση του φύλου

	Φύλο	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
E10.1	Άνδρας	96	4,2500	1,03619	,10576
	Γυναίκα	109	4,6239	,70434	,06746
E10.2	Άνδρας	96	3,7708	,99978	,10204
	Γυναίκα	109	4,5413	,81117	,07770
E10.3	Άνδρας	96	2,7604	1,03359	,10549
	Γυναίκα	109	2,3578	1,10154	,10551
E10.4	Άνδρας	96	2,9479	1,02977	,10510
	Γυναίκα	109	2,4587	1,15896	,11101
E10.5	Άνδρας	96	4,0000	,90612	,09248
	Γυναίκα	109	4,5046	,77727	,07445
E10.6	Άνδρας	96	3,3021	,83502	,08522
	Γυναίκα	109	3,4771	1,06802	,10230
E10.7	Άνδρας	96	2,9375	,99274	,10132
	Γυναίκα	109	2,7890	1,05474	,10103
E10.8	Άνδρας	96	3,0729	,82392	,08409
	Γυναίκα	109	3,4771	,85631	,08202
E10.9	Άνδρας	96	3,1667	1,19355	,12182
	Γυναίκα	109	3,4495	1,14250	,10943
E10.10	Άνδρας	96	3,7708	,99978	,10204
	Γυναίκα	109	4,5413	,81117	,07770

E10.11	Άνδρας	96	3,0729	,82392	,08409
	Γυναίκα	109	3,4771	,85631	,08202

Το κριτήριο t-test για κάθε ερώτηση τα αποτελέσματα φαίνονται στον Πίνακα 14. Παρατηρούμε ότι στατιστικά σημαντικές διαφορές παρατηρούνται στις περισσότερες ερωτήσεις. Πιο συγκεκριμένα στην ερώτηση:

E10.1: «Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να προβληματίζει την κοινωνία», η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=-2.980 με p – value 0.003 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=-2.980, p = 0.003).

E10.2: «Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t= -6.007 με p – value 0.000 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=-6.007, p = 0.000).

E10.3: «Η νομοθεσία επαρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t= 2.688 με p – value 0.008 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t= 2.688, p = 0.008).

E10.4: «Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=3.200 με p – value 0.002 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=3.200, p = 0.002).

E10.5: «Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση για τα περιστατικά έμφυλης βίας μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της γυναικοκτονίας» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=-4.292 με p – value 0.000 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=-4.292, p = 0.000).

Ε10.6: «Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά περιπτώσεις γυναικοκτονίας ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=-1.314 με p – value 0.190>0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν είναι στατιστικά σημαντική (t=-1.314, p = 0.190).

Ε10.7: «Οι ρόλοι των δυο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία » η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=1,038 με p – value 0.301>0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν είναι στατιστικά σημαντική (t=1,038, p = 0.301).

Ε10.8: «Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=-3.441 με p – value 0.001 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=-3.441, p = 0.001).

10.9: «Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=-1,727 με p – value 0.086 >0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν είναι στατιστικά σημαντική (t=-1,727, p = 0.086).

10.10 «Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που μπορεί να δυσχεραίνει την πρόληψη» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t= -6.007 με p – value 0.000 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=-6.007, p = 0.000).

10.11 «Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών» η τιμή του κριτηρίου υπολογίστηκε t=-3.441 με p – value 0.001 <0.05. Η διαφορά των απόψεων μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι στατιστικά σημαντική (t=-3.441, p = 0.001).

Πίνακας 14: T – test για τις στάσεις & τις απόψεις των φοιτητών για τη γυναικοκτονία με τη διάκριση του φύλου

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
E10.1	Equal variances assumed	15,470	,000	-3,051	203	,003	-,37385	,12253	-,61545	-,13225
	Equal variances not assumed			-2,980	164,141	,003	-,37385	,12544	-,62154	-,12617
E10.2	Equal variances assumed	9,117	,003	-6,087	203	,000	-,77045	,12658	-1,02003	-,52087
	Equal variances not assumed			-6,007	182,986	,000	-,77045	,12825	-1,02350	-,51741
E10.3	Equal variances assumed	1,887	,171	2,688	203	,008	,40262	,14980	,10725	,69799
	Equal variances			2,699	202,172	,008	,40262	,14920	,10843	,69680

	not assumed									
E10.4	Equal variances assumed	7,802	,006	3,176	203	,002	,48920	,15402	,18552	,79288
	Equal variances not assumed			3,200	202,982	,002	,48920	,15287	,18779	,79062
E10.5	Equal variances assumed	2,586	,109	-4,292	203	,000	-,50459	,11758	-,73642	-,27276
	Equal variances not assumed			-4,250	188,421	,000	-,50459	,11872	-,73879	-,27039
E10.6	Equal variances assumed	14,227	,000	-1,294	203	,197	-,17498	,13521	-,44158	,09161
	Equal variances not assumed			-1,314	200,268	,190	-,17498	,13315	-,43753	,08757
E10.7	Equal variances assumed	4,731	,031	1,034	203	,302	,14851	,14363	-,13470	,43171
	Equal variances not assumed			1,038	202,090	,301	,14851	,14308	-,13361	,43063

E10.8	Equal variances assumed	6,002	,015	-3,432	203	,001	-,40415	,11776	-,63633	-,17197
	Equal variances not assumed			-3,441	201,399	,001	-,40415	,11747	-,63577	-,17253
E10.9	Equal variances assumed	,010	,920	-1,732	203	,085	-,28287	,16330	-,60485	,03910
	Equal variances not assumed			-1,727	197,220	,086	-,28287	,16375	-,60580	,04005
E10.10	Equal variances assumed	9,117	,003	-6,087	203	,000	-,77045	,12658	-1,02003	-,52087
	Equal variances not assumed			-6,007	182,986	,000	-,77045	,12825	-1,02350	-,51741
E10.11	Equal variances assumed	6,002	,015	-3,432	203	,001	-,40415	,11776	-,63633	-,17197
	Equal variances not assumed			-3,441	201,399	,001	-,40415	,11747	-,63577	-,17253

Στον Πίνακα15 παρουσιάζονται ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση των απαντήσεων για τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών με τη διάκριση εάν έχουν υπάρξει θύματα βίας ή όχι. Πιο συγκεκριμένα στην ερώτηση:

Ε10.1: « Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να προβληματίζει την κοινωνία», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 4,67 (Τ.Α. 0,48) και τα θύματα βίας 4,42 (Τ.Α. 0,93).

10.2: «Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 4,85 (Τ.Α. 0,36) και τα θύματα βίας 4,10 (Τ.Α. 1,00).

Ε10.3: «Η νομοθεσία επαρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 2,05 (Τ.Α. 1,43) και τα θύματα βίας 2,60 (Τ.Α. 1,03).

Ε10.4: «Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονίας», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 2,29 (Τ.Α. 1,49) και τα θύματα βίας 2,73 (Τ.Α 1,07).

Ε10.5: «Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση μπορεί να συμβάλλουν στη μείωση της γυναικοκτονίας», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 4,52 (Τ.Α. 0,87) και τα θύματα βίας 4,23 (Τ.Α. 0,87).

Ε10.6: «Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά περιπτώσεις γυναικοκτονίας ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 3,24 (Τ.Α. 1,22) και τα θύματα βίας 3,41 (Τ.Α. 0,94).

Ε10.7: «Οι ρόλοι των δυο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 2,81 (Τ.Α. 1,25) και τα θύματα βίας 2,86 (Τ.Α. 1,00).

Ε10.8: «Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 3,62 (Τ.Α. 1,02) και τα θύματα βίας 3,25 (Τ.Α. 0,84).

10.9: «Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 3,86 (Τ.Α. 1,31) και τα θύματα βίας 3,25 (Τ.Α. 1,14).

10.10 «Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που μπορεί να δυσχεραίνει την πρόληψη», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 4,86 (Τ.Α. 0,36) και τα θύματα βίας 4,10 (Τ.Α. 1,00).

10.11 «Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών», τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν έχουν υπάρξει θύμα βίας σημείωσαν μέσο όρο στις απαντήσεις τους 3,61 (Τ.Α. 1,02) και τα θύματα βίας 3,25 (Τ.Α. 0,84).

6.4 ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Πίνακας 15: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση των απαντήσεων στις ερωτήσεις για τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών/τριων με τη διάκριση εάν ήταν θύματα βίας ή όχι

		Θύμα	N	Mean	Std. Deviation
E10.1	Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να προβληματίζει την κοινωνία.	Όχι	21	4,666667	0,483046
		Ναι	184	4,423913	0,926049
E10.2	Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.	Όχι	21	4,857143	0,358569
		Ναι	184	4,103261	1,000104
E10.3	Η νομοθεσία αρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας	Όχι	21	2,047619	1,43095
		Ναι	184	2,603261	1,029717
E10.4	Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία.	Όχι	21	2,285714	1,488048
		Ναι	184	2,733696	1,071109
E10.5	Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση μπορεί να συμβάλλουν στη μείωση της γυναικοκτονίας	Όχι	21	4,52381	0,872872
		Ναι	184	4,23913	0,873027
E10.6	Οι ρόλοι των δυο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία	Όχι	21	3,238095	1,220851
		Ναι	184	3,413043	0,936826
E10.7	Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά περιπτώσεις	Όχι	21	2,809524	1,249762
		Ναι	184	2,86413	1,001647

	γυναικοκτονίας ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων				
E10.8	Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας	Όχι	21	3,619048	1,023533
		Ναι	184	3,25	0,837965
E10.9	Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς.	Όχι	21	3,857143	1,314751
		Ναι	184	3,255435	1,142795
E10.10	Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που μπορεί να που δυσχεραίνει την πρόληψη.	Όχι	21	4,857143	0,358569
		Ναι	184	4,103261	1,000104
E10.11	Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών.	Όχι	21	3,619048	1,023533
		Ναι	184	3,25	0,837965

Προκειμένου να δούμε εάν οι διαφορές που παρατηρήθηκαν στους μέσους όρους των απαντήσεων είναι στατιστικά σημαντικές μεταξύ των ατόμων που υπήρξαν θύματα βίας και αυτών που δεν υπήρξαν, έγινε έλεγχος της κανονικότητας του δείγματος σε κάθε κατηγορία της ποιοτικής μεταβλητής. Όπως δείχνει ο Πίνακας 16 δεν υποστηρίζεται η κανονικότητα του δείγματος.

Πίνακας 16: Έλεγχος κανονικότητας του δείγματος για τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών/τριών με τη διάκριση εάν υπήρξαν θύματα βίας ή όχι

	Victim	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
E10.1	No	,422	21	,000	,599	21	,000
	Yes	,363	184	,000	,660	184	,000
E10.2	No	,512	21	,000	,422	21	,000
	Yes	,293	184	,000	,797	184	,000
E10.3	No	,323	21	,000	,706	21	,000
	Yes	,226	184	,000	,885	184	,000
E10.4	No	,290	21	,000	,765	21	,000
	Yes	,244	184	,000	,877	184	,000
E10.5	No	,469	21	,000	,533	21	,000
	Yes	,303	184	,000	,781	184	,000
E10.6	No	,196	21	,034	,912	21	,061
	Yes	,268	184	,000	,877	184	,000
E10.7	No	,249	21	,001	,840	21	,003
	Yes	,201	184	,000	,907	184	,000
E10.8	No	,299	21	,000	,824	21	,002
	Yes	,248	184	,000	,871	184	,000
E10.9	No	,236	21	,003	,814	21	,001
	Yes	,197	184	,000	,908	184	,000
E10.10	No	,512	21	,000	,422	21	,000
	Yes	,293	184	,000	,797	184	,000
E10.11	No	,299	21	,000	,824	21	,002
	Yes	,248	184	,000	,871	184	,000

a Lilliefors Significance Correction

Εφαρμόστηκε το κριτήριο Kruskal Wallis (Πίνακας 17) και παρατηρούμε ότι στατιστικά σημαντικές διαφορές υπήρξαν στις ερωτήσεις

10.2 «Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες. τα οποία τα θύματα που δεν υπήρξαν θύματα βίας θεωρούν ότι υπάρχουν περισσότερες αναφορές σε σχέση με τα άτομα που υπήρξαν θύματα βίας

10.3 «Η νομοθεσία επαρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας» στην οποία τα θύματα που δεν υπήρξαν θύματα βίας θεωρούν περισσότερο ότι η νομοθεσία επαρκείς σε σχέση με τα άτομα που υπήρξαν θύματα βίας

10.4 «Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία» » στην οποία τα θύματα που υπήρξαν θύματα βίας θεωρούν περισσότερο ότι υπάρχει επαρκείς παροχή πόρων και υπηρεσιών από την κυβέρνηση για την προστασία των γυναικών σε σχέση με τα άτομα δεν που υπήρξαν θύματα βίας

10.9 «Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς» στην οποία τα θύματα που δεν υπήρξαν θύματα βίας θεωρούν περισσότερο ότι η κυβέρνηση προσπαθεί αρκετά για την εξάλειψη του φαινομένου της γυναικοκτονίας σε σχέση με τα άτομα που υπήρξαν θύματα βίας

10.10 «Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών» στην οποία τα θύματα που δεν υπήρξαν θύματα βίας συμφωνούν περισσότερο με την πρόταση σε σχέση με τα άτομα που υπήρξαν θύματα βίας.

***Πίνακας 17: Κριτήριο** Kruskal Wallis*

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
E10.1	Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να προβληματίζει την κοινωνία.	0,512	1	0,474
E10.2	Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.	11,979	1	**0,001**
E10.3	Η νομοθεσία αρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας.	8,122	1	**0,004**
E10.4	Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία.	5,488	1	**0,019**
E10.5	Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση μπορεί να συμβάλλουν στη μείωση της γυναικοκτονίας.	2,881	1	0,090
E10.6	Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά περιπτώσεις γυναικοκτονίας ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων.	0,340	1	0,560
E10.7	Οι ρόλοι των δύο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία.	0,466	1	0,495

E10.8	Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας.	1,842	1	0,175
E10.9	Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς.	5,686	1	**0,017**
E10.10	Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που δυσχεραίνει την πρόληψη.	11,979	1	**0,001**
E10.11	Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών.	1,842	1	0,175

Σε σχέση με το ποιος παράγοντας είναι αυτός που ευθύνεται περισσότερο για την κακοποίηση των γυναικών, οι άνδρες περισσότερο θεωρούν την οικογενειακή βία (N=32.3, 31%) και ακολουθούν οι αποτυχημένες σχέσεις/διαζύγιο και η οικονομική ανεπάρκεια τα οποία έλαβαν και τα δύο ποσοστό 17,7% (N = 17). Οι γυναίκες ως πρώτο παράγοντα θεωρούν την οικογενειακή βία (N = 29, 26,6%) και ως δεύτερο παράγοντα θεωρούν την οικονομική ανεπάρκεια (N = 19, 17,4%) και τις αποτυχημένες σχέσεις/διαζύγιο (N = 18, 16,5%) (Πίνακας 18).

Οι απαντήσεις μεταξύ των δύο φύλων έχουν μικρές διαφορές οι οποίες δεν είναι στατιστικά σημαντικές (X2 = 6,838, p = 0.336).

Πίνακας 18: Παράγοντες που οδηγούν στην γυναικοκτονία με τη διάκριση του φύλου

	Φύλο			
	Άνδρας		Γυναίκα	
	N	%	N	%
Σεξισμός και Κοινωνικές Ανισότητες	8	8,3%	6	5,5%
Οικογενειακή Βία	31	32,3%	29	26,6%
Αποτυχημένες Σχέσεις/Διαζύγιο	17	17,7%	18	16,5%
Αλκοόλ και Ναρκωτικά	4	4,2%	10	9,2%
Οικονομική Ανεπάρκεια	17	17,7%	19	17,4%
Παραδοσιακές Πρακτικές και Έθιμα	16	16,7%	16	14,7%
Αδυναμία πρόσβασης σε Βοήθεια και Υποστήριξη	3	3,1%	11	10,1%

Στον Πίνακα 19 φαίνονται οι απαντήσεις των φοιτητών για τον κυριότερο παράγοντα που θεωρούν ότι οδηγεί στην κακοποίηση των γυναικών ανά έτος φοίτησης. Η οικογενειακή βία θεωρείται ο κυριότερος παράγοντες για όλα τα έτη φοίτησης εκτός από το τέταρτο έτος στον οποίο αναδείχθηκε ως κυριότερος παράγοντας η οικονομική ανεπάρκεια.

Οι διαφορές που παρατηρήθηκαν στις απαντήσεις μεταξύ των φοιτητών από τα διαφορετικά έτη φοίτησης δεν ήταν στατιστικά σημαντικές ($X2 = 20.810$, $p = 0.650$).

Πίνακας 19: Παράγοντες που οδηγούν στην γυναικοκτονία ανά έτος φοίτησης

	Έτος									
	1ο έτος		2ο έτος		3ο έτος		4ο έτος		Επί Πτυχίο	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Σεξισμός και Κοινωνικές Ανισότητες	1	2,7%	3	5,9%	6	10,5 %	2	8,0%	2	5,7%
Οικογενειακή Βία	10	27,0 %	16	31,4 %	18	31,6 %	6	24,0 %	10	28,6%
Αποτυχημένες Σχέσεις/Διαζύγιο	5	13,5 %	13	25,5 %	6	10,5 %	5	20,0 %	6	17,1%
Αλκοόλ και Ναρκωτικά	4	10,8 %	2	3,9%	4	7,0%	1	4,0%	3	8,6%
Οικονομική Ανεπάρκεια	9	24,3 %	5	9,8%	9	15,8 %	8	32,0 %	5	14,3%
Παραδοσιακές Πρακτικές και Έθιμα	8	21,6 %	8	15,7 %	9	15,8 %	1	4,0%	6	17,1%
Αδυναμία πρόσβασης σε Βοήθεια και Υποστήριξη	0	,0%	4	7,8%	5	8,8%	2	8,0%	3	8,6%

Και στην περίπτωση της διάκρισης των απαντήσεων για τους παράγοντες ανά σχολή φοίτησης και πάλι η οικογενειακή βία αναδείχθηκε ως ο κυριότερος παράγοντας σε όλες τις σχολές εκτός από τη Σχολή Μουσικών & Οπτικοακουστικών Τεχνολογιών όπου οι φοιτητές προσδιόρισαν ως κυριότερο παράγοντα τις «Αποτυχημένες σχέσεις/διαζύγιο» (Πίνακας 20).

Και πάλι οι διαφορές που παρατηρήθηκαν στις απαντήσεις μεταξύ των φοιτητών από τα διαφορετικά έτη φοίτησης δεν ήταν στατιστικά σημαντικές (X2 = 24.379, p = 0.440).

Πίνακας 20: Παράγοντες που οδηγούν στην γυναικοκτονία ανά Σχολή φοίτησης

	Σχολή									
	Σχολή Μηχανικών		Σχολή Επιστημών Υγείας		Σχολή Επιστημών Διοίκησης & Οικονομίας		Σχολή Μουσικών & Οπτικοακουστικών Τεχνολογιών		Σχολή Γεωπονικών Επιστημών	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Σεξισμός και Κοινωνικές Ανισότητες	5	10,4%	3	7,3%	2	4,1%	0	,0%	4	8,2%
Οικογενειακή Βία	11	22,9%	15	36,6%	13	26,5%	4	22,2%	17	34,7%
Αποτυχημένες Σχέσεις/Διαζύγιο	6	12,5%	5	12,2%	12	24,5%	6	33,3%	6	12,2%
Αλκοόλ και Ναρκωτικά	4	8,3%	1	2,4%	4	8,2%	1	5,6%	4	8,2%
Οικονομική Ανεπάρκεια	7	14,6%	9	22,0%	6	12,2%	3	16,7%	11	22,4%
Παραδοσιακές Πρακτικές και Έθιμα	12	25,0%	3	7,3%	9	18,4%	2	11,1%	6	12,2%
Αδυναμία πρόσβασης σε	3	6,3%	5	12,2%	3	6,1%	2	11,1%	1	2,0%

Κεφάλαιο 7. Συζήτηση των αποτελεσμάτων- συμπεράσματα

Έχοντας ολοκληρώσει τη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, θα προβούμε στην ανάλυση αυτών, εστιάζοντας στις μεταβλητές οι οποίες έχουν άμεση συσχέτιση με το σκοπό και τους στόχους της έρευνας.

Αρχικά **ως προς την ανάλυση του 1ου ερευνητικού ερωτήματος,** η παρούσα έρευνα είχε ως σκοπό τη διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Ηρακλείου, για το φαινόμενο των γυναικοκτονιών ως αποτέλεσμα της έμφυλης βίας. Σύμφωνα λοιπόν με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος το ποσοστό των γυναικών (53,2%) ήταν μεγαλύτερο σε σχέση με των ανδρών (46,8%). Το ηλικιακό όριο με μεγαλύτερη συμμετοχή ήταν 20-22 ετών (56,1%) με ομοιόμορφη κατανομή φοιτητών ανά σχολή και περισσότερο οι φοιτητές ήταν του δεύτερου έτους (27,8%). Σύμφωνα με τις απόψεις των φοιτητών μία σημαντική διαπίστωση της έρευνας είναι ότι ένας στους 10 συμμετέχοντες έχει υπάρξει θύμα βίας με τους περισσότερους να δηλώνουν λεκτική και ψυχική βία. Η Agathonos-Georgopoulou (1997) αναφέρει ότι η παιδική κακοποίηση μπορεί να εντοπιστεί στην ελληνική μυθολογία, ιστορία και λογοτεχνία. Η ελληνική κοινωνία πάντα χρησιμοποιούσε παθητική ή ενεργητική βία έναντι των εξαρτώμενων μελών της, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Το φαινόμενο της οικογενειακής βίας έναντι παιδιών και εφήβων δεν είναι ιδιαίτερα μελετημένο στην Ελλάδα. Οι φοιτητές ως κυριότερο παράγοντα που οδηγεί στη γυναικοκτονία θεώρησαν την οικογενειακή βία με ποσοστό (29,3%), ανεξαρτήτως φύλου, έτους σπουδών και σχολής φοίτησης. Η οικογενειακή βία μπορεί να αποτελείται από φυσική, ψυχολογική, σεξουαλική και οικονομική κακοποίηση εντός της οικογένειας. Οι Kosmidis et al. (2014) έδειξαν τη σχέση της οικογενειακής βίας και του κοινωνικοικονομικού υπόβαθρου των θυμάτων, στην Ελλάδα. Η ελληνική κοινωνία φαίνεται ότι το γνωρίζει και έχει αποδεχθεί την ύπαρξη τέτοιων φαινομένων ως φυσιολογική σε περιβάλλοντα με ιδιαίτερο κοινωνικό

ή οικονομικό υπόβαθρο. Αυτή η βία μπορεί να οδηγήσει σε φόβο, τραύματα και ακόμη και σε θάνατο γυναικών. Είναι σημαντικό να γίνει προσπάθεια για την πρόληψη της οικογενειακής βίας, καθώς αυτή μπορεί να αποτρέψει την εξέλιξή της σε γυναικοκτονία. Το φαινόμενο της οικογενειακής βίας έναντι παιδιών και εφήβων δεν είναι ιδιαίτερα μελετημένο στην Ελλάδα. Η βία στα ραντεβού είναι μια σημαντική αλλά ελάχιστα μελετημένη ανησυχία για τη δημόσια υγεία στους εφήβους (Wolitzky-Taylor et al., 2008). Επίσης, τα τελευταία χρόνια, μια εξέλιξη του παραδοσιακού εκφοβισμού έχει λάβει χώρα μέσω της εμφάνισης της νέας ψηφιακής επικοινωνίας (Botsari & Karagianni, 2014). Σε κάθε περίπτωση τα ποσοστά αυτά είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά και χρήζουν περισσότερης μελέτης.

Ως προς την ανάλυση του 2ου ερευνητικού ερωτήματος αν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στο δείγμα μεταξύ γυναικών και ανδρών, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το δείγμα 96 συμμετεχόντων (46,8%) φοιτητών και 109 (53,2%) φοιτητριών, έχει μικρές διαφορές οι οποίες δεν είναι στατιστικά σημαντικές ($X2 = 6,838$, $p = 0.336$). Η μεγαλύτερη συμμετοχή όμως του ανδρικού πληθυσμού σε προγράμματα πρόληψης αναγνωρίζεται ως παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική νοοτροπία. Οι άντρες μπορούν να συντελέσουν κεντρικό ρόλο στην αλλαγή της κοινωνικής νοοτροπίας και να είναι υποστηρικτικοί πρωταγωνιστές στην προώθηση της ισότητας των φύλων και την πρόληψη της γυναικοκτονίας (Stone et al., 2017).

Ενώ **ως προς την ανάλυση του 3ου ερευνητικού ερωτήματος** ποια είναι η σχέση απόδοσης της ευθύνης για τις περιπτώσεις κακοποίησης γυναικών με τα δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών, όπως το φύλο, το έτος και η σχολή φοίτησης, συμπεράναμε τα παρακάτω. Σχετικά με το φύλο, οι άνδρες περισσότερο θεωρούν την οικογενειακή βία (N=32.3, 31%) ως παράγοντα που οδηγεί στην γυναικοκτονία και ακολουθούν οι αποτυχημένες σχέσεις/διαζύγιο και η οικονομική ανεπάρκεια τα οποία έλαβαν και τα δύο ποσοστό 17,7% (N = 17), ενώ οι γυναίκες ως πρώτο παράγοντα θεωρούν την οικογενειακή βία (N = 29, 26,6%) και ως δεύτερο παράγοντα θεωρούν την οικονομική ανεπάρκεια (N = 19, 17,4%) και τις αποτυχημένες σχέσεις/διαζύγιο (N = 18, 16,5%) (Πίνακας18). Ενώ τον κυριότερο παράγοντα που θεωρούν ότι οδηγεί στην κακοποίηση των γυναικών ανά έτος φοίτησης, είναι η οικογενειακή βία. Όμως ως ο κυριότερος παράγοντες για όλα τα έτη φοίτησης εκτός από το τέταρτο έτος στον οποίο

αναδείχθηκε ως κυριότερος παράγοντας η οικονομική ανεπάρκεια(Πίνακας 19). Ενώ και ανά σχολή φοίτησης πάλι η οικογενειακή βία αναδείχθηκε ως ο κυριότερος παράγοντας σε όλες τις σχολές εκτός από τη Σχολή Μουσικών & Οπτικοακουστικών Τεχνολογιών όπου οι φοιτητές προσδιόρισαν ως κυριότερο παράγοντα τις «Αποτυχημένες σχέσεις/διαζύγιο»(Πίνακας 20). Επιπλέον οι φοιτητές στις ερωτήσεις, ποιες γυναίκες συνήθως μπορεί να πέσουν θύματα γυναικοκτονίας και σε ποιες περιπτώσεις οι άνδρες μπορεί να τελέσουν γυναικοκτονία κατά της συντρόφου/συζύγου, οι απαντήσεις των συμμετεχόντων μοιράστηκαν σχεδόν ομοιόμορφα. Για την κατηγορία των γυναικών που συνήθως πέφτουν θύματα γυναικοκτονίας οι απαντήσεις των συμμετεχόντων έδειξαν πως είναι οι γυναίκες περισσότερο νεαρής ηλικίας, με ποσοστό (N=45) 22,0%, ακολουθούν οι γυναίκες που έχουν χαμηλό δείκτη νοημοσύνης (N=43) 21,0%, οι γυναίκες που έχουν βιώσει στο παρελθόν ενδοοικογενειακή βία (N=41) 20,0%, οι γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας (N=40) 19,5% και οι γυναίκες που δεν εργάζονται και εξαρτώνται οικονομικά από τον σύζυγο/σύντροφο (N =39) 19,0%, ενώ για τη κατηγορία ανδρών που υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τελέσουν γυναικοκτονία συνήθως είναι οι άνδρες που έχουν χαμηλό οικονομικό επίπεδο ή είναι άνεργοι (N=46) 22,4%, ακολουθούν οι άνδρες που έχουν βιώσει στο παρελθόν ενδοοικογενειακή βία (N=45) 22,0%, οι άνδρες που έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (N=42) 20,5% και αυτοί που έχουν ασκήσει ξανά συχνότερα βία κατά της συζύγου/συντρόφου τους (N=41) 20,0% και οι άνδρες που είναι χρήστες ναρκωτικών, ουσιών ή αλκοόλ (N=37) 18,0%.

Και τέλος **ως προς την ανάλυση του τελευταίου 4ου ερευνητικού ερωτήματος** αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των εμπειριών κακοποίησης και των στάσεων και απόψεων των φοιτητών καταλήξαμε στα κάτωθι. Ένα σημαντικό ποσοστό 10,2% (N = 21) ανέφερε ότι έχει υπάρξει θύμα βίας, από αυτούς το 33,3% (N=7) ήταν αγόρια και το υπόλοιπο 66,7% (N=14) ήταν κορίτσια. Οι 21 συμμετέχοντες που δήλωσαν ότι έχουν δεχθεί βία οι 10 δήλωσαν λεκτική βία οι 8 ψυχική, οι 3 σωματική και ένας δήλωσε ότι έχει δεχθεί και λεκτική και σωματική βία ενώ 20 συμμετέχοντες το 9,8% των φοιτητών δήλωσαν ότι γνωρίζουν ένα άτομο στο στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον το οποίο είναι θύμα βίας. Από αυτούς οι περισσότεροι ήταν οι ίδιοι θύματα βίας. Αυτό μπορεί να δείχνει ότι έχουν ζήσει σε περιβάλλοντα τα οποία υπάρχει

αναπτυγμένο το ποσοστό έκφρασης βίας. Επίσης, μπορεί να υποδηλώνει ότι μπορεί τα ίδια τα άτομα να μπορούν να αναγνωρίζουν τη βία. Πολλές φορές η λεκτική και ψυχική βία δεν είναι αναγνωρίσιμη και από το ίδιο το θύμα καθώς ζει σε περιβάλλοντα με συχνή παρουσία της λεκτικής και σωματικής βίας και ως εκ τούτου την έχει αποδεχθεί ως φυσιολογική. Καθώς τα άτομα που ήταν τα ίδια θύματα βίας δήλωσαν σε αρκετά μεγάλο ποσοστό (85%, N=17) ότι έχουν γνωστούς στο συγγενικό και φιλικό περιβάλλον που είναι επίσης θύματα βίας. Σχετικά με θέματα γυναικοκτονίας κανένας από τους συμμετέχοντες δε γνώριζε κάποιο θύμα ή δεν είχε έλθει σε επαφή με περιπτώσεις τέτοιου είδους βίας.

Αξιοσημείωτη είναι η στάση των φοιτητών ως προς τη πρόληψη και αντιμετώπιση των περιστατικών της γυνακοκτονίας στο πλαίσιο της έμφυλης βίας. Μεγάλο ποσοστό φοιτητών δήλωσαν ότι θα συμμετείχαν σε εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την πρόληψη της γυναικοκτονίας η συντριπτική πλειοψηφία (96,1%, N=205). Η πλειονότητα των συμμετεχόντων συμφωνεί ότι η εκπαίδευση σχετικά με την ισότητα των φύλων μπορεί να συμβάλει στη μείωση της γυναικοκτονίας. Αυτό υπογραμμίζει τη σημασία της εκπαίδευσης ως μέσο κατανόησης και πρόληψης της βίας κατά των γυναικών. Η εκπαίδευση είναι κλειδί για την κατανόηση και την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών. Αυτή η διαδικασία προάγει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σοβαρότητα του προβλήματος και τη σημασία της ισότητας των φύλων. Μέσω της εκπαίδευσης, οι άνθρωποι μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τα σημάδια της κακοποίησης και να στέκονται υπέρ των θυμάτων. Οι Michau et al. (2015) αναφέρουν ότι η εκπαίδευση παρέχει τις γνώσεις και την κατανόηση για τους παράγοντες που συμβάλλουν στη βία κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταλήψεων, των κοινωνικών ανισοτήτων και της ανδροκρατίας. Επιπλέον, η εκπαίδευση ενδυναμώνει τις γυναίκες να αντιστέκονται στη βία και να αναζητούν βοήθεια. Ενισχύει τις δεξιότητες επικοινωνίας και την αυτοεκτίμηση, ενθαρρύνοντας τες να μιλήσουν και να δράσουν. Τέλος, μέσω της εκπαίδευσης, οι κοινωνίες μπορούν να αλλάξουν την νοοτροπία προς μια πιο σεβαστή και ισότιμη συμπεριφορά ανάμεσα στα φύλα, προωθώντας την ισότητα και τον σεβασμό Michau et al. (2015). Επίσης, οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων καθώς και οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι είναι πάρα πολύ σημαντικοί παράγοντες για τους

περισσότερους φοιτητές, οι οποίοι επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που μπορεί να επηρεάζει τη πρόληψη.

Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού διαδραματίζει σπουδαίο και σημαντικό χαρακτήρα με ενεργή συμμετοχή στην αναγνώριση των περιστατικών έμφυλης βίας, με υποστηρικτικό και συμβουλευτικό τρόπο προς αποφυγή της μεγαλύτερης μορφής βίας τη γυναικοκτονία. Οι κοινωνικές υπηρεσίες πρέπει να παρέχουν τις γνώσεις τους, τις δεξιότητες τους για να προστατεύουν τα θύματα βίας. Η ψυχολογική υποστήριξη είναι απαραίτητη για την ανάκαμψη των θυμάτων καθώς και η προληπτική ενημέρωση. Οι τραυματισμένες ψυχές χρειάζονται υποστήριξη, καθοδήγηση και αναγνώριση. Οι ενημερωτικές καμπάνιες μπορούν να διαμορφώσουν την κοινωνική αντίληψη και να δώσουν φωνή στα θύματα. Η αφύπνιση της κοινωνίας για τη μείωση του φαινομένου της γυναικοκτονίας θα πρέπει να είναι άμεσα συνδεδεμένη μέσα από δράσεις και πρωτοβουλίες τόσο σε τοπικό όσο και στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο.

Κεφάλαιο 8. Περιορισμοί έρευνας – Μελλοντικές προτάσεις

Η παρούσα έρευνα κατέληξε σε σημαντικά συμπεράσματα σε σχέση με τις στάσεις και τις απόψεις των φοιτητών και φοιτητριών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Ηρακλείου. Παρόλα αυτά υπόκειται σε μερικούς περιορισμούς. Αρχικά η μέθοδος δειγματοληψίας δεν ήταν πιθανο -θεωρητική ώστε να επιτρέψει τη γενίκευση των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό. Επίσης το γεγονός ότι η διάθεση του ερωτηματολογίου έγινε μέσω διαδικτύου, περιόρισε την αξιοπιστία και τη δυνατότητα να γνωρίζουμε το ποσοστό απόκρισης του ερωτηματολογίου, καθώς δείγμα του δόθηκε και πιλοτικά στο ΕΛΜΕΠΑ. Ακόμη ο χρόνος που πραγματοποιήθηκε η έρευνα αποτελεί έναν ακόμη περιορισμό.

Η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα σχετικά με τις απόψεις για τη γυναικοκτονία σε περισσότερους πληθυσμούς και τον επιπολασμό του φαινομένου στην Ελλάδα είναι επιτακτική και σημαντική. Η έρευνα θα μπορούσε να αναδείξει πώς οι διακρίσεις λόγω φύλου συνδυάζονται με άλλες διακρίσεις, όπως εκείνες λόγω εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, ηλικίας και κοινωνικο- οικονομικής κατάστασης. Ακόμα είναι σημαντικό να

διερευνηθεί πώς διάφορες κοινότητες αντιλαμβάνονται και αντιμετωπίζουν το πρόβλημα αυτό. Μέσω της έρευνας θα επισημανθεί ο επιπολασμός του προβλήματος στην Ελλάδα, γεγονός που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη στρατηγικών και πολιτικών που θα αντιμετωπίσουν το πρόβλημα σε εθνικό επίπεδο, ενώ η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων μπορεί να ενημερώσει το κοινό σχετικά με τον επιπολασμό της γυναικοκτονίας και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε εκστρατείες για την πρόληψη και την καταπολέμησή της.

Μελλοντικές προτάσεις όπως η ανάπτυξη οικονομικών ευκαιριών για τις γυναίκες αναφέρεται ως μια πιθανή λύση για τη μείωση της επιρροής της βίας. Οι πολιτικές που προάγουν την ευελιξία στον χώρο εργασίας, όπως τα ευέλικτα ωράρια και η τηλεργασία, μπορούν να βοηθήσουν τις γυναίκες να εξισορροπήσουν την εργασία και την οικογενειακή ζωή. Η ενίσχυση της οικογενειακής υποστήριξης και της επικοινωνίας αναφέρεται ως θετική προσέγγιση για την πρόληψη της γυναικοκτονίας. Η οικογένεια αποτελεί τον πυρήνα της κοινωνίας, και η υποστήριξη από τα μέλη της μπορεί να δημιουργήσει ένα ασφαλές περιβάλλον για τις γυναίκες. Η ενθάρρυνση της ανοιχτής επικοινωνίας μεταξύ των μελών της οικογένειας επιτρέπει την ανταλλαγή απόψεων και την επίλυση διαφορών χωρίς βία. Επίσης, η οικογενειακή υποστήριξη μπορεί να προσφέρει στήριξη σε γυναίκες που ενδέχεται να έχουν βρεθεί σε επικίνδυνες καταστάσεις. Ενισχύοντας την οικογενειακή συνοχή και την επικοινωνία, μπορούμε να βοηθήσουμε στην πρόληψη της γυναικοκτονίας, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου οι γυναίκες νιώθουν υποστηριζόμενες και προστατευμένες. Οικογένειες που βασίζονται στην αγάπη, την κατανόηση και την ανοιχτή επικοινωνία συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία ενός κοινωνικού πλαισίου που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά την γυναικοκτονία (Stone et al., 2017). Η χρήση αυστηρότερων ποινικών μέτρων για περιπτώσεις βίας εναντίον γυναικών, η ενίσχυση των νομικών μέτρων για την προστασία των θυμάτων μπορεί να ενθαρρύνει τις να καταγγέλλουν περιστατικά βίας. Η συστηματική διαπαιδαγώγηση με την ενσωμάτωση μαθημάτων για τη πρόληψη της βίας και την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση. Εκπαιδεύοντας τους μαθητές σε θέματα όπως η σεβασμός, η ισότητα, και η αντίληψη της βίας, δημιουργούμε μια κοινωνία που είναι πιο ενημερωμένη και προοδευτική, με τους νέους να αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την προώθηση της

ισότητας (Stone et al., 2017). Οι δομές ψυχολογικής υποστήριξης δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να αντιμετωπίσουν τις ρίζες του θυμού τους και να αναπτύξουν υγιείς στρατηγικές αντίδρασης, αντί να καταφεύγουν στη βία. Εν κατακλείδι διδάσκει τη σημασία της επικοινωνίας και της συνεργασίας για την επίλυση των προβλημάτων (Lee & DiGiuseppe, 2018).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη βιβλιογραφία

Agathonos-Georgopoulou, H. (1997). Child maltreatment in Greece: A review of research. *Child Abuse Review*, *6*(4), 257–271. https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-0852(199710)6:4<257::AID-CAR335>3.0.CO;2-3

Alisic, E., Groot, A., Snetselaar, H., Stroeken, T., & Van De Putte, E. (2017). Children bereaved by fatal intimate partner violence: A population-based study into demographics, family characteristics and homicide exposure. *PLOS ONE*, *12*(10), e0183466. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0183466

Babones, S. (2016). Interpretive Quantitative Methods for the Social Sciences. *Sociology*, *50*(3), 453–469. https://doi.org/10.1177/0038038515583637

Bas, O., Ogan, C. L., & Varol, O. (2022). The Role of Legacy Media and Social Media in Increasing Public Engagement About Violence Against Women in Turkey. *Social Media + Society*, *8*(4), 205630512211389. https://doi.org/10.1177/20563051221138939

Botsari, E., & Karagianni, G. (2014). Cyberbullying in Greek adolescents: The role of parents. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, *116*, 3241–3253. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.742

Brownmiller, S. (1975). *Against our will Men, Women and Rape* (Penguin Books). Penguin Books.

Canadian Femicide Observatory for Justice and Accountability. (χ.χ.). *Types of Femicide*. https://www.femicideincanada.ca/about/types

Carrigan, M., & Dawson, M. (2020). Problem Representations of Femicide/Feminicide Legislation in Latin America. *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy*, *9*(2), 1–19. https://doi.org/10.5204/ijcjsd.v9i2.1354

Cetin, I. (2015). Defining Recent Femicide in Modern Turkey: Revolt Killing. *Journal of International Women's Studies*, *16*.

Christianson, S. Å., Azad, A., Leander, L., & Selenius, H. (2013). Children as Witnesses to Homicidal Violence: What They Remember and Report. *Psychiatry, Psychology and Law*, *20*(3), 366–383. https://doi.org/10.1080/13218719.2012.692930

CIOM 2018. (2018). *Gender abuse – crime or impunity?* http://ciom.kz/upload/userfiles/files/Nasiliye_v_otnosheni_zhenshin.pdf

Connell, R. (2012). Gender, health and theory: Conceptualizing the issue, in local and world perspective. *Social Science & Medicine*, *74*(11), 1675–1683. https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2011.06.006

Corradi, C., Marcuello-Servós, C., Boira, S., & Weil, S. (2016). Theories of femicide and their significance for social research. *Current Sociology*, *64*(7), 975–995. https://doi.org/10.1177/0011392115622256

Croft, A., Schmader, T., & Block, K. (2015). An Underexamined Inequality: Cultural and Psychological Barriers to Men's Engagement With Communal Roles. *Personality and Social Psychology Review*, *19*(4), 343–370. https://doi.org/10.1177/1088868314564789

Davidoff, L. (2003). Gender and the "Great Divide": Public and Private in British Gender History. *Journal of Women's History*, *15*(1), 11–27. https://doi.org/10.1353/jowh.2003.0020

Dawson, M., & Carrigan, M. (χ.χ.). Identifying femicide locally an globally: Understanding the utility and accessibility of sex/ gender-related motives and indicators. *Current Sociology*.

Decker, M. R., Latimore, A. D., Yasutake, S., Haviland, M., Ahmed, S., Blum, R. W., Sonenstein, F., & Astone, N. M. (2015). Gender-Based Violence Against Adolescent and Young Adult Women in Low- and Middle-Income Countries. *Journal of Adolescent Health*, *56*(2), 188–196. https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2014.09.003

Devries, K. M., Mak, J. Y., Bacchus, L. J., Child, J. C., Falder, G., Petzold, M., Astbury, J., & Watts, C. H. (2013). Intimate Partner Violence and Incident Depressive Symptoms and Suicide Attempts: A Systematic Review of Longitudinal Studies. *PLoS Medicine*, *10*(5), e1001439. https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1001439

Dobash, R. E., & Dobash, R. (2015). *When men murder women*. Oxford University Press.

Dranzoa, C. (2018). Sexual Harassment at African Higher Education Institutions. *International Higher Education*, *94*, 4–5. https://doi.org/10.6017/ihe.2018.0.10553

Emerson, R. W. (2015). Convenience Sampling, Random Sampling, and Snowball Sampling: How Does Sampling Affect the Validity of Research? *Journal of Visual Impairment & Blindness*, *109*(2), 164–168. https://doi.org/10.1177/0145482X1510900215

European Institute for Gender Equality. (2021). *Defining and identifying femicide: A literature review.* Publications Office. https://data.europa.eu/doi/10.2839/718210

Fitz-Gibbon, K., & Walklate, S. (2023). Cause of death: Femicide. *Mortality*, *28*(2), 236–249. https://doi.org/10.1080/13576275.2022.2155509

Godman, M. (2018). Gender as a historical kind: A tale of two genders? *Biology & Philosophy*, *33*(3–4), 21. https://doi.org/10.1007/s10539-018-9619-1

Hearn, J., & McKie, L. (2010). Gendered and Social Hierarchies in Problem Representation and Policy Processes: "Domestic Violence" in Finland and Scotland. *Violence Against Women*, *16*(2), 136–158. https://doi.org/10.1177/1077801209355185

Ingala-Smith, K. (2020). *Coronavirus Doesn't Cause Men's Violence Against Women*. https://kareningalasmith.com/2020/04/15/coronavirus-doesnt-cause-mens-violence-against-women/

Kosmidis, G., Vlachodimitropoulos, D., Goutas, N., Mytilinaios, D., & Spiliopoulou, C. (2014). Medico-Legal Aspects of Family Violence Cases in Athens, Greece. *International Journal of Caring Sciences*, *7*(2).

Kourou, M., & Athanasiades, C. (2023). Η Αναπαράσταση της Γυναικοκτονίας στην Ελληνική Ηλεκτρονική Ειδησεογραφία. *Επιστημονική επετηρίδα - Τμήμα Ψυχολογίας ΑΠΘ*, 173-200 Pages. https://doi.org/10.26262/SASP.V14I0.9265

Lee, A. H., & DiGiuseppe, R. (2018). Anger and aggression treatments: A review of meta-analyses. *Current Opinion in Psychology*, *19*, 65–74. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.004

Lewandowski, L. A., Mcfarlane, J., Campbell, J. C., Gary, F., & Barenski, C. (2004). "He Killed My Mommy!" Murder or Attempted Murder of a Child's Mother. *Journal of*

Family Violence, *19*(4), 211–220. https://doi.org/10.1023/B:JOFV.0000032631.36582.23

Lewis-O'Connor, A., & Chadwick, M. (2015). Engaging the Voice of Patients Affected by Gender-Based Violence: Informing Practice and Policy. *Journal of Forensic Nursing*, *11*(4), 240–249. https://doi.org/10.1097/JFN.0000000000000090

Liem, M. (2010). *Homicide followed by suicide: An empirical analysis*. Ridderprint.

Marcuello-Servós, C., Corradi, C., Weil, S., & Boira, S. (2016). Femicide: A social challenge. *Current Sociology*, *64*(7), 967–974. https://doi.org/10.1177/0011392116639358

Marszałkowska, J. (2022). Femicide as a Human Rights Issue – the Case of Latin America. *Intytut Nowej Europy*. https://ine.org.pl/wp-content/uploads/2022/01/Femicide-as-a-Human-Rights-Issue-%E2%80%93-the-Case-of-Latin-America.pdf

Martin, S. E. (2002). Book Review: Femicide in Global Perspective. *Violence Against Women*, *8*(8), 1003–1008. https://doi.org/10.1177/107780120200800807

Michau, L., Horn, J., Bank, A., Dutt, M., & Zimmerman, C. (2015). Prevention of violence against women and girls: Lessons from practice. *The Lancet*, *385*(9978), 1672–1684. https://doi.org/10.1016/S0140-6736(14)61797-9

Mofokeng, J. T., & Tlou, K. N. (2022). Towards Development of Security and Safety Education Support Sustainability regime to tackle gender-based violence and femicide on campuses. *OIDA International Journal of Sustainable Development*.

Nicholson, L. J. (1986). *Gender and History: The Limits of Social Theory in the Age of the Family*. Columbia University Press. https://doi.org/10.7312/nich91264

Niraki, M. E. (2023). Gender-Based Violence and Intimate Partner Violence in Greece During the COVID–19 Pandemic. *International Conference on Gender Research*, *6*(1), 287–293. https://doi.org/10.34190/icgr.6.1.1158

Palermo, T., Bleck, J., & Peterman, A. (2014). Tip of the Iceberg: Reporting and Gender-Based Violence in Developing Countries. *American Journal of Epidemiology*, *179*(5), 602–612. https://doi.org/10.1093/aje/kwt295

Pessin, L. (2018). Changing Gender Norms and Marriage Dynamics in the United States. *Journal of Marriage and Family*, *80*(1), 25–41. https://doi.org/10.1111/jomf.12444

Reeves, A., Steele, S., Stuckler, D., McKee, M., Amato-Gauci, A., & Semenza, J. (2017). Gender violence, poverty and HIV infection risk among persons engaged in the sex industry: Cross-national analysis of the political economy of sex markets in 30 European and Central Asian countries. *HIV Medicine*, *18*(10), 748–755. https://doi.org/10.1111/hiv.12520

Richards, T. N., Gillespie, L. K., & Givens, E. M. (2014). Reporting Femicide-Suicide in the News: The Current Utilization of Suicide Reporting Guidelines and Recommendations for the Future. *Journal of Family Violence*, *29*(4), 453–463. https://doi.org/10.1007/s10896-014-9590-9

Rollè, L., Sechi, C., Patteri, L., Costa, G., Bergaglia, M., Menzio, L., Traverso, G., & Brustia, P. (2018). Intimate partner violence: Attitudes in a sample of Italian students. *Cogent Psychology*, *5*(1), 1514960. https://doi.org/10.1080/23311908.2018.1514960

Russell, D. (2001). Defining femicide and related concepts. *Femicide in Global Perspective. New York: Teachers College Press.*, 12–28.

Stark, L., & Ager, A. (2011). A Systematic Review of Prevalence Studies of Gender-Based Violence in Complex Emergencies. *Trauma, Violence, & Abuse*, *12*(3), 127–134. https://doi.org/10.1177/1524838011404252

Stone, D., Holland, K., Bradford, B., Crosby, A., Davis, S., & Wilkins, N. (2017). *Preventing suicide: A technical package of policies, programs, and practice*. National Center for Injury Prevention and Control (U.S.). Division of Violence Prevention. https://doi.org/10.15620/cdc.44275

Tavara, L. (2006). Sexual violence. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*, *20*(3), 395–408. https://doi.org/10.1016/j.bpobgyn.2006.01.011

Tilly, L. A. (1989). Gender, Women's History, and Social History. *Social Science History*, *13*(4), 439–462. https://doi.org/10.1017/S014555320002054X

True, J. (2012). The political economy of violence against women. *Oxford University Press*.

Violin, G., & Nafi, Y. K. (2022). Protection of Online Gender-Based Violence Victims: A Feminist Legal Analysis. *The Indonesian Journal of Socio Legal Studies*, *1*(2).

Wolitzky-Taylor, K. B., Ruggiero, K. J., Danielson, C. K., Resnick, H. S., Hanson, R. F., Smith, D. W., Saunders, B. E., & Kilpatrick, D. G. (2008). Prevalence and Correlates of Dating Violence in a National Sample of Adolescents. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, *47*(7), 755–762. https://doi.org/10.1097/CHI.0b013e318172ef5f

Wood, L., Sulley, C., Kammer-Kerwick, M., Follingstad, D., & Busch-Armendariz, N. (2017). Climate Surveys: An Inventory of Understanding Sexual Assault and Other Crimes of Interpersonal Violence at Institutions of Higher Education. *Violence Against Women*, *23*(10), 1249–1267. https://doi.org/10.1177/1077801216657897

Wood, W., & Eagly, A. H. (2012). Biosocial Construction of Sex Differences and Similarities in Behavior. Στο *Advances in Experimental Social Psychology* (τ. 46, σσ. 55–123). Elsevier. https://doi.org/10.1016/B978-0-12-394281-4.00002-7

World Health Organization, (2012). Understanding and addressing violence against women. Ανακτήθηκε στις 12/03/2023 από τη διεύθυνση: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77421/WHO_RHR_12.38_eng.pdf

Ελληνική βιβλιογραφία

Αποστολάκη, Μ. (2021). Γυναικοκτονία: Αρκεί μόνο η νομική αναγνώριση του φαινομένου; *ΣΥΝΤΑGMA WATCH*. https://www.syntagmawatch.gr/trending-issues/gynaikoktonia-arkei-mono-h-nomikh-anagnwrish-tou-fainomenou/

Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις, Pub. L. No. ΦΕΚ 232/Α, 3500 (2006).

Βουργαζοπούλου, Μ. (2022). *« Η γυναικοκτονία και οι συνέπειές της: η επίδραση του φαινομένου σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Αιγαίου »*. Ανακτήθηκε στις 12/03/2023 από τη διεύθυνση: *https://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/23587*

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων – ΓΓΔΟΠΙΦ (2019α). *23ο Ενημερωτικό Σημείωμα για την Έμφυλη βία.* Ανακτήθηκε στις 12/03/2023 από τη διεύθυνση: https://isotita.gr/wp-content/uploads/2019/11/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B7%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BF-%CE%93%CE%93%CE%9F%CE%A0%CE%99%CE%A6-23o-%CE%95%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A3%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CF%89%CE%BC%CE%B1-%CE%95%CC%81%CE%BC%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%B7-B%CE%B9%CC%81%CE%B1.pdf

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων – ΓΓΔΟΠΙΦ, (2019β). *27ο Ενημερωτικό Σημείωμα για την Έμφυλη βία.* Ανακτήθηκε 13/03/2023 στις https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/01/27%CE%BF-%CE%95%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A3%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CF%89%CE%BC%CE%B1-%CE%88%CE%BC%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%B7-%CE%92%CE%AF%CE%B1.pdf.

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων [Γ.Γ.Ι.Φ]. (2014-2018). "*Οδηγός Συμβουλευτικής για τη βία". Οριζόντιες Παρεμβάσεις Εθνικής Εμβέλειας για την Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014- 2020.* Αθήνα: Ανάδοχος Εταιρεία: Γνώση Αναπτυξιακή Συμβουλευτική Ι.Κ.Ε.

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, (2017). *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020.* Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών.

Ανακτήθηκε στις 19/02/2023 από τη διεύθυνση:https://isotita.gr/wpcontent/uploads/2017/04/ESDIF.pdf.

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, (2018). *Οδηγός Συμβουλευτικής για τη Βία. Δεν είσαι η μόνη, δεν είσαι μόνη.* Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών. Ανακτήθηκε στις 01/03/2023 από τη διεύθυνση: https://bit.ly/2pdCcj2

Κακαρούνα, Σ. (2021). *«Το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στην Ελλάδα (2015-2020): η τραγική κατάληξη της έμφυλης βίας στη χώρα».* Ανακτήθηκε στις 12/03/2023 *από τη διεύθυνση : https://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/22564*

Καραγιάννη, Ν. Μιχαηλίδου, Κ. (2021). «*Οι αντιλήψεις των φοιτητών/τριών της πόλης του Ηρακλείου σε σχέση με την άσκηση συντροφικής βίας ανεξαρτήτως φύλου».* Ανακτήθηκε στις 20/06/2023 από την διεύθυνση : https://apothesis.lib.hmu.gr/bitstream/handle/20.500.12688/10141/KaragianniNikolais_MichailidouKonstantina2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Κοντοχρήστου, Α. (2020) *Ένα πρώτο σχόλιο για τη Γυναικοκτονία στην Ελλάδα. Ανάλυση δεδομένων και εξαγωγή πρώτων συμπερασμάτων.* Ανακτήθηκε 14/03/2023 από τη διεύθυνση:

https://www.aegean.gr/sites/default/files/static/20/07/elladagynaikoktonia pdf

Σταύρακα, Δ. (2019). «*Στάσεις και αντιλήψεις γυναικών που έχουν υποστεί έμφυλη βία σχετικά με την ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη που παρέχεται από τα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών*». Η περίπτωση του Συμβουλευτικού Κέντρου Καστοριάς. Ανακτήθηκε στις 01/03/2023 από τη διεύθυνση : https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2114

Τσιγκρής, Α. (2002). "Η σεξουαλική βία κατά των γυναικών και των παιδιών" . Αθήνα: Σάκκουλας.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Στάσεις και απόψεις των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο, για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στα πλαίσια της έμφυλης βίας

Αγαπητοί/ές συμμετέχοντες/χουσες

Το παρόν ερωτηματολόγιο έχει σχεδιαστεί με σκοπό τη διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Ηρακλείου, για το φαινόμενο των γυναικοκτονιών ως αποτέλεσμα της έμφυλης βίας και αποτελεί μέρος της πτυχιακής μας εργασίας με τίτλο "Στάσεις και απόψεις των φοιτητών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στο Ηράκλειο, για το φαινόμενο της γυναικοκτονίας στα πλαίσια της έμφυλης βίας" υπό την επίβλεψη της καθηγήτριας κας Σηφάκη Ασπασία . Η συμμετοχή σας είναι ιδιαιτέρως σημαντική για τη διερεύνηση αυτού του σημαντικού και ευαίσθητου ζητήματος.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και όλες οι απαντήσεις που θα δώσετε θα είναι εμπιστευτικές. Η διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου είναι 15 - 20 λεπτά. Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας και το χρόνο που θα διαθέσετε για να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο. Οι απαντήσεις σας θα συνεισφέρουν σημαντικά στην επιστημονική και κοινωνική συζήτηση για τη γυναικοκτονία.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Με εκτίμηση οι φοιτήτριες

Μαρία Δράκου, Δήμητρα Μπάιμπου, Ελένη Μαυρούδη

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΧΕΙΑ

1. Βιολογικό φύλο.

1	Άνδρας	
2	Γυναίκα	

Ηλικία

1	17 - 19	
2	20 - 22	
3.	23+	

Σχολή φοίτησης

…….

Ποιο είναι το έτος σπουδών σας

1ο έτος	
2ο έτος	
3ο έτος	
4ο έτος	
Επί πτυχίω	
Μεταπτυχιακό	

Β. ΑΛΛΑ ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

1. Υπήρξατε ποτέ θύμα βίας;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

2. Εάν απαντήσατε ναι στην προηγούμενη ερώτηση σημειώστε τι είδους βίας δεχθήκατε;

1	Λεκτική	
2	Ψυχική	
3	Σωματική	
4	Σεξουαλική	
5	Οικονομική	

3. Γνωρίζετε εάν κάποιο άτομο στο στενό οικογενειακό και φιλικό σας περιβάλλον ήταν ή είναι θύμα έμφυλης βίας;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

4. Εάν απαντήσατε ναι στην προηγούμενη ερώτηση σημειώστε τι είδους βίας είχε δεχθεί το άτομο; (πολλαπλής επιλογής)

1	Λεκτική	
2	Ψυχολογική	
3	Σωματική	
4.	Σεξουαλική	

5. Είχατε γνωρίσει ποτέ κάποιο θύμα γυναικοκτονίας προσωπικά ή έχετε έρθει σε επαφή με περιπτώσεις αυτού του είδους βίας;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

6. Έχετε ασκήσει κάποιου είδους μορφής βίας στο παρελθόν;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

Γ. Στάσεις και απόψεις για τους παράγοντες που σχετίζονται με τη γυναικοκτονία.

7. Ποιος είναι κατά τη γνώμη σας ο κυριότερος παράγοντας που οδηγεί στην γυναικοκτονία.

(Σημειώστε το βαθμό συμφωνίας σας ή διαφωνίας στις παρακάτω προτάσεις)

1	Σεξισμός και Κοινωνικές Ανισότητες	
2	Οικογενειακή Βία	
3	Αποτυχημένες Σχέσεις/Διαζύγιο	
4	Αλκοόλ και Ναρκωτικά	
5	Οικονομική Ανεπάρκεια	
6	Παραδοσιακές Πρακτικές και Έθιμα	
7	Αδυναμία πρόσβασης σε Βοήθεια και Υποστήριξη	

8) Σε ποιες περιπτώσεις γυναικών κατά την γνώμη σας συνήθως πέφτουν θύματα γυναικοκτονίας;

(Σημειώστε το βαθμό συμφωνίας σας ή διαφωνίας σας στις παρακάτω προτάσεις)

Α/Α	**Ερωτήσεις**	**Καθόλου**	**Λίγο**	**Αρκετά**	**Πολύ**	**Πάρα πολύ**
1	Οι γυναίκες που έχουν χαμηλό δείκτη αυτοεκτίμησης.					
2	Περισσότερο οι γυναίκες νεαρής ηλικίας.					
3	Συχνότερα οι γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας					
4	Οι γυναίκες που έχουν ήδη βιώσει στο παρελθόν ενδοοικογενειακή βία.					
5	Συχνότερα οι γυναίκες που δεν εργάζονται και εξαρτώνται οικονομικά από τον σύζυγο/σύντροφο					

9. Σε ποιες περιπτώσεις ανδρών θεωρείτε ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τελέσουν γυναικοκτονία κατά της συντρόφου/συζύγου;

Α/Α	**Ερωτήσεις**	**Καθόλου**	**Λίγο**	**Αρκετά**	**Πολύ**	**Πάρα πολύ**
1	Στους άνδρες που έχουν χαμηλό					

	οικονομικό επίπεδο ή είναι άνεργοι					
2	Περισσότερο στους άνδρες που έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο					
3	Συχνότερα στους άνδρες που είναι χρήστες ναρκωτικών ουσιών ή αλκοόλ					
4	Στους άνδρες που έχουν οι ίδιοι βιώσει στο παρελθόν ενδοοικογενειακή βία					
5	Συχνότερα στους άνδρες που έχουν ξανά στο παρελθόν ασκήσει βία κατά της συζύγου/συντρόφου τους.					

10. Στάσεις & απόψεις των φοιτητών για την πρόληψη και αντιμετώπιση των γυναικοκτονιών. (Παρακαλώ σημειώστε το βαθμό που συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις)

Α/Α	**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ/ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ**	**Διαφωνώ**	**Μάλλον διαφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ**	**Μάλλον συμφωνώ**	**Συμφων**

1.	Η συχνότητα των περιστατικών έμφυλης βίας και ειδικότερα η γυναικοκτονία πρέπει να προβληματίζει την κοινωνία.					
2.	Ο ρόλος των ΜΜΕ μπορεί να επηρεάσει το μέγεθος της έμφυλης βίας κυρίως απέναντι στις γυναίκες.					
3.	Η νομοθεσία επαρκεί για την αντιμετώπιση της γυναικοκτονίας					
4.	Η κυβέρνηση παρέχει επαρκείς πόρους και υπηρεσίες για την προστασία των γυναικών από την βία και τη γυναικοκτονία					
5.	Η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση για τα περιστατικά έμφυλης βίας μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της γυναικοκτονίας					
6.	Η κοινωνία αντιμετωπίζει διαφορετικά τις περιπτώσεις γυναικοκτονίας ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό ή εθνοτικό υπόβαθρο των θυμάτων.					

7.	Οι ρόλοι των δυο φύλων μπορεί να έχουν διαφοροποιηθεί μέσα στη σύγχρονη κοινωνία.					
8.	Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, επηρεάζουν την αύξηση ή τη μείωση της γυναικοκτονίας					
9.	Οι κυβερνητικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της γυναικοκτονίας είναι επαρκείς.					
10.	Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων επηρεάζουν τη δυνατότητα των γυναικών να αναφέρουν περιστατικά γυναικοκτονιών γεγονός που μπορεί να δυσχεραίνει την πρόληψη.					
11.	Οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί ρόλοι των φύλων φαίνεται να επηρεάζουν την εμφάνιση και την εξάπλωση των γυναικοκτονιών.					
12.	Η εκπαίδευση στο ζήτημα της ισότητας των φύλων μπορεί να συμβάλει στη μείωση της γυναικοκτονίας.					

13.	Οι δομές ψυχολογικής υποστήριξης για άτομα με προβλήματα ελέγχου του θυμού πληρούν τις προυποθέσεις με σκοπό να βοηθήσει στην πρόληψη της έμφυλης βίας.					
14.	Η ενδυνάμωση και η υποστήριξη των ευάλωτων οικογενειών μπορεί να συμβάλουν στην μείωση των περιστατικών έμφυλης βίας.					
15.	Η δημιουργία εφαρμογών από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να λειτουργήσουν ως μέτρο πρόληψης των περιστατικών βίας.					
16.	Η χρήση αυστηρότερων ποινικών μέτρων για περιπτώσεις βίας εναντίον των γυναικών μπορεί να είναι αποτελεσματικότερο μέσο πρόληψης για τη μείωση των περιστατικών.					
17.	Συστηματική διαπαιδαγώγηση με την ενσωμάτωση μαθημάτων για τη πρόληψη της βίας και					

	την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση.					
18.	Μεγαλύτερη συμμετοχή του ανδρικού πλυθησμού σε προγράμματα πρόληψης κατά της βίας μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική νοοτροπία.					
19.	Η ενίσχυση των νομικών μέτρων για την προστασία των θυμάτων μπορεί να ενθαρρύνει τις γυναίκες να αναφέρουν περιπτώσεις βίας					
20.	Περισσότερες παροχές /κίνητρα μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση της έμφυλης βίας.					

11. Θα συμμετείχατε σε εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την πρόληψη της γυναικοκτονίας;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

12 Μπορείτε να προτείνετε νέους τρόπους αντιμετώπισης της έμφυλης βίας με σκοπό τη μείωση των περιστατικών που αφορούν τη γυναικοκτονία;

……

……

……